

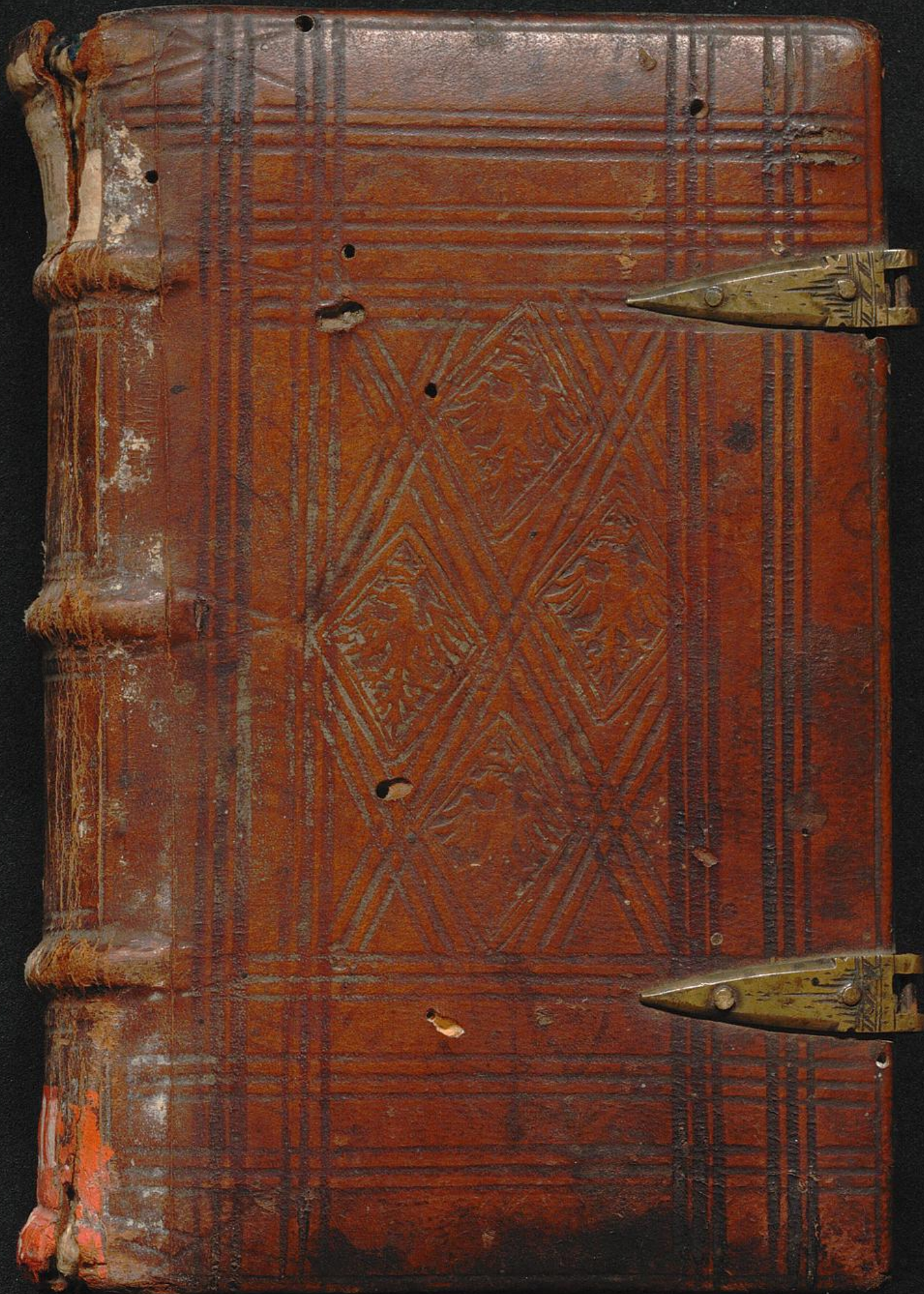

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Modus legendi abbreviaturas in vtroq[ue] iure

Parrhisiis, Millesimo qui[n]ge[n]tesimo octauo

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70768](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70768)

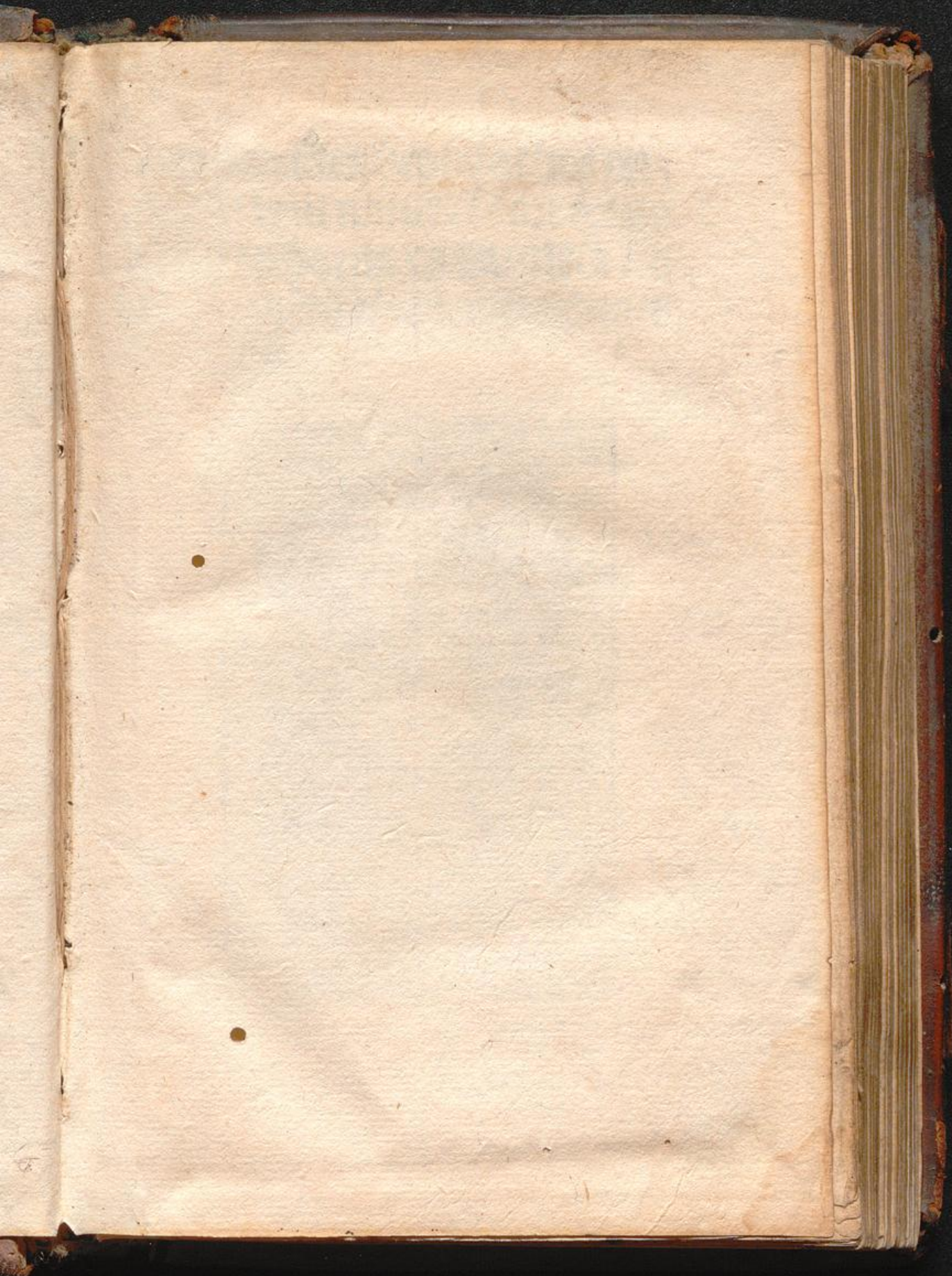
[illegible]

Th. 6060,

Th. 6060.

O I

25

0
I x 24.5

Modus legendi abbreviatū
ras in utroque iure.

Uenūdat parrhisiis a gausfri
do de marnes sub signo pelli-
cani in ioco dñi iacobi.

Si Imperatoris testimonio laudabi-
lior sit q̄ factū subtilius emendat
q̄ q̄ aduenit. laude tamen non mi-
nima afficiendo eos arbitror q̄ p̄-
mas bonarū arriūz p̄mulgationes
sūma cū lucubratione sequacib⁹ delegauerūt. qm̄
vt testatur philosophus ne dum his quibus per-
fecte sed et his ex quorum imperfecto opere ad
inuēto ad veram philosophie lucem tandē ven-
tum est gratie sunt porrigēde. Quamobrem cū
libellus qui modus legēdi in vtroq; iure dicitur
opus equidem primo iuris cunabula introeunti-
bus. ne viciū vtile inmo necessarium plurimis
tum diminute tum superflue positis vndiquaq;
antea notaretur vt tandem iuris studio si consul-
tius securiusq; huic ihererent operi factum est
hoc idem opus correctum emendatum omni de-
niq; superfluitatis seu diminutionis macula vi-
cioq; purgatū per hec que sequūtur scripta of-
bus luculentissime pandatur.

Incipit liber dans modum legendi
di abbreviaturas in utroque iure.

Eta preposterus est ordo prius humana petere subsidia ut illis deficientibus divini seuoris gratia postuletur de consecra. dist. i. ca. Omnis christianus in fi. et in prin. apparatus Johan. And. libro. vi. Immo vix bono peraguntur exitu que malo sunt inchoata principio. ut. lxi. dist. ca. miramur. x. principatus. i. q. c. prin. Nam ubi christiane religionis deficit fundamentum. ibi vix potest superedificari. i. q. i. c. cum paulus. et no. doc. in Ru. de sum. tri. et fi. ca. Ideo divino primitus impetrato presidio cum iuris utriusque scientia tam legum quam canonum preciosissima. non amminiculatiua sed principalis et sacratissima immo divinitus inspirata sit maxime competens principibus comitibus baronibus militibus ceterisque nobilibus clericis atque generosis personis iurisdictionum et iurium ipsorum maintenancem cupientibus statui ut huius utriusque iuris. scilicet canonici et civilis noticiam aggredi voluntibus tam in legendo quam in studendo facilis brevis et planissimus pateat accessus in textibus appatibus summis glosis relictis et omnibus abbreviaturis legum et canonum ad omnipotentis dei laudem et iuniorum scholarum sacerdotum et iuris alumnorum instructionem que aliter fieri habet quam illorum informatio quae scolasticis doctrinis scholas forte regendo sua laboriosius operam trere nutrimenta nonnulla circa breue ordinatumque iuris processum in medium afferre. Attento quod omnis processus artium et sciencie generalius ordinem in se debet habere et

A. ij.

propter vite humane insufficientiam breuitatem con-
tinere. Tale itaque ut sequitur breuissimum instruendi
modum obseruandum esse censeo pedagogis nobilior
salua tamen emendatione meliorantium rationabiliter
hunc dicendi modum. Prehabitis ergo scolasticis
disciplinis et puerilibus eruditionibus in dona-
to casualibus et temporalibus in alexandri partibus
ambabus declinationibus coniugationibus et con-
structionis ordine cum moralibus auctoribus. Cha-
thone vel Faceto etc. Non pervite medietate libe-
ralibus et amminiculatiuis artibus insistendo. ut
sunt grammatica/Logica/Rhetorica Geometria
Arithmetica/Musica/et astronomia. Sed his con-
pendiose transcurtis principalibus scientiis vel transi-
tante philosophie suadeo citius appropinquari.
et tandem iuri canonico et theologicę practice finali-
tatem immorari. Nam ut ait beatus hieronimus. illi in vani-
tate sensus et obscuritate mentis ambulat. qui die-
bus et noctibus in dyalectica arte torquentur. etc.
Et in canone. Plone. di. xxxij. ubi reprehenduntur
dyalectici et rerum naturas inquirentes necnon ver-
sificatores. Et eadem di. c. legimus. ubi per vanam
dyalecticorum garrulitatem et sophisticam argumenta
intelligit hieronymus cynifes et ranas quibus egi-
ptii sunt percussii. ¶ Primum igitur ut propositam in-
grediar materiam. prout noia librorum introque in-
re tam pontificio quam imperatorio annectendo cunctis
horum diuisionem in libros partiales. deinde sub-
iungam modum allegandi in quolibet libro cum
exemplorum positione de abbreviaturis ut intro-
tus ad iura capessenda manifestetur. quorum igno-
rantia paucos excusat iuxta regulam. Ignorantis

facti nō iuris excusat vt de regulis iuris c. Ignorantia. li. vi. q̄ regula duos habet articulos principales. ¶ Primus q̄ ignorantia facti quēlibet excusat / saltem duz est ignorantia facti p̄babilis. Tūc em̄ in toto excusat ignorantem vt in. l. Error facti. C. de iuris et facti ignorantia. Quod em̄ per me nō stat mihi imputari nō debet vt i cap. Imputari. de re iu. li. vi. ¶ Scōs articul⁹ est q̄ ignorantia iuris neminē excusat. q̄ ius quilibet scire tenet et nemini licet ip̄m ignorare vt in. l. Regula. ff. de iur. et fac. ig. Debem⁹ ergo scientiam iuris oēs appetere ne in cōtēptum dei incidere nos cōtingat. Nā cōtēptores canonū peccant in sp̄m sc̄m. Cuius instinctu / nutu et gr̄a ipsi canones editi sunt vt. xxv. q. i. Violatores. et ca. Nulli fas ¶ Pro quo sciendum q̄ ius est ars boni et equi cui⁹ merito quis nos sacerdotes appellat id est sua iura cui⁹libet ministrantes. ff. de iusticia et iure. li. iij. r̄n. ij. Est aut̄ ius nomē generale / et lex est species iuris. Unde ius dicitur preceptum seu ordinatio principantis vel domini circa subditos. Et sic ius triplex distinguitur. Quia talis superior principatus aut est deus et tunc dicitur ius diuinum. aut est natura. et tunc dicitur ius naturale primeuū. aut est homo. et tunc dicitur ius humanum. s. gentium vel ciuile seu positium. ¶ Ius naturale est cōmune oī natiōi eo q̄ ubiq̄ instinctu nature nō aliqua cōstitutione habet vt maris et femine cōiunctio. puerorū educatio cōis oīm possessio. Quare iure naturali oīa sunt coia id est cōmunicāda tpe necessitat⁹. Nemo em̄ ppriū dicat quod commune est. vt di. xlvij. Sicut hi in

Thij

Iuris dif-
finitio.Ius est tri-
plex.

principio et illud ius equissimū est. qz ei⁹ prece-
pta in lege et in euāgelio cōtinentur vt Quod ti-
bi vis fieri mihi fac. quod nō tibi noli. Sic potes
in terris viuere iure poli vt di. i. in prin. di. l. pon-
deret alias cōsideret. ij. q. vi. decreto. de maio. et
obe. dilecti. vbi icludit nō furtū facies. n̄ mecha-
ber. nō occides non suspicies vocē mēdaci. Exo-
di. xxi. et xxiii. Deutero. v. c. Osee. vii. ca. cū mē-
tis similib⁹. Hoc ius cepit ab exordio rationalis
creature nec variat tpe sed est imutabile plenu⁹
et perfectū di. v. in prin. et distin. vii. in prin. Sed

Ius positi-
uum est du-
plex.

id est
iuris

in hoc
iuris

Subiectus
iuris cano-
nici.

ius positiuum est constitutio hoīs variabilis et im-
perfecta. Et subdiuidit in canonicū et civile. Itā
sicut ex duobus cōponitur hō scz matia et forma
sic due sunt dignitates in ecclia militāte scz pon-
tificialis auctoritas et iperial potestas. vt de ma-
io. et obe. ca. solite. Ex quib⁹ iura duplicia pde-
rūt. Papa em̄ ē cōditor canonū et iperator legū.
Ex quo iā patet causa sufficiens vtriusqz iuris.
¶ Sed causa materialis iuris positiui duplex ē
assignāda scz ex qua et circa quā. Causa materia-
lis ex qua est leges et canones. Decreta seu decre-
tales epistole ex quibus totale vtriusqz iuris corp⁹
cōpēdiōse est cōpositū. Causa autē materialis cir-
ca quā coīcidit cū subiecto. An subiectū iuris ca-
nonici ē bonū ecclesiasticū fidelū directiū deci-
sionē singulorū negociorū cōtinens rex ecclesiasti-
cay vtilitatē cōseruās. vel ē hō catholicus dirigi-
bilis iure canonico in bonū hūanū similē et diui-
nū. Itā sicut scia supponit scie. ita subiectū sub-
iecto. Et philosophie moralis cui scia iuris vtri-
usqz subordinat vt no. in glo. pma decretaliū. sub

lectus est bonū humanū igitur. ⁊ c. Sic subiectū
iuris civilis est homo politicus cōstitutionib⁹ le-
galibus dirigibilis simplici in bonum humanū
ad res publice vtilitatē cōseruandū Causa autē
finalis satis patet ex dictis. Nam finis iuris est
bonos et sciētes efficere. nō metu solū penarū ve-
rū etiam exhortatione premiorū. vt in. l. i. ff. de iu-
sti. ⁊ iu. ¶ Causa vero formalis duplex est. s. for-
ma tractandi que est modus agendi vt diffinitiu⁹
diuisiuus preceptiuus. vt in. §. iuris precepta. in
sti. de iusti. et iu. et in. l. prima. ff. eodem ti. Quan-
doq; punitiuus prohibitiuus vel permissiu⁹. vt
in. l. legis xtus. ff. de legi. ⁊ senatuscon. Quādo
q; consultiuus. ff. de rei ven. l. is qui Aliqñ autē
hortatiu⁹. l. age. C. de trasac. sed regulariter est
exēplorum et casuū positiuus Et forma tractat⁹
consistit in diuisione librorū totalium in partia-
les. ⁊ partialiū in titulos seu rubricas et titulorū
in capitula leges paragraphos responsa. ⁊ c. vt
infra dicetur An ius canonicū in quattuor libris
principalibus nobis est traditū. Prim⁹ liber iu-
ris canonici est Decretū. Secundus. Decretales
Tertius Sextus liber Et quart⁹ Clemenine scz
cōstitutiones. ¶ Pro quo sciendū qd differētia
est inter decretū canone ⁊ decretalem epistolam.
¶ Hec differētia notat di. iij. §. Porro vbi dicit.
Gratian⁹ Canonū aliū sunt decreta pōtificū aliū
statuta cōciliorū. Nam canō ppxie dicitur statutum
in consilio gñali vel puinciali factū auctoritate
episcoporū vt de cōse. c. i. ¶ Decretū vero est sta-
tutū qd papa de cōsilio cardinaliū ad nullius tñ
consultationē statuit ⁊ in scriptis redigit. vt. c. vbi

Decretum
dupliciē su-
mitur.

maus de elec. li. vi. Hic autem decretum sumitur pro
 noie libri in quo decreta scōz patruz descripta
 sunt. Capitū etiā aliū decretū de re. ec. nō. alie. c. i.
 li. vi. i glo magna in fine vbi ponit differētia in
 decretis auctoritatē et cōsensū vel collaudationē
 iudicis. rē. ¶ Sed decretalis epistola dicitur quam
 papa solus vel de cōsilio cardinalium ad cōsultra
 tionē alicuius describit et rēdet vt de rescrip. c. i.
 et glo. iij. s. Des he species. dist. iij. Etia inuenit
 hoc decretale. vi. xrv. q. i. Dia decretalia. Indif
 ferēter tñ decreta canōes et decretales ius cano
 nicum nūcupant vlt canones et nū sepe p reliquo
 sumit. Locat etiā canonica institutio aliqñ dog
 ma. qz cōsistit in doctrina fidei xpiane de con. di.
 v. ca. ff. Aliqñ mandatū qz cōsistit in doctrina de
 morib⁹. di. liij. Deniqz. Aliqñ interdictū qñ nul
 la pena addit de cōse. di. iij. Hō oportet. Et qñqz
 sanctio qñ pena addit. xrvij. q. iij. Si qz vere.
 Hic etiā hoc noie decretales i plū nūero vtuntur
 pro libro in quo dicta capla q etiā decretales di
 cūtur cōtinent. ¶ Venio nūc ad libros. Primum
 itaqz librum iuris canonici q decretū dī cōposuit
 a quo fuit magister Gratian⁹ nō quidē inueniēdo: s; dicta
 cōpositum scōz patrū in diuersis dispersa voluminibus in
 et quando. vñū volumē debite et ordinate colligēdo. Et hoc
 circa Annū dñi Millesimū et cētesimū Monagesi
 mū tertiū. ¶ Fuit etiā ille gratianus vn⁹ de trī
 bus frībus cuius alē frater Petrus lombardus
 librum sentētiarū cōscripsit. Et tertius Petr⁹ co
 mestoris vel manducatoris qui scholasticam hy
 storiam fecit. ¶ Diuiditur autē hic liber primus
 decretū in tres ptes principales. quarum prima

Decretum
 a quo fuit
 cōpositum
 et quando.

vocatur distinctiones, que ulterius subdividuntur
in partes centū et vnā quarū quelibet distinctio
dicitur. ¶ Habet enim hec prima pars decreti disti-
ctiones centū et vnā a quibus ipsa tota nomen
est sortita. Iste autem distinctiones ulterius sub-
diuiduntur in canones vel capitula qui canones
interdū propter ipsorum prolixitatem subdividi
possunt in paragraphos. Et paragraphi ipsi si lō-
gi fuerit in versiculos. ¶ Scda pars decreti no-
minatur cause. Et continet in se. xxxvi. causas in
quas diuidit a quibus et nomen accepit q̄ cause
subdiuiduntur ulterius in questiones et he q̄stio-
nes in canones vel capitula que ultra in paragra-
phos et versiculos subdividi possunt vt supra distin-
ctione canonū premissum est. ¶ Est tñ hic ani-
maduertendū q̄ causa. xxxij. habet questiones sex
Quarū questionū tertia nō diuiditur immediate in
canones vel capitula. sed ibi interponitur tractat⁹
de penitētia. qui continet in se distinctiones septē
quas diuiditur. Et he subdividuntur in capitula
vel canones et paragraphos vt supra dicebatur et
interdū diuiditur di. in paragraphos absq̄ caplis
Et quāq̄ paragraphi allegantur sine capite capli
tū in dist. tū in que. et cau. vtrūta qm̄ in illis para-
graphis Gratian⁹ mutat sententiā. ¶ Tertia et vl-
tima pars decreti nūcupatur d̄ cōsecratioe. et ha-
bet sub se qnq̄ distinctiones in quas diuiditur q̄-
rū quelibet in plures subdividitur canones vel
capitula et quandoq̄ in paragraphos vt supra
dictum est.

¶ Versus.

Decretum centum distincta tenebit et vnum
Triginta causas et sex addit tibi mixtas.

Distinguit septem penitētia consecra quinqs.
Auctorem quarum tibi declaro gratianum.

Cel sic breuius.

Cel. distinguit. xi. causasq; decem tria cum sex.
Penitet. v. versum vult consecrare reuersum.
Illunc ponenda et notanda sunt exēpla allega-
tionū. et de prima pte decre. nota q; illa syllaba
di. vel dis. ēt sola littera d. significat distinctionem
Et nūerus imediate sequēs denotat quotā disti-
ctionis. Altimū ponit pīcipiū canonis vel capi-
tuli in quo auctoritas vel allegatio cōtinet. Exē-
plū accipe in prima pte decreti vbi sic allegatur.
viij. distinctioe. Quo iure. et hoc sic abbreviat di.
viij. quo iure. i. in pma pte decreti in di. viij. illi-
ptis in canone q; incipit. Quo iure. Aliud exēplū
di. xxxviij. Rōne. et c. Legimus id est in pma pte
decreti in distinctione tricesima septima eiusdē pte
in canonib; qui incipiunt. Rōne. et c. Legimus.
Item aliud distin. xl. multi. et. c. non loca. et di.
l. ponderet quod declaratur vt prius. In scda p-
te decreti nota q; per numerū positū ante litterā
.q. datur intelligi quota cause. Et sic oīa talia ad-
iectiua nūeralia prima scda tertia quarta. et c. vsq;
q; ad tricesimā septā ante litterā. q. posita sem-
per includūt hoc substantiuū causa Nec debet il-
le nūer; excedere. xxxvi. q; nō sunt plures cause
in scda parte decreti et per litteram. q. intelligi-
tur questio in noiatiuo vel alijs casibus scd; exi-
gentiā congruitatis. communiter tamē in abla-
tiuo allegat questione. Sed per nūerum sequen-
tem istam litterā. q. designatur quota questionis
illius cause premisse. Et sic nūerus sequens erit

adiectiuū istū substantiuū q̄stione p. q. designat
 qd nūq̄ subintelligit sed semp expresse ponit.
 ¶ Altimō subiungitur canō vel capitulū illius
 q̄stionis in quo auctoritas allegata queri debet
 Exēplū sume de secūda parte decreti vbi sic al
 legatur p̄ma questione prima p̄cipatus. r. c. cū
 paulus. Et solet ita breuiari. i. q. i. p̄cipatus et
 valet t̄m in secūda parte decreti in prima causa
 illius partis r in p̄ma questione illi p̄me cause
 in canonibus incipientibus. P̄cipat. Et cum
 Paulus. Istō obseruato q in toto iure non bre
 uiatur principiū canonis capituli vel legis. sed
 semp itegre ponit put i libro cōtinet. ¶ Aliud
 exēplum. xi. q. iij. Inter verba. xvij. q. iij. Si q̄s
 suadente. Item. xij. q. i. Noli estimare r. c. Mi
 litare. xvi. q. v. nō liceat r. c. auruspicine. x. nec
 ideo. declara sic ista exempla r signāter ultimū. i
 in scda parte decreti i causa. xvi. In questione
 quinta eiusdē cause. In canonibus qui incipiūt
 nō liceat. r Auruspicine in ver. Nec ideo. tū
 tractat de penitentia i serit i q̄stione t̄tia ipsius
 cause tricesime itievt supra dictū ē. Ideo suma
 tur exēplū vbi sic allegat. de penitētia distictiōe
 p̄ma homicidior r capitulo homicidiū hoc sic
 breuiat de pe. di. i. homicidior r c. homicidiū.
 i. in scda parte decreti in causa. xxxij. i questione
 tertia illi. xxxij. cause in distictiōe. i. illi q̄stio
 nis in tractatu de penitentia in canonibus qui i
 cipiūt homicidiorum r. c.
 ¶ Aliud exēplū de penitentia di. v. Oportet ei
 de pe. di. vij. r vlti. c. i. itellige vt pri. Et spālē
 declaravltimū id est i tractatu d penitē. dist. vij.

et vlti. illius tractatus de penitentia in ca. i. huius
distinctionis. Et sic quando allegatur. c. i. ij. vel. iij.
non ponitur principium capituli vel canonis. **¶** De
tertia parte decreti pone exemplum ubi alle-
gat hoc modo de con. dis. i. ca. **¶** Nocte sancta et ca.
Missas. et ca. **¶** Dis christianus. Quod ita breuiatur
sic intelligitur id est in vltima parte decreti que inti-
tulat de consecratione in prima distinctione illius prius
in canonibus que incipiunt nocte sancta. et c. missas. et
c. ois christianus. Item aliud exemplum de con. dis. ij. In
christo et cap. Liquido. de con. distincti. v. non me-
diocriter. et c. ne tales. et c. nusquam. i. de consecra. di-
stincti. secunda et quinta. in capitulis incipientibus. In
cena. Liquido. et **¶** Non mediocriter. et c. Non debet
autem in tertia parte decreti. ultra quintam distinctionem
allegari sicut nec in secunda parte ultra septimam. Et
in prima parte non ultra centesimam primam. Quia
nulla partium plures habet distinctiones. ideo ul-
tra allegas notaret tanquam imperitus errare. Et
quod in qualibet parte decreti sunt distinctiones nota
differentiam in allegando. **¶** Nam quando allegatur distinctio
absolute cum numero sine addito alterius determina-
tionis. ut dicendo di. ij. iij. iij. vel. v. et. tunc queren-
dum est in prima parte decreti ubi sunt centum et
vna distinctiones. **¶** Nam autem allegatur distinctio
cum addito de penitentia ut sic de pe. di. i. ij. iij. et.
tunc queri debet in secunda parte decreti in causa. xxxij.
et. q. illius cause ubi ponitur tractatus de peni. que ha-
bet septem distincti. ultra quas non allegabis ibi
si velis iurista videri. Sed si allegatur distincti. cum
addito tali de consecratione ut sic de con. di. i. ij. vel
iij. et. tunc queratur in tertia parte decreti ubi sunt

fin. v. dist. nec etiā plures allegabis alias te onē
dis iuris ignar. Et sic in oībus his tribus parti-
bus decreti allegat distinctio cū quota sequente
sub ea differētia q̄ interdū nulla determinatio p̄-
cedit vt in prima pte. interdū p̄cedit hoc dupl̄
aut p̄cedit de pe. vt i sc̄da pte decreti. aut de con-
secratione vt in tertia parte decreti. ¶ Item in
secūda pte allegat quota causa tacēdo illud no-
men causa s̄z subintelligēdo ⁊ sic etiā in femini-
no genere adiectiuū numerale substantiuat inclu-
dendo suū substantiuū vt p̄ma/sc̄da/tertia. quar-
ta. ⁊c. subaudi cā/deinde substantiuū. q̄stio cum
suo adiectiuo expresse ponit s̄z p̄ma sc̄da tertia
quarta. ⁊c. Postea initū canonis vt Dis ponde-
ret. Nonne legim⁹ ⁊c. Etiā p̄ paragraphos alle-
gatur omissio noīe capituli. ⁊ subiungitur princ̄
piū paragraphi. vt. ij. q. vi. §. biduū. ⁊ frequēter
q̄n allegat capl̄m nō ē op⁹ allegare paragraphū
et econuerso. Si vero capitulū est longū dicatur
in p̄n. me. vl̄ si. vbi auctoritas vl̄ text⁹ allegatus
habetur. Finalis igit̄ p̄ huius decreti ptib⁹ me-
morandis vide hos qui sequuntur versus.

Dilige decretum si gliscis canonicari.
Distinguit/causat. penitet. atq; sacrat.

¶ Et hec de primo libro.

¶ Secundus liber iur̄ canonici q̄ Decretales no-
minat a Gregorio pa. ix. cōposit⁹ ē q̄ i vna cōpilatio
nē redigi pcurauit p̄ m̄gr̄m Raymūdū suū capel-
lanū diuersas decretales epl̄as p̄decessor̄ suorū
corrīgēs ⁊ p̄cordās. Et hoc circa annū dñi Mille-
simū ducētesimū tricesimū p̄mū. Et sic pene an-
nos. xxxviij. post cōpilationē decreti. decretales

decretales
a quo com-
posite sunt
et quando.

in hac formā redacte fuere. verū tñ post hoc sub
anno dñi. M. cc. xvi. Conciliū lugdunēse fuit cele
bratum ab inno. pa. iiii. anno sui pōtificat⁹. ij. in
quo mltas edidit pstitutiōes q̄s etiā suo tpe sup
decretales cōscripsit. Et iste liber decretales vo
catus diuidit in q̄nqz libros partialis. quoz q̄li
bet vltērius subdiuidit ī mltos titulos vel rubri
cas. ⁊ tituli in capla. capla in paragraphos. et hi
interdū in x̄siculos. ¶ Prim⁹ autē liber partialis
decretalium tractat de psonis ecclesiasticis ⁊ ecce
leministris et de eoz officiis. et quō tales creandi
ordinādi sūt. Et cōtinet titlos. xliij. ¶ Scd⁹ liber
decretaliū ē de iudiciis ⁊ requisitis ī iudicio. Et ha
bet. xxx. titlos. ¶ Tertius ē de vita et honestate
clericoz ⁊ reb⁹ eoz. ⁊ reb⁹ ecclesiaz. ⁊ hz titulos. l.
¶ Quart⁹ de spōsalib⁹ ⁊ m̄rimonis. ⁊ de ceteris
his annexis. Et cōtinet. xxi. titulos. ¶ Quint⁹ ⁊
vltim⁹ liber ptialis decretaliū est de accusationi
bus de criminibus et de diuersis penis p ijs in
fligēdis. Et cōtinet titulos. xli. Sibus ḡ cōputatio
totalis liber decretalium hz titulos vel rubricas
ducētas min⁹ quindecim. hoc est cētum et octua
gintaquinqz. De quibus predictis nota hos.

¶ Versus.

Prima ministros dat et ritus officiorum.
Alterā dat testes. et cetera iudiciorum
Tertia de rebus et vita presbyteroz.
Quarta docet quales sint ritus coniugiorum
Ultima de vitis et penis tractat eorum.

¶ Vel sic breuius.

Iudex. iudicium. clerus. sponsalia. crimen.
Hec tibi designāt quod quęqz volumina signant

¶ De numero titulorum versus nota sequentes
 Bis septem demptis simul vno ferto ducentos
 Qui tituli ponentur infra prosaice et metricæ.
 ¶ Hinc sumant exēpla ex decretalib⁹ vbi sic alle-
 gat de sūma trinitate ⁊ fide catholica. Damna-
 m⁹ hoc ita breuiari solet: de sū. tri. ⁊ f. ca. Dāna-
 mus. ¶ Aliud exēplū de electione ⁊ electi prāte
 Dū in cūctis. hoc ita breuiari solet de elec. Cū in
 cūctis. i. i. libro decretaliū sub titulo de electōe in
 ea. qd̄ icipit Cū i cūctis. ¶ Aliud exēplū de fo. cō-
 pe. Si diligēti. Aliud de vit. ⁊ ho. cle. Et clerici.
 Aliud q̄ cle. v. l. vo. ma. cō. pos. Consuluit. Aliud de
 pe. ⁊ re. Bis vtriusq̄. Illa exempla sic breuiata
 suo mō sūt explicāda vt p̄mū exm̄ et ita de alijs
 ¶ Tertiū libru q̄ sextus appellat cōposuit Boni Sextus de
 facius papa. viij. in quo decretales epistolas suo cretaliū a q̄
 rum p̄decessorum. v. l. Greg. x. Innocen. iij. Cle. ⁊ qñ fuerūt
 mētis. iij. ⁊ alioꝝ cū suis proprijs epistolis recol- pmulgate
 legit in vnū libru quē sextū appellauit. Nō sic q̄
 ille cū alijs. v. partialib⁹ libris decretaliū in vnū
 volumen sextus cōnumeret. s. q̄ liber est specia-
 lis post dictos quinq̄ editus supplens defectum
 diuersorū casuū emergentiū in alijs nō cōprehē-
 sorum. ¶ Et sunt pmulgate cōstitutiones li. vi.
 Anno a natiuitate Millesimo ducētesimo nona
 gesimo octauo. nonis Martij pōtificat⁹ Bonifa-
 cijs pa. viij. anno. iij. Diuidit aut sext⁹ eodē mo-
 do in quinq̄ libros partiales sicut decretales et
 quilibet horū librorū in titulos. ⁊ hi per capitula
 et paragraphos vt supra. Quis in sexto non sint
 tot tituli sicut in decretalibus nec tot capitula
 in titulis. Sed vbi deficit aliquid non plene

decisū in decretalib⁹. id ponit in sexto. Sūt nāq
 mō sumēda exempla de libro sexto vbi sic allega
 tur. De constitutionib⁹. vt aīarū. libro sexto. ⁊ de
 rescrip. Statutum. s. cū x. o. x. nullus. li. eo. hoc
 sic intelligit. id est in libro sexto sub titulo de cō
 stitutionibus i caplo qđ incipit Et aīaz. Et sub
 titulo de rescriptis in caplo qđ incipit. Statutū
 in. s. illius capli d̄ incipit. Cū vero. in x. siculo. nul
 lus libro eodē. ¶ Et sciendū qđ i sexto allegatur
 eodē mō vt in decretalibus. hoc solū mutato qđ
 in sexto allegādo semp in fine addit. li. vi. ppter
 differētiās librorū qđ oēs rubricę sexti sunt etiam
 in decretalibus. Debet ḡ ad rubricā post caplm
 addi libro sexto vt sciatur esse in sexto. Quod si
 non additur querit ca. allegatū in decretalib⁹. et
 sic errare contingeret ex omissione hui⁹ additio
 nis. libro sexto qđ caplm allegatū in sexto non in
 ueniret in decretalib⁹. Alia plura pnt exēpla su
 mi. vt de iudi. mulieres. s. ceterū. ⁊. c. se. li. vi. de
 cle. cōiu. c. vnico. s. in ceteris aīit. eo. li. De cōcess.
 prebē. detestanda li. vi. de cēsi. quāq̄ eo. li. q̄ sunt
 declarāda suo mō. vt supra. ¶ Et hec de t̄tio li.
 ¶ Quartum librū iuris canonici qui. Clemēti
 ne a quo et
 qñ fuerunt
 facte.
 dicif subaudiēdo cōstitutiōes concepit et edidit
 Clemēs papa. v. sub anno dñi Millesimo tricē
 tesimodecimo in consilio vienensi. quod sex mē
 bus tñ durauit. s; ipse clemens morte puentus
 ad publicū non perduxit s; post eū Johānes pa
 pa. xxi. cōpleuit ⁊ correxit i quibusdā mutauit et
 executioni demandauit. Que constitutiones ita
 collecte dicunt Clementine a Clemēte. v. Et fue
 rūt pmulgate Anno dñi Millesimo tricētesimo

sexto. iiii. Kalendas Nouēbris De quovide gl. i
 phemio Clemētinarū in xbo nouēbris 7 i xbo
 pōtificatus. Et scōz io. an. i. phemio huius libri
 male dicūt isti q allegant librū septimū. qz dicte
 cōstitutiōes nō sūt cōnumerate sub nomie libri
 sed debent intitulari Clemētine vt supra dictū
 est. Et diuidunt Clemētine eodē modo in quin
 qz libros iuxta materiam istī⁹ versus.

Judex iudicium. clerus. sponsalia crimen.

¶ De qua tractāt sicut decretales et sext⁹ l3 pau
 ciores cōtineant titulos. et tituli pauciora capi
 tula i quos 7 q rursū diuidunt. Sunt autē ex
 empla taliter in his accipiēda vbi sic allegatur.
 De hereticis ad nostrū in clemētinis. hoc sic bre
 uiatur De here. ad nostrū in cle. id est i constitu
 tionib⁹ clemētinis sub titulo de hereticis 7 ma
 nichæis in capitulo qd incipit Ad nrm. ¶ Aliis
 exemplū de reli. 7 ve. sanc. Si dñm. in cle. i. de. re
 liquiis et veneratione sanctorū in caplo. Si dñm
 in clemētinis. 7 sic de aliis. Nā hic allgat p oia
 sicut in decretalib⁹ solū eo dēpto q additur hic i
 cle. Sicut in sexto addit libro sexto ppter ratio
 nē ibi dictaz. Et potest hec additio pmitti vt sic
 allegādo. Cle. pastoralis. 7 rursus i fi. i. i. clemē
 tinis. in capitulo pastoral. i. 7 rursus i fine illi⁹
 paragraphi vbi dicit. Qui falcē mittit in messē al
 teri⁹ pperā agit. ¶ Et hec de allegatiōib⁹ 7 exē
 plis iuris canonici q ad qttuor libros sufficiant.
 Et vt dicti libri cognoscāt sciēdū q decretū sic
 incipit. Humanū gen⁹ duob⁹ regib⁹ naturali vs
 tute 7 morib⁹. Decretales incipiūt. Gregorius
 ep⁹ seru⁹ seruoz di. Sext⁹ incipit Bonifaci⁹ ep⁹.

seruus seruorum dei. Clemētine diuersimode solēt
incipi. Quāq sic. Johānes ep̄s seruus seruorum
dei. Quā nulla iuris sanctio. Quāq sic. Clemens
ep̄s r. c. Fidei catholice fundamēto r. c. Et anteq̄
veniā ad materiam decreti in distinctionibus et
causis ad rubricas in decretalibus. de libris legū
et allegationibus in eis premitto.

Has enī ciuile v̄l impatoriū qđ leges
appellat traditū ē nob̄ i mltis r gñā
lit. i iij. voluminib⁹ q̄ dñr libri lega-
les vt sūt. Digestū/codex/istituta et
autēticū. qđ addit liber feudorum.
¶ Prim⁹ ē liber iuris ciuilis ē Digestū p̄tinēs le-
ges r statuta romanorū. Et cōtinet i se. l. libros p̄-
tiales q̄ i trib⁹ volumib⁹ cōphēdūt. ¶ Primū vo-
lumē ē digestū vet⁹ qđ hz xxiij. libros partiales.
Scđm infortiatū r hz xxiij. libros partiales.
¶ Tertiū digestū nouū qđ. xij. hz libros p̄tiales
qđ cōnumeratis erūt. l. libri p̄tiales. Et vocat di-
gestū alio noīe p̄adectay l. liber p̄adectarū a pan-
grece. i. totū latie r dicta doctrina q̄si ibi sit tota
doctrina oīm iuriscōsultorū oēs disputationes et
decisiones legitimas in se cōtinens vt d̄. in. l. ij.
C. de ve. iu. enu. §. cū oīa. Et liber digestorū ē col-
lect⁹ ex veti iure qđ ab vrbe romana cōdituma a
t̄p̄e romulivsq̄ ad t̄p̄s iustiniāni ip̄eratori fere p̄
mille ānos r trecētos p̄fusa statutū fuit r extēde-
batur in duo pene milia librorū r decies centena
milia x̄suū. i. pagraphorū rñsorū vt habet i para-
grapho cū oīa p̄allegato. ¶ Vocat aut̄ nomīe di-
gestū qz oīa decidēda ibi digerunt r dissoluuntur
¶ Scribit etiā p duplex. ff. p̄ more oīm librorū le-

gallū Cū nulla lra fponat i hoc noie digestū pō
vt aiunt qdā qz p duos ipatores qz quis frederi
cus noiabat postea maturi? rumiatū est ⁊ dige
stū a qz impatoz qz noie sūpta ē pma lra f. rē.
Alij dicūt esse arbitrariū nec oīz rōem eē reddē
dā vt i. l. nō oīz ff. de legi. ⁊ senatuscon. ¶ Infor
tatiū autē dī ab in. i. valde ⁊ forte qz multū for
tes leges in eo sūt. vel qz dispositiones vltimaz
voluntati i illo sunt.

Unde versus
Sum liber en fortis disponens vltima mortis.

Et clausis portis ne discat lector in ortis.

At hī in pīcipio ifortiatī i gl. vbi ē dī de noīb?
disputare relinquit pīnacib? scōz tullīū et noīa
magistralia sūt iō de eis nō ē disputādū sufficit
saltē qz attēdat qd i librī dicat scōz. Senecā. Alī
Qui vult seruare sanctorum singula festa

Non poterit clare cum codice scire digesta.

Et nota qz qn i digesto vētī infortiato v l digesto
nouo allegat aliqz text? tūc pīo ponit nomen li
bri nō pīialis nec veteris noui v l infortiatī / s; di
gesti in gñe p duplex. ff. postea titulus v l rubrica
deinde apponitur lex illi? tituli cū sua determīa
tione v l nūero sequēti. Et si lex est lōga ponit. §.
pīm? vel scōz vt respōsū pīmū scōm rē. Exm in
digesto sic allegat. ff. de dā. infe. l. Si finita. §. si
qz aut qz ita breuiatū tñ valet id est in libro di
gestoz sub titulo de dāno infecto. In lege qz inci
pit Si finita in. §. si qz aut illius legis. ¶ Aliud
exm. ff. ad le. ro. de ia. l. nauis. §. Cū autez. i. ff. ad
leqē rodīā de iactu i lege I nauis i. §. Cum autē.
¶ Aliud exemplū. ff. si quadru. pau. fe. di. l. i. §.
Cum arietes. id est. ff. in rubrica. Si quadrupes

pauperiē fecisse dicat lege p̄ma in. §. Cū arietes
¶ Itē. ff. de vi rui ar. l. i. §. vi. i. ff. sub titulo de
vi et vi armata in lege p̄ma rē. r̄ sic de alijs.
¶ Scōs p̄ncipalis liber iuris ciuiliū d̄r Codex q̄
continet statuta sanctiōes. r̄ diuersa p̄cepta im-
peratorū q̄uis cōiter loquēdo Codex dicat q̄libet
liber in se habēs diuersos libros p̄tiales. Fuerūt
tñ āte t̄ps iustiniani ipatoris tres codices. s. Co-
dex Gregorian⁹ Hermogenian⁹ Theodosian⁹.
Ergo diuus Iustinian⁹ volens circa hoc adhibe-
re remediū direxit animū suū ad constitutiones
impiales antea cōfusas in luculentā cōsonātiā
redigēdas vt i. phemio isti §. r̄ cū sacratissias r̄.
Et de istis trib⁹ codicib⁹ extranagātib⁹ fecit fie-
ri vnū codicē quē suo felici noīe ititulauit Codicē
iustiniani vt ptz i. phe. Codicis i. cō. de no. co.
fa. in prin. r̄ scribit p. C. magnū q̄ ē p̄ma l̄ra hui⁹
noīs Codex. Diuidit aut i. xii. libros p̄tiales quib⁹
vltimi tres lōge post p̄mos nouē p̄positi sūt. Et
vltimi tres raro legūt a doctōrib⁹ In p̄mis autē
ix. libris Codicis allegat suo mō sic i. ff. p̄mo po-
nēdo nomē libri codicis deīn titulū. postea leges
cū suo p̄nci. vel nūero. exēplū accipe sic allegans
C. de prescriptio. xxx. vel xl. an. l. si q̄s §. p̄. id est
in libro codicis sub titulo de p̄scriptiōib⁹. xxx. vlt
xl. annorū in lege Si q̄s in §. penultio. Aliis exē-
pla. C. de sacrosac. Sācim⁹. in fi. C. de transac. l.
vt r̄isū. C. de ve. u. enu. l. ij. §. si quid in tanta r̄.
Que sunt oīa extensis rubricis declarando. In
vltimis tñ tribus libris hoc refert q̄ in fine alle-
gationis addit numer⁹ libri vt alleganda C. de
iure fisci. li. x. C. de murilegulis et gyrenarchijs

l.ij. l. xi. C. de digni. l. si vt ppōnis l. xij. Si pr de
al. Et ē mag' necessariū qdā titulos pleni⁹ scri
bē qz sūt in his libris tribus valde rari et inusita
ti tituli qz nō frequētant in scolis legendo sicut
aliij libri. ix. codicis. Et volūt aliq dice qn i codice
allegatur non sit necesse addē. l. dicēdo sic. C. de
iudi. l. pperādū s; simplr obeat dici de iudi. ppe
rādū in hoc addito lege nisi eēt lex priā. ij. iij. vel
penul. vel anpe. Tūc em oporteret addi. l. pma.
ij. vel penul. rē. S; siue hoc i toto seruet siue nō
nō ē magnavis. Itē iterdū i codice allegat autē
tica q ē i atiquo iuri supaddita et icorpata vt. C.
de epi. et cle. autēti. Sñaliē. i. i codice sub titulo d
epis et clericis i autē. ibi icorpata q icipit Sñaliē
Tertius principalis liber vocatur. Autēticū
in nūero singulari et autētica autēticorū in plura
li. Et sunt autētica quedā excerpta quasi sum
mula librorū supradictorū Et diuidit iste liber in
ix. collationes quaz quelibet subdividit in titu
los. Tituli aut subdividunt nō i leges s; i para
graphos. et qn ex autētico allegat aliq text⁹ pre
mittitur pmo nomē libri cū ppositione in deinde
ponit titulus postea subiūgit paragraphus cū
ipi⁹ inceptiōe. et si. ponit quota collationis quā
uis em collatio naturaliter pcedit paragraphū
qui in ea cōtinet. tū collatio cū sua qta cōsuevit
ultio allegari licet etiā iterdū omittat Exēplū
sumat sic allegādo In autē. de lenonib⁹ s. faci
m⁹ colla. iij id est i libris u volumie autēticorū
sub titulo de lenonib⁹ i pagrapho q icipit. San
cim⁹. sub collatiōe tertia. **A**liud exēplū in au
tē. de triē. et semis. s. Considerem⁹ col. iij. id est in

B. iij

autentico de triete et semisse. in §. considerem. et.
C Item in aut. vt diu. iuli. subscript. ha. gl. ques.
§. i. col. viij. id est in hoc libro sub titulo vt diu. iul.
fines subscriptione habent glossulimi quoniam. et.
Et nota triam iter autenticum et autentica. Ista
autenticum est liber principalis volumine de quo iam metio
facta est. Sed autentica est lexvna vel paragraphus incorpa-
tus in libro. Et allegat hoc modo sicut etiam predictum
est in libro. C. i. aut. multo magis. C. de sacros. ec. et.
Est autem in corpore iuris civilis ultra predictos li-
bros liber feudorum qui alio nomine dicitur collatio decima.
Et diuiditur in duos libros priores quorum quilibet
subdiuiditur in titulos. et isti in capitula et paragraphos
An vt exemplar dicat in allegatiōe illius libri primo
ponitur nomen libri postea titulus deinde capitulum.
et §. vt sic allegando in libro seu. alias et cōius in vñ.
feu. de phi. feu. alie p. fri. ca. i. §. hoc edictali. Et
hoc breuiatum sic intelligitur. i. in vñbus feudorum quilibet
etiam collatio. x. d. Sub rubrica de prohibita feudi
alienatiōe p. fridericum i. ca. i. et paragrapho allega-
to. Et est necesse apponere p. fridericum ad triam alte-
rius tituli in eodem li. de phi. feu. alie. p. lotharium potest
etiam nomen libri ultimo loco subiungi vt in hoc exem-
plo. Qui mo. feu. amit. c. vnico §. rursus i. vñ. feu.
i. in rubrica quibus modis feudum amittat ca. vnico.
in §. rursus in vñbus feudorum. Etiam iterduz allegat
collatiōe decima sic breuiando col. x. quia iste liber
post. ix. collatiōes autenticorum editus est. Alia prout ac-
cipi exempla multa. De feu. mar. du. et co. i. de feu-
do marchie ducat. comitat. De inuēst. i. mā. fa.
i. de inuēstitura i. mācū facta. De mili. vasal. qui
contum. est. i. de milite vasallo qui contumax est.

Qua. va. iij. de domi. fid. i. q. l. iter vassalus iurare
 debeat dno fidelitate. Et ita oib' alijs extēdēdo
 S. et abbreviādo rubricas cū subiūctione tñ ca. 7
 S. i. q. cōtinet auctoritas vlt' text' allegat'. 7 hec
 de libro feudoz. ¶ Quart' liber p̄cipalis dicit
 instituta vlt' institutiones i nūero plurali. Et diuidit
 i q̄tuor libros p̄tiales q̄ sūt itroductorij in alios
 libros legales imo deseruiūt etiā canonib' in q̄
 tuin declarat significatiōes terminoz i iure vlti-
 taroz q̄ multū vtilēs sūt icipiētib' tanq̄ ostium
 in domū in ius p̄bētes itroitu. Quare cōsultū
 est oib' quasi modo genit' pueris et adult' lac-
 turis cōcupiscētibus p̄ institutionū dogmata sua
 p̄maria sumere nutrimenta vt iustiniani doctrina
 p̄abula informati mereantur vtriusq̄ iuris sc̄a-
 ctioni securi' iherere. Que ab eodē xpianissimo
 iustiniano i peratore sūme cōmēdata validat fir-
 mat ac roboratur. vt p̄ in p̄he. insti. S. quas ex
 oib'us. Nullus ḡ tā p̄sumptuosus existat q̄ sine
 institutionū doctrinis ad iuriū 7 maxie ciuiliū
 sublimitate cōscendere attēptet. Quā ex alto ir-
 remediabiliter corruūt qui volare satagūt ante
 q̄ pennas assumant. Iuxta illud fausti in liuia.
 Dū reget phæton vetitos temerarius axes.
 Decidit a summo lapsus ad ima polo.
 Gradati ei faciēdus ē ascēsus. l. vt gradati. ff. de
 mune. 7 hono. Nec ardua p̄mo sūt a iuuenibus q̄
 rēda de isti. 7 iij. S. his itaq; 7 in. l. ij. S. rōa aut. ver.
 vt rud' aīn' studiosi 7 c. L. de ve. iij. eni. vñ idem
 faust' vts. Dū puer audaci nimium petit ardua
 cursu. Hæcarus in vitreas precipitatur aquas.
 Fuit autē hic liber de mādato iustiniani impera-

toris / qui etiā digestū cōposuit / edit⁹ post diges-
tum ⁊ post p̄mā cōpositionē codicis an tñ scōi co-
dicis quē nūc habem⁹ cōpilationē p magnificū
magistrum tribunianū questorē sacri palatij sui
cū theophilo ⁊ dorotheo viris illustrib⁹ vt in prin-
cipio institutionū bz. Et h̄mōi libri ptiales subdi-
uidūtur vltteri⁹ i titulos ⁊ hi pagraphos non in
leges nec in capitula ⁊ pagraphi interdū bñ lon-
gi sunt in versiculos. In allegatiōib⁹ aut huius
libri tal⁹ mod⁹ obseruat. q̄ p̄mo liber notat post
ea rubrica deinde pagraphus cū x̄ficulo. Exēpli
gr̄a insti. de iust. ⁊ iu. s. i. id ē in li. institutionū sub
rubrica de iusticia ⁊ iure i. s. i. illi⁹ rubrice. Aliud
insti. de iu. na. gen. ⁊ ciui s. quotiens. i. instituta de
iure naturali gentiū ⁊ ciuili pagrapho allegato
Itē insti. de here. insti s. hereditas. i. de heredib⁹
instituedis s. q̄ incipit hereditas. ⁊ sic de alijs exem-
plis accipiendū ē. Et hec de noib⁹ diuisiōib⁹ et ex-
emplis iporū librorū legaliū p nūc sufficiāt. vt tñ
plenius noscant h̄i libri nota q̄ digestū vet⁹ sic i-
cipit. Iuri operā daturū pri⁹ nosse opz vñ nomē
iur⁹ descēdat nisi incipiat a p̄hemio qd̄ sic i cho-
tur oēs toti⁹ reipu. nre sanctionē Et p̄m⁹ titulus
est de iusticia ⁊ iure. Infortiatū x̄o sic incipit. Do-
tis causa semp vbiqz est p̄cipua ⁊ primus titulus
est soluto matrimonio quēadmodū dos petatur
Sed digestū nouū incipit hoc edicto p̄mittitur
vt siue iure siue iniuria fieret opus p̄nūciationē
inhiberetur. Et primus titul⁹ de noui operis nū-
ciatione. Codex incipit. Lictos populos Et pri-
ma rubrica ē de sum. tri. ⁊ fi. ca. Premittit etiaz
prohemii. Hec que necessario. Autēticū incipit

Occupatis nob circa toti⁹ re. p. curas. Et est pri-
ma rubrica. Si heres solue legatu noluerit. De-
cima collatio q etia liber de vsib⁹ feudoz dr sic i-
cipit. Q² de feudo tractaturi sum⁹ videam⁹ prio
q feudu dare pnt. Et pria rubrica e de his q feu-
du dare pnt q² acqrat⁹ et retineat. ¶ Instituta
ho sic icipiunt Impatoriā maiestātē n solū armis
decoratā: s; etiā legib⁹ oportet eē armatā ¶ Ho
tādū etiā est q i toto corpore legū sūt quicq volu-
mina. tria digestoz de qb⁹ supra dictū ē. vnū codi-
cis. et nō cōtinet nisi nouē libros et vocat⁹ Codex. et
est qdā liber paruū volumen appellat⁹ cōtinēs ē
se aliquos pdictoz totaliū et aliquos partialium
videlz insti. autenti. Usus feudoz et tres vltimos
libros codicis. s. x. xi. et xij. qui raro legi consueue-
rūt et titulos habent plerosq rarissimos.

Remissis itaq noib⁹ et diuisionib⁹ li-
broz vtriusq iur⁹ cū modis allegā-
di i ipis. Hūc p faciliōr lectura te-
xtuū glosaz et doctoꝝ tā i iure cano-
nico q i iure civili subdent aliq nō-
nullis tñ q oli fuerāt omīssa supadditis. Prīmū
igif tene istā rlam q qcuq lraz alphabeti pona-
tur sola i testib⁹ iuris maxie canonici sigt nomē
ppriū viri vel mulieris. Exēplū de testi. c. ex parte
A. i. ade v⁹ l⁹ anthoni. de of. delec. c. v. et g. id est pe-
tri et guillermi. S; et aliqn i textib⁹ iuris civilis iue-
niūtur lre sole. vt. L. magnū. i. Caius. L. i. Veli⁹.
L. i. Titi⁹. et sic de alijs. Verūtū vt in istaz abbre-
uiaturaz lectura ordiate. pcedat cōsonū videbit⁹
qm lraz alphabeti ordinē eas declarare. Incipi-
amus igif ab hac lra a. sup quā tales inueniūtur

In iuris canonici textibus abbreviature

Ap. se. le. i. apostolice sedis legatus.

Ap. re. i. appellatione remota

Ap. ob. re. i. appellationis obstaculo remoto

Ad. n. pre. i. ad nostram presentiam.

In iure civili raro inveniuntur iste abbreviature, sed in glosis utriusque iuris inveniuntur huiusmodi

Ar. i. argumentum.

Aut. i. autenticum vel autentica secundum distinctionem predictam in declaratione quarti libri iuris civilis. Item in superscriptionibus canonum et legum ponuntur abbreviature Exemplum in iure canonico in volumine decreti.

Ambro. i. ambrosius scilicet sanctus.

Anasta. i. anastasius et sic de similibus. Exemplum in alijs voluminibus.

Alex. i. alexander papa.

In iure autem civili primo in voluminibus digestorum

Alphe. i. alphenus iuriconsultus.

Afri. i. africanus iuriconsultus.

Sed in superscriptionibus. L. ponit ista littera simplex Exemplum sic ponitur.

Idem a vel sic Idem aug. et significat Idem augustus quandoque autem ponitur duplex sic. Idem aa. id est Idem augusti.

Nomina autem doctorum quorum nomina incipiunt ab a habes aliquos qui sequuntur.

Az. i. azo. et ponitur aliquando in glosis iuris civilis. Iste azo fuit preceptor Accursii glosatoris iuris civilis et fecit summam in legibus ex qua examinati sumunt continuationes rubricarum et ut testatur bal. in. c. primo in p. in ti. imperator lothari. i. v. s. seu.

Iste azo habuit illustre ingenium.

Acc. vel accur. i. accursi? glosator legū hic duos habuit filios, vnū nomine francisc? q cognominatus est accursus et fuit acutissim? iuris civilis interpres et qui glosis patris sui multas facit additiones. Alius aut noie cernotus qui alias fecit additiones quas nunc cernotinas appellamus quaz vna ponit. C. de eden. in. l. prima. Et sic patet q filius potest in iure corrigere patre suuz. l. dedi tibi pecunia. §. celsus scribit. ver. et refert. ff. de condi. ob cau. In moribus aut vel prudentia secus. vt in auc. de nupt. §. sed ita. col. prima. licet possit dari tutor patri ipoteti vel furioso. in. l. ij. ff. de cura. furio. et in. l. is qui et ibi bar. ff. de tuto. et cura. da. ab his. De isto accur. et ei? auctoritate inquit bal. in. l. cū hereditas. L. de po. q auctoritas glo. omēs alias antecellit. Et idē bal. i capl. dilecti filij de maio. et obe. dicit q accursus fuit vberimus fons iuris civilis et l. l. f. §. necessitate in etia col. C. de bo. que libe. adhereas ratione veritatis id est glosatori et ieternū nō peccabis et vī de eūdem val. i lege p̄cibus in ix. colū. L. de ipu. et alijs substi. et in aut. cessante i scda col. L. de legit. here. vbi dicit q in cōsulēdo timet recedere ab opinōe glo. Unde etiā idē bal. i. c. p̄mo i fine de natura successi. feu. in v si. feu. Ego inquit in dubijs opinionibus multum sequor glosam ordinariaz qz nō possum adherere meliori. Idem tenuit idem bal. in. l. prima. ff. de vulga. et pupil. substi. et in lege secunda. L. de tene. sen. que sine cer. quāti. Idem etiam secundum ymo. in lege prima in principio. ff. de vulga. et pu pilla.

Ly. etiam in .l. nam moriturum. C. de contrahē.
et cōmittē. isti. appellat glosas ydolum suum. et
Jacobus butrigo. in lege p̄ma. C. qui pro sua iu-
risdic. dicit q̄ vbi cum glo. cōcor. aliquis doctor
illa opinio censetur cōmunis in iudicando. Simi-
liter bar. in conci. incipiente audinolus prima co-
lum. dicit a glo. ordinarijs in cōsulendo non es-
se recedendum et Johan. fa. in S. Pupillus. isti
de inuti. isti. dicit q̄ opinio glo. et innocen. in cu-
ria ecclesiastica adorantur vt ydolum.

¶ De littera A.

Albe id est alberic⁹ scz de rosate qui late dispu-
tauit de potestate imperatoris in .l. bene a zeno
ne. C. de quadri. prescrip.

Ab. id est abbas quādo simpliciter ponit signifi-
cat abbatem antiquum / qui alio nomine vocat
lappus de castelliano fi. qui multotiens allegat
a domi. de sanc. gemy. super. vi.

Ab. sic. id est abassculus qui et vocatur panor-
mitanus singularis canonista qui cōmētatus
est super decretalibus.

Alber. i. albertus galeoti permēsis cuius opus
margarita vocatur.

Ala. i. alanus qui multotiens allegat in glosis
bernardi.

Ange. id est angelus de perusio subtilis doctor
in iure ciuili.

Areti. id est aretinus scz angel⁹ de aretio qui co-
piosam fecit lecturam super institutionibus.

Alex. de pmo. id est alexander de ymola qui alio
nominē vocatur de tartaginis ymolensis iste fe-
cit additiōes ad bar. et bal. et multa alia opera fin

glaria adeo ut a plerisque mōarcha iurj appellet.
 An. de but. i. do. ātho. de butrio doctor iuris ca-
 nonici. Ar. vel archi. i. archidiacon⁹ fuit pceptor
 Jo an. glosavit textum ⁊ clementinas ⁊ scripsit
 rosarium super decreto.

Antho. de rose. i. anthonius de roselis ciuis are-
 tinus et doctor in iure civili.

An. barba. i. adreas barbacia modern⁹ q̄ fuit sin-
 gularis ⁊ faciendus q̄ fecit i iure canonico lecturā
 sup ti. de re. eccl. nō alle. et sequētib⁹ titulis.

De littera B.

In textib⁹ iuris canonici q̄ncq̄ ponit bo. me. pre.
 no. i. bone memorie predecessor noster.

Mōia aut doctor incipientiū ab hac lra. b. ber. i.
 bernard⁹ scz glosator decretaliū excellētissimus
 iurū cōcordātiū accumulator ⁊ discordantiū cō-
 cordator. bar. buri. i. bartholome⁹ buriēsis qui fe-
 cit additiōes ⁊ glosas sup decreto. p̄cipiū autē
 glosarū suarū est tale. Qm̄ novis supuenientibus
 causis ⁊c. fecit etiā idēz quasdā questionēs quas
 veneriales vel dominicales appellavit.

Bertrā. i. bertrād⁹ de quo sepe spe. loquit⁹ ⁊ eius
 due sunt glo. in decretalib⁹. i. scda in decre. non
 est despon. ⁊ prima in decre. sequenti.

¶ Basi. i. basianus de q̄ multe glose loquūt⁹ de
 cle. gro. tua. ⁊ summe distinctiōis li. et questionis
 septime in causa scda et dis. prime de pe. ⁊. i. q. i.
 qui studet xxviij. q. ij. desponsat. xxxij. si. viij. licite.
 xxxij. q. v. mulier. de consecra. di. ij. et dist. iij. qui
 bis.

¶ Bagaro. i. bagarotus qui libellum cauillatio-
 num composuit.

Bona guida areth. i. aretinus q̄ fecit summā
introducioriā aduocatorum ecclesiastici fori.

Bernar. donua i. bernard⁹ donuanensis q̄ fuit
discipul⁹ azonis et libellū de p̄cep libelloꝝ cōpo-
suit **B.** cōpo. i. cōpostellan⁹ de quo io. an. de ap-
pella. cap. ij. ⁊ ipsi⁹ fuit pais p̄me glo. decre. ha-
bem⁹ etiā **B.** papien. ⁊ p̄mēse. i. bernardū de qu-
bus loquitur speculator multis in locis.

In iure ciuili in glo. habet sepe **B.** vlt bul. i. bul-
gar⁹. **Bar.** i. Barthol⁹ scz de saxo ferrato qui di-
citur fuisse lucerna iuris ciuilis.

Bal. i. baldus inf̄ oēs doct. iuris ciuilis subtilis.
Unde qdā dicit **Bald⁹** subtilis. **barthol⁹** lucerna
iuris. et iste bal. cōposuit etiā sup iure canonico.

Baud. i. baudinus doctor.

Bartachinus etiam doctor vtriusq; iuris qui se-
xti quarti fuit aduocatus cōsistorialis ⁊ fecit rep-
toria multum vtilia.

De littera. L.

L. in tex. iuris canonici posita sūt celestiu qm̄ po-
nit sic & p̄e. nost. i. celestinus predecessor n̄r. s; in
tex. iuris ciuilis sūt capū alias in sūmis glo. et re-
collectis seu lecturis. **L.** magnum sūt codice in
ablo casu. c. puū. i. capitulo vel sūt nūerū quādo
iūgit cū distinctiōe vt. c. dist. i. cētesima distinctio-
ne. **L.** i. ciuis. cle. i. clemēne cōsti. i. cōstitutio. cen.
ec. i. censura ecclesiastica. **Con. t. t. re. i.** consultati-
oni tue taliter respondemus.

In sup̄ascriptionib⁹ decretaliūz ponit cle. i. cle-
mēs papa **Lele.** i. celestin⁹. Doctores aut fuerūt
Cy. i. cynus doctor citramōtan⁹ in iure ciuili p̄fū-
dus. **Cōpost.** i. cōpostellanus quem sepe allegat

Gemy. super. vi.

Car. i. cardinalis doctor iuris canonici Mouissime
aut supuenit qda cosma noie cognominat? gup
mier parisiens natiōe q vt parisiensibus a natura
tributū est ingenio equidē acutissimo p̄dit? cōci
lia basilicēsa 7 bituricensia q moderni pragmati
causa sāctionē vocāt nō mediocrib? ornauit a po
stillis.

¶ De littera. D.

D. sola. vel dist. distinctione.

De. pe. i. de penitentia.

De con. i. de consecratione.

Dil. fi. i. dilectus filius v̄ dilecto seu dilectis filiis
secundum exigentiam numeri et casus.

Dis. ve. i. discretionī vestre.

Doc. id est doctor.

Do. de ro. i. dñi de rota qui fecerūt vnum librum
decisionū ad quas addidit io. an.

Duran. i. durand? doctor q et dicif pe.

Dy. i. dynus sup iure ciuili 7 in iure canonico su
per ti. tu. de re. iu. li. vi.

Dama. i. damasus v̄ papa. vel ille damasus qui
fecit summā super prima cōpilatiōe. 7 libru que
stionum super multis decretalibus et brocarda
quē etiā alle. glo. ij. ca. ad hec de rescriptis

¶ De littera E.

E soluz magnum positum in textu significat no
men proprium.

e. paruum positum in glo. significat eodē. exem
plum eo. ti. i. eodem titu. aliud exemplū. e. dist. i.
eadem distinctione. aliud exemplū eo. c. id est eo
dem capitulo. e. l. i. eadem lege. e. cau. et. q. id est
eadem causa et questione.

Extra. i. extrauagās. ¶ Et hic ē sciendū q̄ qñ
in summa decasibus in summa pisana / vel alicu
bi in libris iuris ponit̄ auctoritas ex decretalib⁹
tunc allegat̄ extra. ⁊ significat extrauagātē sc̄z
textū / capitulū extra corpus decretorū positum
Decretales enī paulo ante cōpilationē correctio
nem et concordationē ipsarū erant extrauagan
tes q̄ vagabant̄ extra illud volumen. Hodie au
tem per modernos canonistas capitula in decre
talibus in sexto s̄l̄r ⁊ in clementinis nō cōsueue
runt allegari extra q̄ talia capitula modo nō va
gantur extra corpus iuris canonici. ¶ Sed legi
ste predictorū librorū textus allegant extra eo q̄
sunt extra corpus sui iuris sc̄z ciuilib⁹. Verum est
q̄ canoniste adhuc hodie aliquos textus etiā ca
nonici iuris allegāt extra / v̄z hos q̄ sūt extraua
gantes nondum incorporati iuri canonico.
Egi. bo. i. egidius bononiēsis q̄ libellū icipiētes
a presentatione rescriptorum conscripsit.
Excō. i. excōicatio sc̄m exigētā nūeri et casus

¶ De littera. f.

Fra. t. t. re. i. fraternitati tue taliter respōdem⁹

Fa. id est facit.

Fe. re. pre. n. id est felicitis recordationis prede
cessoris nostri.

Fi. id est finale vel fine. ff. id est digestis.

Fri. de sen. i. fridericus de senis.

¶ Fran. de sab. i. franciscus de sabarellis doctor
et cardinalis.

¶ Flori. id est florianus doctor.

¶ Fri. impera. i. fridericus imperator.

Fauen. id est fauentinus ep̄s hic fratres habuit

Raymundum de penna forti, quos multoties al
legat specu.

C Flo. de san. pe. id est dñs florētinus de sancto
petro vtriusq; iuris doctor.

Frāsciscus de albergotis de aretio quem multo
tiens reprehendit **Cy.** vt i. l. ij. **C.** q̄ sit lon. cōsue.
Fulgo. i. fulgosiū scz raphael fulgosiū.

¶ De littera. S.

Gasparinus doctor. Guillermus naso. i. nasonis
quem allegat spe. i. tit. de iudi. de le. S. ij. x. s. nū
quid. r. S. sequitur. x. vep r. S. restat. x. item mor
tuo mandatore r in plurimis locis. r de isto loquē
tur glo. c. ad hec qm̄ de ap. Sandul. i. gādulphus
de quo notat de conse. ec. vel alta. c. vno. li. vi. in
iij. gl. r. xxi. di. c. qm̄. i. q. i. detrahe. xi. q. iij. nō li
cet. xxxij. q. i. dixit dominus. r. q. ij. honorantur et
.q. vij. licite.

Gratianus areti. i. aretinus quē alle. spe. i. ti. de
pcu. S. vt aut r nota q si in ti. de iura. calū. S. nūc
dicam. x. idē dixi. Guillermus de troreda āgeli
cus qui composuit libellum satis vtilem r copio
sum de iudiciorum ordine.

Guido de suzara de quo io. an. scripsit aliquid in
capi. vnico. de voto li. vi. super. iij. glo.

Guido de suzura quidam alius quem allegat se
pe legiste.

Guil. de cu. i. guillerm^o de cuno doctor iuris quē
sepe alle. bar.

Guil. durā. i. guillerm^o durādī q̄ fe. spe. et aliqñ
sic allegat guil. in spe. i. guillerm^o in speculo.

S. de mon. lau. i. guillermus de monte laudino.

Gen. i. genshelinus doctor.

Bra. id est gratianus compilator decreti.

Go. vel gof. id est goffredus qui cōposuit sūmā

C. i.

in qua recitant examinandi in iure canonico cō-
tinuationes rubricarum et alia plura.

Bar. i. garfias doctor.

¶ De littera. H.

Hono. i. honorius papa qui fecit multas decreta
les in quaz suprascriptione ponitur ei⁹ nomen.
Hugo i. hugo. q̄ fuit ep̄s ferariē, 7 ad quem dire-
cte fuerunt multe decretales vt decre. in quan-
dam de cele. mis. 7 decre. q̄to de diuoz. et de ipsa
facit mentionem decretalis coram de offi. dele-
ga. et ibi aliquid de eo per Johan. an.

Hos. vel hos. i. hostiensis doctor.

Hen. bo. i. henricus boich.

Her. i. hermanus doctor.

¶ De littera. J.

J lōgū cū tali signo supi⁹ posito. i. significat ifra
id est i sequētib⁹ vel capitulis vel titulis. S; ad-
uerte ad singulos libros. nā in libro allegat ifra
qū ille tex. allegat⁹ sequitur tex. sup quo allegat⁹
si sit in volumine decreti. Exēplū. i. dist. lx. i. ifra
distinctionē sexagesimā. 7 p̄t sic allegari sup disti-
ctionibus. i. xxx. q. p̄ma 7 in causis. i. de conse. dist.
tali vel tali. S; i decretalib⁹ qū pōt. i. simplici⁹
i. eodē volumine gregoriano. sed qū addit li. vi.
vel in cle. vt. i. de sen. excō. li. vi. i. de xbo. sig. cle.
sepe. vel ca. sepe. i. cle. S; qū allegat i vi. d; ponit
i eo li. vli cle. Et ratio istorū est q; volumen. vi.
cōtinuat ad decretales. 7 clementine ad vtrunq;
In volumib⁹ digestoz allegat i absq; distictōe
volumis dūmodo sit in aliquo triū voluminū sc;.
veteris qd et primum 7 qū alle. tex. ifortiat i d;.
vel ifortiato quod ē scdm i quo si allegetur. l. ff.
nou i d; i. sed i. ff. nouo. si allegat. i. i. eodem volu-
mine q; est posteri⁹ volumē digestoz. S; i. Cal.

legat. i. i. aliquo. xij. libror. C. cu ista distinctione
q si alleget. l. decimi. xi. vl xij. addit i li. xij. .7c.

Et similiter dic de ceteris voluminib. i. ti. prox.
c. i. ij. et. iij. i. infra titulo proximo. c. i. i.

e. ti. infra eodem titulo.

i. brevis sigt vnum vl primo. vt. c. i. id e ca. pmo

Jo. mo. i. iohes monachi glosator sexti i fracia.

Jo. an. i. iohanes adree etia glosator sexti et cle-
metinarum. qui et nouellas conscripsit valētissi-
mus doctor irradiatozq iuris canonici vocatus
Jo. de imo id est iohannes de imola modernus
doctor sup decretalib. notabiliter scribens.

io. vel iohā. glo. i. iohis glosator decreti theuto-
nicus quē aliq nominant iohannē antiquū.

Jo. de lig. i. iohannes de ligano.

Jo. de. fau. i. iohannes de fautulis

Inno. vel innoc. i. innocentius papa.

Jo. galen. i. galendi de quo spe. in ti. de accu. 7 pe-
ti. s. primo vers. porro. et per io. an. in c. q sit. de
elec. super fine glose.

Jo. hyspa. i. hispanus qui quandam antiquam
fecit lecturam super decretalibus.

Jo. fauē. i. fauentin. de quo. xij. i. c. nerui. xvij.

di. q interrogasti. iij. q. pma in suma. ix. q. prima

ca. ij. xvi. q. ij. 7 xij. q. x. in sum. et de iure patro. c.

ij. et de sen. excom. cum non ab homine.

Ja. de al. i. iacobus de al. magister hostiensis q glo

sauii honortanas cōstitutōes quarū pma erat de

cretalis nouerit. de sen. excō. et de eo scripsit.

Jo. an. de appel. c. ad hec super glo.

Jo. de deo q fecit libellū quēdā qui dictus est li-

ber cavillationum.

Jo. de bla. i. de blausco burgū. q scripsit librū

actionum.

Jo. de sac. geor. quē sepe alle. do. de sanc. gemy.
 Jo. fa. i. iohēs fabri sup insti. doctor gallicus
 Jo. de matisco. i. de matiscone doctor citramon-
 tanus. Jo. nouaille doctor aurelianensis,
 Ja. de pla. id est iacobus de platea.
 Ja. may. i. iason maynus doctor modernus
 Imo. i. imola sub audiendo io.
 Jac. de liza. i. iacobus de lizano
 Ja. de are. i. iacobus de arena,
 Jac. but. id est iacobus butrigaril.
 Ja. bal. id est iacobus de balduini.
 Ja. de bel. i. iacobus de beluifo.
 L. sola. i. legevl qnquagita i nūero distinctionum
 La. ab. i. lapus abbas doctor
 Lam. de ramp. i. lambertus de ramponibus.
 Ludo. de ro. i. ludouicus de roma doctor.
 La. vel lau. i. laurentius in glosis decretalium.
 Li. i. libro vel liber scdm exigētiā constructionis.
 M. vel man. i. mandamus signanter qm littera
 q. sequitur. vt M. q. i. mandamus quatinus.
 Mo. ca. pre. i. monitione canonica premissa.
 M. vel mar. in glo. id est martinus qui fuit vnus
 de antiquis glosatoribus
 Mellē. i. mellēdus de q nota. xix. di. fm. xxvij. q. i.
 virginibus. et de ser. non or. nullus. r de accu. ve-
 niens. in. i. gl.
 Mar. de fa. i. martin⁹ de fauo qui libellum actio-
 num cōposuit in quo ponunt certa instrumenta
 Mathe. de mathe. i. mathe⁹ de mathesilaniabo
 noniēsis qui fecit vnum tractatum statutorum.
 Nic. sicu. i. nicolaus siculus doctor qui aliter dī
 panormitanus vel panormita modernissimus.
 Nepos de mon. alba. i. de mōte albano qui libel-
 lum composuit qui liber fugitiuus dicitur.

No. et ve. testi. i. noui et veteris testamenti.

No. id est nota.

Nota. i. notatur

Nouel. i. nouella

De littera O.

O. vel op. id est opinio.

Ob. id est obstaculo

Odo. i. odofredus doctor.

Ol. vel ord. i. olradus vel oldradus.

Ost. vel ost. i. ostiensis. comuniter tñ p h scribitur

De littera P.

Pe. i. penitentiæ vel petrus vel penultimo

Penul. vel penult. i. penultio. **Paragraphus** autem quod in ordine alphabeti non inuenitur abbreviatur cum littera a qua incipit id sic solet scribi. S. ut quando capitulum vel aliqua lex est longa tunc ad citius inueniendum textum allegatum ponitur in capitulo vel lege paragraphus unus vel plures. **Nota** tamen quod paragraphi sunt duplices videlicet magnus et parvus. et parvus debet esse niger de causa in tali forma. S. talis debet esse legum suar determinatione sequenti hic autem cõter ponitur in glossis vel in summis et recollectis. Alius autem magnus sic format. ¶ Et debet esse de alio colore scilicet rubeo vel blaneo vel flauo. Et talis legi non debet licet in legendo dum inuenitur. vel cum veniatur ad eum pausari debeat et in corrigendos libros debet nota rivi apponatur si sit et si non sit ibi non apponatur. **Nota** quod certi textus et summe distincte sunt. S. priores. ita quod allegatur per medium secundum. S. et. Si ergo non esset ibi cõtingeret per medium accipi per secundum. et secundum per prius quod error induceret. et unus scilicet. S. et. parvus significat alium videlicet magnum et sic apud logicos est terminus secundæ intentionis.

Preal. id est prelegatis.

Prin. i. principio

Per to. id est per totum.

Pri. id est primo
 preter. i. preteritu / hoc est occasione
Pau. de laza. i. paulus de lazarijs qui scripsit la-
 te super clementinis.
Pe. de bel. i. petrus de bella pertica doctor legu
 citramontanus.
Pe. de samp. i. petrus de samprana
P. vel pla. i. placentius doctor
Pre. di. i. pfulgeat dignitate vt testi. i. c. l. 3. ff.
Pre. i. preterea **P**a. i. papa.
Pom. i. pomponius iurifconsultus.
Pau. vnga. i. paulus vngarus qui notabilia com
 pilationis recollegit
Pe. au. i. petrus aulus de quo spe. in phemio.
Pe. boe. i. boemus doctor antiquus.
Pe. hys. i. petr^o hyspan^o n^o q^{uod} textu sumulaz scde
 dyalectices edidit sz de isto fit metio de ap. c. pasto
 ralis i glo. Nec ratio. l. di. in sum. xi. q. iij. nemo
 condemnat. xxxiij. q. i. si quis acceperit 7 de resti.
 spo. litteras in glo. ergo ecclesia.
Pe. m^oadu. i. petr^o m^oducatoris de quo. xxx. di. c.
 l. xxxvi. di. no satis in prin. de pe. di. i. 8. in prima
 glo. **P**e. de ancho. i. petrus de anchorano doctor
 singularis super ti. de re. iu. li. vi.
Phily. i. philynus scz doctor modernus.
P. de fera. i. petrus de ferariso doctor practicus
Q. i. q^{uestio}ne q^{uod} ponit in causis decreti vel quati
 nus quando ponitur in textu decretalium maxi
 me post mandamus. vt sic manda. q.
Ray. i. raymundus capellanus et penitentiari^o.
Rex. ix. de quo in principio decretalium
Re. i. remotu vt ibi ab re vt supra.
Re. vel r. id est resposio vel responsio
Re. id est require in remissionibus.

Richar. angli. i. richardus anglicus cuius videtur fuisse
glo. ult. decreta. ix. ex litteris de sponsa.

Ruff. i. ruffinus de quo. ix. q. pma l. iij. q. iij. in
sum. de pe. di. i. §. Illud aut de biga. c. ij. in. x. glo.

Rodo. i. rodoricus cognominatus modici passus de
quo io. an. c. fraternitatem de sepul. super. iij. glo. si

bi etiam signantur multe glo. inter quas est glo.
pe. decretalis secunde de coniugio leproforum.

Sed aduerte quod hodie sumus incerti de dictis
dictorum trium doctorum.

Postere enim illorum ponebant tamen hanc litteram
et pro quolibet illorum trium. et sic de illis quo-

rum esset reliquerunt nos incertos.
Roffre. bene. i. roffredus beneuetanus qui in vtro

que iure libellos composuit
Rog. i. rogerius doctor iuris civilis

Rola. bono. i. roladinus bononiensis qui fuerunt duo
scilicet rola. de romacensis qui fuit summus legum doctor

et facundissimus advocatus et composuit libellum quem
da de ordine malefactorum. Scelus rolan. fuit passa

gerius qui fecit unam summam per notarios.
Rapha. id est raphael si additur cuma. id est ar

manus. si addatur fulgo. id est fulgosius.
Richar. de saly. i. richardus de saliceto

De littera S.

Sali. id est salicetus doctor
Sicu. ab. id est siculus abbas

Silvester quidam antiquus doctor cui attribuunt
due pre. glo. c. Ad nostram consuetudinem.

Se. ap. i. sedes apostolica. Sol. i. solutio
Sa. ap. co. i. sacro approbante consilio

Se. i. sequenti. Sequen. i. sequentibus
s. vel. s. i. supra. An quoniam aliquid allegat in aliquo

quod prius ante illius locum habitum est in alio vel eo
C. iij.

de libro eiusdem tñ iuris videlicet aut civilis aut ca-
nonici. hoc allegatur supra per s. breuem et o su-
periori pte et idem de longa.

Sed. s. longa sola. i. scz sicut dixisti pri⁹ i dictione
Spe. i. speculum liber magnus.

Spec. i. speculator auctor speculi. s. guillerm⁹ bu-
radi. Sub. ap. ob. i. sublato appellatiōis obstacu-
lo vt de testi. cum olim.

Sa. au. cō. i. sacra auctoritate pñlij. vt de iure iur-
nimis.

¶ De littera. T.

Tā. i. tācredus T. vel ti. i. titulo Etia. t. i. taliter

Tho. i. thomas.

¶ De littera. A.

Ain. i. vincentius doctor.

Aincen. i. vincentius etiam doctor

Ab. de bonacur. i. vbert⁹ de bonacurso. cuius
op⁹ ab eo nomē suscepit de pñdijis causarū. sed
vbi supplet ponit vbertus itellige de sequenti.

Ab. de bo. i. vbertus de bobio vl. i. vltimo.

A sola. i. quinqz vel quinta. vt v. q. v.

vvi. vel vvil. i. vvilhelmus quod ytalici scribūt
guilhelmus ⁊ francigene guillermus

vvil duran. i. vvilhelmus durandi.

X. i. Xsū vel Xsiculo ve. i. vetus vt. ff. vetus.

¶ De littera. X.

X. i. decima. xx. i. vicesima xc.

xc. i. nonagesima qz. x. pposita. c. qñ significat cen-
tum subtrahit ei. x. sicut etiam in. xl. ⁊ c.

Xpo. i. xpofor⁹ porc⁹ sup institutionib⁹. ¶ De. s.
zabel. i. zabarella videlicet dominus franciscus
con. i. consecratione.

S. i. paragrapho vel paragraphis. de quo supra
latius dictū est. Sūt ⁊ alie abbreviature de rubri-
cis tā legū qz canonū maxime decretalū de qui-
bus patebit infra. Hec aut de abbreviaturis tex-

tum et glosarum summarum et lecturarum utriusque iuris propter titulos nunc sufficientes. Que utique promissurum alumnis difficiles apparerent in primo aggressu. et raro colliguntur ita copiose. Quare sit hoc opusculum incipientibus tantum magis acceptum cariusque reputatum / quanto sollicitius est collectum.

Quia ad promissarum noticiam necessarium est habere rubricas seu titulos utriusque iuris abbreviatis et extensis. proponam rubricas iuris canonici propter earum paucitatem respectu rubricarum iuris civilis quas etiam subiungam. etiam quia supra promissi ius canonicum preferre iuri civili ratione dignitatis et excellentie. et c. sequuntur ergo rubricae decretalium. et per omnes sexti et clementiarum eo ordine quo ponuntur in decretalibus promissis abbreviatis deinde extensis et postea ut eo facilius mentem teneant metricis in litteris. Xsibus colliguntur. An nota quod hi sunt tituli decretalium non inspecto ordine alphabeti et primo primi libri. secundo secundi. et c.

De sum. tri. et fi. ca. de summa trinitate et fide catholica.

Consti. id est constitutionibus.

Rescrip. id est rescriptis.

Consue. id est consuetudine.

Postu. pre. id est postulatione prelatorum

Ele. id est electione et electi potestate

Transla. epi. id est translatione episcopi.

Au. et usu. pal. id est auctoritate et usu palatii.

Renun. id est renunciatione.

Sub. neg. pre. id est suppleda negligentia prelatorum

Temp. id est temporibus ordinum et qualitatibus ordinandorum

Scru. in or. fa. id est scrutinio in ordine faciendo.

Quod ab epi. quod re. id est ordinatis ab episcopo quod resignavit vel renunciavit episcopatus vel ab excoicato

Eta. et quali. id est etate et qualitate ordinis perficiendorum.

Sa. vnc. i. sacra vncione
 Sacra ite. vel nō. i. sacramentis iterādis vñ nō
 Fil. pres. i. filiis p̄sbyterorū ordinādis vel non
 Ser. n̄ oz. i. seruis n̄ ordinādis ⁊ eorū māmmissiōe
 Ob. ad rati. i. obligati ad rōcinia ordinādis vñ
 Corp. vici. i. corpore viciatis pmouēdis vel non
 Biga. i. bigamis vel non ordinandis
 Cle. pe. i. clericis peregrinis
 Of. archi. i. officio archidiaconi
 Of. archipres. i. officio archipresbiteri
 Of. pri. i. officio primicerij
 Of. sacri. i. officio sacriste
 Of. custo. i. officio custodis
 Of. vica. i. officio vicarij
 Of. dele. i. officio et potestate iudicis delegati
 Of. le. i. officio legati
 Of. iud. oz. i. officio iudicis ordinarij
 Of. iudi. i. officio iudicis
 Ma. ⁊ obe. i. maiortate ⁊ obedientia
 Treu. et pa. i. treuga et pace Par. i. partis
 Trāfac. i. trāfactiōib⁹ Postul. i. postulādo
 Procur. i. pcuratorib⁹ Sindi. i. sindico
 His que vi. me. i. his q̄vi metus ve causa fiunt
 In inte. re. i. in integrum restitutione
 Ali. mu. iu. cau. fact. i. alienatione mutandi iudi
 cij causa facta
 Arbi. i. arbitri

¶ Tituli libri secundi

Judi. i. iudicijs
 Fo. compe. i. foro competenti
 Li. ob. i. libelli oblatione
 Mu. peti. i. mutuis petitionibus
 Lit. contest. i. litis contestatione
 Et lit. nō prest. i. vt lite nō prestata nō pcedatur

ad testium receptionem vel ad diffinitiuam sententiam

Iu. calum. i. iuramento calumnie

Dil. a. i. dilationibus Ser. i. feriis

Or. cogni. i. ordine cognitionum

Plus pe. i. plus petitionibus

Cau. pos. 7 ppi. i. causa possessionis 7 ppetat

Resti. spo. i. restitutione spoliatorum

Do. 7 contu. i. dolo. 7 contumacia

Co qui mit. i. pos. i. qui mittit i possessionem causa rei seruande

At li. pen. i. vt lite pendente nichil innouetur

Seques. posses. i. sequestratione possessionum 7 fructuum. Confes. i. confessis

Proba. i. probationibus

Testi. i. testibus et attestationibus

Test. cog. i. testibus cogendis vel non

Fi. instru. i. fide instrumentorum

Presump. i. presumptionibus

Iureiu. i. iureiurando. Excep. i. exceptionibus.

Prescrip. i. prescriptionibus

Sen. 7 re iu. i. sententia et re iudicata

Ap. i. appellationibus / recusationibus 7 rationibus.

Peregri. i. peregrinantibus.

Confir. vti. i. confirmatione vtili et inutili

¶ Tituli tertij libri.

Vi. 7 ho. cle. i. vita et honestate clericorum.

Coha. cle. 7 mu. i. cohabitatione clericorum 7 mulierum

Cle. coniu. i. clericis coniugatis.

Cle. nō resi. i. clericis non residetibus in ecclesia.

Preben. i. prebendis et dignitatibus

Cle. egro. i. clerico egrotante 7 debilitato

Instit. i. institutionibus.

Cōces. p. i. concessione pbede vlt eccleie nō vacantis

Re. se. va. i. ne sede vacante aliqd innouetur

His que fi. a pre. i. que fiunt a prelatis sine consensu capituli.

His que fi. a ma. par. ca. i. his que fiunt a maiori parte capituli

Et ec. i. vt ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur

Re ec. non alie. i. rebus ecclesie non alienandis

Precaria. i. precario vel precariis.

Commo. i. comodato Depo. i. deposito

Emp. et ven. i. emptione et venditione.

Lo. et conduc. i. locato et conducto

Re. permut. id est rerum permutatione.

Feu. id est feudis

Pignus. i. pignoribus et alijs cautionibus

Fideius. id est fideiussoribus

Solu. id est solutionibus.

Dona. i. donationibus.

Pecu. cle. id est peculio clericorum.

Testa. i. testamentis et vltimis voluntatibus.

Suc. ab intes. i. successionibus ab intestato

Sepul. id est sepulturis

Parrochia. i. parrochijs et alienis parrochianis

Deci. i. decimis / primitijs et obligationibus.

Regula. i. regularibus et transuentibus ad religionem

Conuer. coniug. i. conuersione coniugatorum.

Conuer. infid. i. conuersione infidelium.

Voto. i. voto et voti redemptione

Sta. mo. i. statu monachorum canonicorum regularium.

Reli. do. i. religiosorum domibus vt episcopo sint subiecte

Capel. mo. i. capellanis monachorum et aliorum religiosorum. Iure pa. i. iure patronatus

Censi. i. censibus exactionibus et procuratorijs

Cosec ec. i. consecratione ecclesie vel altaris

Cele. mis. i. celebratione missarum et sacramento

eucharistie. et diuinis officijs.
 Bap. i. baptismo et eius effectu.
 Pres. non bapt. i. presbitero non baptisato
 Custo. eucha. i. custodia eucharistie et sacramentis et
 aliorum sacramentorum
 Reli. et ve. sac. i. reliquijs et veneratione factorum.
 Ob. ie. i. obsecratione ieiuniorum.
 Pur. post. par. i. purificatione post partum
 Ec. edi. i. ecclesijs edificandis vel reparandis.
 Immu. i. immunitate alias emunitate ecclesiarum
 cimiteriorum et rerum ad eas pertinentium.
 He cle. vel mona. ne clericus vel monachus secularibus
 negotijs se immisceant.

¶ Tituli quarti libri

Spon. et matri. i. sponsalibus et matrimonijs.
 Despon. impu. i. desponsatione impuberum
 Clan. despon. i. clandestina desponsatione.
 Spon. du. id est sponsa duorum
 Condi. ap. i. conditionibus appositis in despon-
 satione vel in alijs contractibus
 Qui cle. vel vo. i. qui clerici vel vouentes matrimo-
 nium contrahere possunt.
 Eo qui dux. in ma. id est eo qui duxit in matrimo-
 nium quam polluit per adulterium
 Con. lepro. id est coniugio leproforum
 Coniu. ser. id est coniugio seruorum
 Ma. ex li. ven. i. natus ex libero ventre.
 Cog. spi. id est cognatione spirituali.
 Cog. le. i. cognatione legali.
 Eo qui cog. consan. vx. sue. id est eo qui cognouit
 consanguineam uxoris sue vel sponse.
 Consan. et affi. i. consanguinitate et affinitate
 Fri. et ma. i. frigidi et maleficiatis et impotentia
 coeundi. Ma. con. edic. ec. contrac. id est

matrimonio contra edictum ecclesie contracto

Qui fi. sint le. id est qui filij sint legitimi

Qui ma. ac. pos. id est qui matrimonium accusa
re possunt vel contra illud testificari

Diuor. i. diuortijs.

Dona. i. terri. vxor. et de do. i. de donatiõib⁹ inter
virũ et vxorẽ et deuote post diuortiu⁹ restituenda.

Se. nup. i. secundis nuptijs.

¶ Tituli quinti libri.

Decu. i. accusationib⁹ inq̃sitionibus et denuncia
tionibus. Calũ. i. calũniatorib⁹. Simo. i. simo
nia et ne aliquid p̃ spũalib⁹ exigatur ṽl p̃mittat

Ne prela. vi. su. i. ne prelati vices suas vel ecclesi
as sub anno censu concedant.

De magi. i. magistris et ne aliquid exigatur pro
licentia docendi.

Jude. id est iudeis et saracenis et eorum seruis.

Here. id est hereticis et manicheis

Scisma. i. scismaticis et ordinatis ab eis

Apost. i. apostatis reiterantibus baptismu⁹

His qui fi. oc. i. qui filios occiderunt

Infan. et lãg. i. infantib⁹ et lãguidis expositis.

Homici. i. homicidio voluntario vel casuali

Tornea. id est torneamentis.

Cle. pug. in du. i. clericis pugnantibus in duello.

Bali. et sagit. i. balistris et sagittarijs

Adul. id est adulterijs et stupro.

Rap. i. raptoribus incendiarijs et violatoribus ec
clesiarum. Fur. i. furtis.

Usu. id est vsuris

Cri. fal. i. crimine falsis. Sortile. i. sortilegijs

Collu. dete. id est collusionem detegenda

Delic. pu. id est delictis puerorum

Cleri. vena. id est clerico venatore.

Cle. percul. id est clerico percussore

Maledi. i. maledicis

Cle. excōmu. i. clerico excōmunicato inter dicto
vel deposito ministrante.

Cle. nō. or. i. clerico nō ordinato ministrāte.

Cle. per sal. pro. i. clerico per saltum promotō.

Ex q̄ fur. or. sus. i. eo q̄ furtiue ordies suscepit

Exces. pre. i. excessibus prelatorum ⁊ subditorū.

Ho. ope. nun. i. noui operis nūciatione.

Pruiue. i. p̄uilegijs ⁊ excessib⁹ p̄uilegiatorū.

Pur cano. id est purgatione canonica

Pur. vulga. i. purgatione vulgari

Iniu. i. iniurijs ⁊ damno dato

Pen. id est penis

Pe. et re. i. penitētij⁹ et remissionibus.

Sen. excom. i. sentētia excommunicatiōis.

Verbo. sig. id est verborum significatione.

Regu. iu. id est regulis iuris

Hanc p̄missis rubricis decretaliū abbreviatis
⁊ extēsis vt eo meli⁹ mēti teneantur
sequūt̄ x̄sus de eisdē scōm ordinem.

Dio sūma fides statuit r̄scribo s̄uescit
postulat electos. trās latos auctor ⁊
In renūcio d̄ supplēda t̄p̄a scriu (v̄su
Ordo resignāt⁹ et asyngit sacra- (toz

Fili⁹. ⁊ seru⁹. obnoxius ⁊ viciatus. (mētis.

Hinc bigam⁹. clerus peregrin⁹ ⁊ archidiacon

Archipres. primic. sacrist. custos. vice fūgens

Delegans legans iudex ex ordine dictus.

Judicis officium. maior. pax pacta sequūtur.

Trāfigo postulo procuro. post sindicus exto

Hinc metus. itegrat h̄ic alie nat ⁊ arbitrium dat

Iudiciū forus atq; libellus mutua poscēs
Litē cōtestās sine quo nō suscipe testes

Jure. dilatis ferijs. ex ordine nosco.

Plus peto/ de causa/ spoliatos restituendo.

Est dolus et missus/ lis pendens atq; sequestrat.

Confessis probo sunt testes. testes quoq; cogo.

Instruo. presumo. iusiurans excipiēdo

Prescribit. sententiat. appellat. peregrinans.

Utilis omnibus his est confirmatio iuncta.

A Ita dicēs clerus habitās/ clerusq; iugat

Nō residēs. dignus. eger. vel debilitatus

Instituo/ concedendo/ ne sede vacante

Et sine consensu/ maior pars non minuatur

Ecclesie res/ precaria/ commodum pono.

Uendo/ loco/ muto/ de feudis pignoribusq;

Atq; fideiussor. soluit ⁊ peculi vno.

De testamentis. etiam succedo sepultis

Parrochys. decimis vult regula religiosus.

Conuersus. coniunx. infidus. vota redemit

Inde status monachi. domib; subiūge capellas

Jure patronatus. de censibus. ara sacrata

Misse baptismus quo non est presbyter vsus

Eucharistia reliquie ieiunia serua

Purificans ac edificans immunis adherere

Clerice vel monache dimitte negocia seclī

S Pōsus et ipubes clādestina spōsa duorū

Cōditio vouēs q̄ polluit atq; leprosus

Seru' de nat'. sequit' cognatio duplex

Post cōsanguineam consanguinei gelidicq;

Coniugium vetitum. sequitur qui legitimi sunt

Accusare querunt diuorcia. do. te. secundis

Acusatio siue calumnia simonialis

Prelati. rabi. iude' heretic' assunt

Scismatic' apostatic' natos pīmētes

Infās exposit' hoīcidia torneamēta

Cleri pugua. sagittat adul' postea

(raptor.

Furtis. vsuris. de falsi crimine sortes.
Colludo. pecco. venoz. ferio. maledico
Post interdictum celebrabit. et ordinis expers.
Saltus furtiuus. excessus. opusq. nouellum
Lex priuata subit. sequitur purgatio duplex
Damnum cum pena post pen. tet est anathema
Verborum signi. sequitur post regula iuris
Ibi sunt speciales Xsus de rubricis decretalium
secundu ordinē suū. et vt supra tactū est vbi dice-
bat de decretalibus. Cxxxix. sūt rubrice seu. ti.
Sūt aut capla i decretalib⁹ tria milia min⁹. 18.
Bis cētū tituli. s. quidenos remouebis. X⁹.
Sunt decretales ter mille. sed absq. nouē bis

D remissis tituli seu rubric decretaliū
abbreviatj et extēsis. nō inspecto or-
dine alphabeti s. eo ordie q. ponū^r
i decretalib⁹ et pmissis Xsib⁹ de eis
dē sm ordinēvt eo meli⁹ mēte tene
at. Sequūt nūc idē tituli siue rubrice decretaliū
exrēsi p ordinē alphabeti scōz ordinē libroz eos
cōtinētū ordinati vt lector iur⁹ si idiguerit citi⁹ i
ueniat quēlibet illorū recurrēdo ad eos

Tituli libri decretalium

Auctoritate vsu pallij libro primo. ti. viij
Alienatōe iudicij mutādi cā fctā li. i. ti. xi
Arbitris libro primo titulo xliij.
Appellatiōib⁹ recusatiōib⁹ et rela. li. ij. ti. xxvij.
Accusatiōib⁹ inquisitionib⁹ et denūcia. li. v. ti. i.
Apostatis ei reiteratibus baptismum li. v. ti. ix.
Adulterijs et supro li. i. titulo. vi.

Bigamis ordinandis li. i. titulo. xxi.
Baptismo et eius effectu li. iij. ti. xliij.

Constitutiōib⁹ li. primo. ti. secundo
Consuetudine. li. i. ti. titulo. iij

Corpore viciatis nō ordinādis li. i. ti. xx.

D. i.

Clericis peregrinis et eis non sine litteris recipere
dis li. 1. ti. vigesimo secundo.
Causa possessionis. li. 1. ti. xij.
Confessis. li. 2. ti. xvij.
Confirmatione vtili. li. 3. ti. 3.
Cohabitatione clericorum et mulierum. li. 3. ti. 2.
Clericis coniugatis. libro. iij. ti. iij.
Clericis non residentibus in ecclesia vel preben-
da. li. 3. titulo tertio.
Clerico egrotante vel debilitato li. 3. ti. 6.
Cessione prebende vel ecclesie vacantis. li. 3. ti. 8.
Commodato libro tertio titulo quinto.
Conuersione coniugatorum. li. 3. ti. xxii.
Conuersione infidelium. li. 3. ti. 33.
Capellis monachorum et aliorum religiosorum. libro
tertio titulo trigesimo sexto.
Censibus exactionibus et procuracionibus. li. 3. ti. 3.
Consecratione ecclesie vel altaris. li. 3. ti. xl.
Celebratione missarum et de sacramento eucha-
ristie et diuinis officiis libro tertio titulo. xli.
Custodia eucharistie et crismatis et aliorum sacramen-
torum li. tertio titulo. xliii.
Clandestina desponsatione li. iij. ti. iij.
Conditionibus et appositis in desponsationibus vel
aliis contractibus li. iij. ti. v.
Coniugio leproforum li. 4. titu. 9.
Coniugio seruorum li. 4. ti. 8.
Cognitione spirituali li. 4. ti. 12.
Consanguinitate et affinitate. li. 4. ti. 14.
Calumniatoribus li. v. ti. ij.
Clericis pugnantibus in duello li. v. ti. xiiij.
Collusione. li. v. ti. xxij.
Clerico venatore. li. v. ti. xxiiij.
Crimine falsi. li. 5. ti. 20. Clerico percussore li. 5. ti. 25
Clerico maledico. li. 5. ti. 26.

Clerico excommunicato/vel deposito/vel iter-
dicto ministrante li. v. ti. xxviiij.

Clerico per saltum promoti. li. v. ti. xxix.

Orationibus. libro prio. titu. octauo.
Dolo et contumacia. li. ii. ti. xliii.
Deposito. li. iii. ti. xvi.
Donationibus. li. iii. ti. xxx.
Decimis et primitiis. li. iii. ti. xxx.

Desponsatione impuberum. li. iiii. ti. ii.

Diuortii. li. iiii. ti. x.

Donationibus iter virum et vxorem et de dote
post diuortium restituenda li. iiii. ti. iiij.

Delicto puerorum li. v. ti. xxiiij.

Electione et electi potestate li. i. ti. vi

Estate et qualitate ordine p̄ficiēdoz li. i. ti. i4

Eo q̄ mittit i possessionē cā rei seruāde li. 2. ti. xv

Exceptionibus li. 2. ti. 25.

Ecclesiastica bñficia sine diminutiōe cōferāt li. 2.
ti. 22.

Emptione et venditione li. 3. ti. i7.

Ecclesiis edificandis vel reparandis li. 3. ti. 48

Emunitate ecclesiarum cimiterij et rerū ad eas
pertinentium li. 3. ti. 49

Eo qui duxit in matrimonium quam prius pol-
luit per adulterium li. 4. ti. 7

Eo q̄ cognouit p̄ sanguineā vxoris sue vel spōse
li. 4. ti. xi.

Eis qui filios occidūt li. 5. ti. x.

Eo qui furtiue ordines suscepit li. 5. ti. 30

Excessibus p̄latorū i subditos li. 5. ti. 31.

Fallis p̄sbyterorum li. i. ti. xvij.

Foro p̄petēti li. ij. ti. ij. Ferijs li. ij. ti. 9.

Fide instrumētōz li. ij. ti. xxij.

Feudis li. iij. ti. xl.

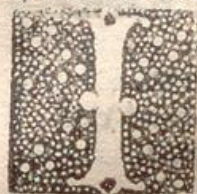
Fideiussoribus li. iij. ti. xxij.

Frigidis et maleficiatis li. iij. ti. xv.

Furtis li. v. ti. xvij. Falsarijs li. v. ti. x.

D. li.

Chis quevi metusve causa sunt li. 1. ti. 40
His que sunt a plato sine consensu capli. 3. ti. 10
His que sunt a maiori parte capituli li. 3. ti. 20
Hereticis li. 5. ti. 7
Homicidio voluntario vel casuali li. 5. ti. 12

In integrum restitutione li. 1. ti. 40
Iudiciis libro. ij. ti. 1
Iuramento calumnie li. 2. ti. 1
Iureiurando li. 2. ti. 4
Institutionibus li. iij. ti. 7

Iure patronatus li. 3. ti. 28
Iudeis et saracenis et eorum servis li. 5. ti. 6.
Infantibus et languidis expositis li. 5. ti. 11
Iniurijs et damno dato li. 5. ti. 36

Libelli oblatione li. ij. ti. iij

Litis contestatione li. ij. ti. 48

Locato et conducto li. 3. ti. 18

Maxime et obedientia li. 1. ti. 33
Mutuis petitionibus li. 2. ti. 4
Matrimonio tracto contra interd-
ictum ecclesie. li. 4. ti. xvi. Magistri et ne
aliquid exigat plicetia docendi li. 5. ti. 5
Maledictis li. v. ti. xxvi.

Mato ex libero ventre li. 4. ti. 20

Non ordinato ministrante li. 5. ti. 27

Novi operis nunciatione li. 5. ti. 32

Ne clericus vel monachi secularibus negocijs se
immisceant libro. 3. ti. 50

Ne prelati vices suas alijs concedant sub annuo
censu libro. v. ti. iij.

Ne sede vacante aliquid innovetur li. 3. ti. ultio.
o Ordinatis ab episcopo qui renunciavit epi-
scopatus. vel excommunicato li. 1. ti. 13

Obligatis ad rōcinia ordinandis vel non. li. 1. ti. 19

Officio archidiaconatus li. 1. ti. 13

- O**fficio archipresbiteri li. pmo. titu. xiiij.
Officio primicerij libro primo titulo. xxv
Officio sacriste libro pmo titulo. xxv
Officio custodis libro primo titulo. xxvii
Officio vicarii libro primo titulo. xxiii
Officio vel potestate iudicis delegati li. i. ti. 29
Officio legati libro primo titulo. 30
Officio iudicis ordinarii libro primo ti. 31.
Officio iudicis libro primo titulo. 32
Ordine cognitionum libro secundo titulo. 10
Observantia ieiuniorum libro. 3. titulo. x
Postulatione libro primo titulo quinto.
Pactis. libro primo titulo. xxxv
Postulando libro primo titulo. xxv
Procuratoribus libro primo. titulo xxxviij.
Plus petitionibus libro secundo. titulo. x.
Probationibus libro secundo titulo. xi.
Presumptionibus libro secundo titulo xxxiii
Prescriptionibus libro secundo titulo 32
Peregrinantibus libro secundo. titulo. xix.
Prebendis et dignitatibus li. iij. titu. v.
Precariis libro. 3. titulo. xliii.
Pignoribus et aliis cautionibus li. iij. ti. xxii
Peculio clericorum li. 3. ti. 2
Parochiis et alienis parochianis. li. ii. ti. xix
Prespitero nondum baptisato li. 3. ti. xliii
Purificatione post partum li. 3. tit. 47
Privilegiis et excessibus privilegiorum li. v. ti. 33
Purgatione canonica li. v. ti. xxxviii
Purgatione vulgari li. v. titulo. xxxv
Penis libro. v. titu. xxxviij.
Penitentis et remissionibus li. v. titu. xxxviij
Per clericos vel vouentes matrimonium con-
 trahere possunt. li. iij. ti. ix
Qui filij sint legitimi. li. iij. titu. xviij

Qui matrimonii accusare possunt vel testifica-
ri. libro. 4. titu. 18

Es scriptis libro. 1. titu. 3.

Restitutione in inte. li. 1. ti. 9

Reb⁹ eccle^{ie} alienadis vel nō. li. 3. tit. 13.

Restitutione spoliatorum li. 2. ti. xiiij

Rerum permutatione lib. 3. ti. 19

Regularib⁹ & trāseūtib⁹ ad religionē li. 3. ti. 31

Religiosis domibus li. 3. titu. 36

Reliquijs & veneratione sanctorum li. 3. ti. 45

Baptorib⁹ & icēdiarijs & violatorib⁹ ec. li. 5. ti. 17.

Regulis iuris li. 5. titulo. 4.

T Summa trinitate & fide catholica li. 1. ti. 1

Supplenda negligentia p^{re}latorū li. 1. ti. 10

Scrutinio in ordine faciendo li. 1. ti. 12

Sacra v^{er}u^{er}ctione li. 1. ti. 15

Sacramētis iterandis vel non. li. 1. ti. xv

Seruis non ordinandis li. 1. ti. xviiij

Sindico li. 1. ti. 39

Seq^{ue}stratiōe possessiōis et fructuū li. ij. ti. xxvij

Sententia & re iudicata li. ij. ti. xxvij

Solutionibus li. 3. ti. xxij.

Successionibus ab intestato li. iij. ti. xxvij

Sepulturis li. iij. ti. xxvij

Statu monachorum li. iij. ti. xxv.

Sponsalibus et matrimonijs li. 4. ti. 1.

Sponsa duorum li. 4. ti. 4

Secundis nuptijs li. 4. ti. xxi.

Simōia & ne aliqd exigat vel promittat li. 5. ti. 3.

Scismaticis & ordinatis ab eis li. v. ti. 8

Sagittarijs & balistarijs li. v. ti. xv.

Sortilegijs li. v. ti. xij.

Snia excōicatiōis & solutionis li. v. ti. 39

t Rāslatione ep^{iscop}i vel electi li. 1. ti. 7

T pib⁹ ordiatiōnū & q^{ua}litate ordinādoz. li. 1. ti. xi.

7.
Tregua et pace. li. i. ti. xxiiij.
Transactionibus. li. i. ti. xxxvi.
Testibus et attestationibus. li. ij. ti. xx.
Testibus cogendis. li. ij. ti. xxi.
Testamentis et ultimis voluntatibus. li. iij. ti. xxvi.
Torneamentis. li. v. ti. xij.
¶ At ecclesiastica beneficia sine diminutione conferantur. li. iij. ti. xij.
At lite non contestata non procedatur ad testium receptionem vel ad diffinitivam sententiam. li. ij. ti. vi.
At lite pendente nichil innovetur. li. ij. ti. xvi.
Vita et honestate clericorum. li. iij. ti. i.
Voto et voti redemptione. li. iij. ti. xxxiiij.
Usuris. li. v. ti. xix.
Verborum significationibus li. 5. ti. 20

In sexto autem libro sunt rubricae pauciores videlicet circa lxxij. et clementinis adhuc pauciores videlicet xlvij. Capla scribere cupiens in his duobus mox numerabit magis perfecto quam continerent attendendum est quod quod sint. ut autem facile scriberent in xlvij. promissis quod rubricae decretalium essent in sexto et quod in clementinis desuper signade essent cum rubeo. vi. i. vi. x. vij. in clementinis quod aliquo labore fieri posset. Et ideo ad illud remouendum tituli siue rubricae libri sexti et clementinae consequenter sequuntur ut in eis deposite sunt libris non inspecto ordine alphabeti. Et primo tituli siue rubricae libri primi sexti decretalium.

¶ Tituli primi libri sexti decretalium.

De summa trinitate et fide catholica
De constitutionibus.
De rescripto
De consuetudine
De postulatione prelatorum.
De electione et electi potestate.

De renunciatione.
De supplenda negligenda prelatorum
De t[em]p[or]ibus ordinu[m] et qualitatibus ordinan.
De etate et qualitate et ordine perficiendo
De filiis presbiteroꝝ ordinandis an non
De bigamis
De officio vicarij
De officio et potestate iudicis delegati
De officio legati
De officio iudicis ordinarij
De maiestate et obedientia
De pactis
De procuratoribus
De his que vi metusve causa fiunt
De restitutione in integrum
De arbitris.

C Tituli secundi libri sexti decretalis

O E iudicijs
De foro competenti
De litis contestatione
De iuramento calumnie
De restitutione spoliatorum
De dolo et conturnacia
De eo qui mittit i[n] possessione causa rei seruande
Et lite pendente nichil innouetur
De confessis
De testibus et attestationibus
De iureiurando
De exceptionibus
De prescriptionibus
De sententia et re iudicata
De appellacionibus recusacionib[us] et relationibus

C Tituli tertij libri sexti decretalium.

D E vita et honestate clericorum
De clericis coniugatis.

de clericis nō residētibus in ecclesia vñ p̄benda
 de prebendis et dignitatibus
 de clerico egrotante vel debilitato
 de institutionibus
 de concessione prebende vel ec. non vacantis.
 Ne sede vacante aliquid innouetur
 de rebus ecclesie non alienandis
 de rerum permutatione
 De testamentis.
 De sepulturis
 De decimis primitiis et obligationibus
 De regularibus et transeuntibus ad regionem
 De voto et voti redemptione
 De statu monachorum et canonicorū regulariū
 De religiosis domibus
 De capellis monachorum.
 De iure patronatus
 De censibus exactionibus et procurationibus
 De consecratione ecclesie vel altaris
 De reliquiis et veneratione sanctorum
 de immunitate ecclesie cimiteriorū ⁊ rez ad eas ptinē
 Ne cle. vñ mo. nego. sclarib⁹ sese imisceāt (tū
 ¶ Tituli quarti libri sexti decretalium
 De sponsalibus et matrimonijs
 De desponsatione impuberum
 De cognatione spiritali
 ¶ Tituli quinti libri decretalium
 De accusatiōib⁹ inq̄sitiōib⁹ ⁊ denūciatiōib⁹
 De hereticis et manicheis eorū et seruis
 De scismaticis
 de homicidio voluntario vel casuali
 de vsuris
 de excessibus prelatorum et subditorum
 de priuilegijs et excessibus priuilegiatorum
 de iniurijs et damno dato, de penis.

De penitentis et remissionibus
De sententia excommunicationis
De verborum significatione. De regulis iuris.

Positis titulis quibuslibet librorum li. v. putat consequenter ponuntur in libris non inspecto alphabeti ordine ponuntur idem tituli siue rubrice prefatorum librorum libri sexti secundum ordinem alphabeti ut a lectoribus citius inueniri valeant. ¶ Tituli siue rubrice sexti libri decretalium

A Arbitris li. i. ti. 22.

Accusationibus inquisitionibus et denuntiacionibus li. 5. ti. 1.

Appellationibus recusationibus et relationibus li. 2. ti. 15.

Bigamis li. i. ti. 11.

Constitutionibus li. i. ti. 2.

Consuetudine li. i. ti. 4.

Confessionibus li. 2. ti. 9.

Clericis coniugatis li. 3. ti. 2.

Clericis non residetibus in ecclesia vel prebenda li. 3. ti. 3.

Clerico egrotante vel debilitato li. 3. ti. 5.

Concessione prebende et c. li. 3. ti. 7.

Capellis monachorum

Censibus exactionibus et procuracionibus

Consecratione ecclesie vel al. li. 3. ti. 16.

Cognitione spirituali li. 4. ti. 3.

Dolo et contumacia li. 2. ti. 6.

Decimis primitiis et obligationibus li. 3. ti. 13.

Desponsatione impuberum li. 4. ti. 2.

Electione et electi potestate li. i. ti. 6.

Exceptionibus libro secundo titulus duodecimo

Eo qui mittitur in possessionem causa rei seruande li. 2. ti. 7.

Excessibus prelatorum in subditos li. 5. ti. 5.

Filiis presbiterorum ordinandis vel non li. i. ti. 10.

Foro competenti li. 2. ti. 2.

His que metusve causa fiunt li. i. ti. 20.

Hereticis et manicheis et eorum seruicis li. 5. ti. 2.

Homicidio voluntario vel casuali li. 5. titu. 4o

Iudicijs libro secundo ti. 1.

Iuramento calumnie li. 2. titu. quarto

Iureiurando li. 2. titu. xi.

Institutionib⁹ li. iij. titu. 17

Iure patronat⁹ li. iij. ti. 17

Immunitate ecclesiarum cimiteriorum et rerū ad eas pertinentium li. tertio titu. 20

Iniurijs et damno dato li. 5. ti. 7

Litis contestatione li. 2. ti. 3

Maiozitate et obedientia li. i. ti. 3.

Ne sede vacante aliquid innouetur. li. iij. ti. viij.

Ne clerici vel monachi negocijs secularibus se immisceant li. 4. ti. 21. Officio vicarij li. i. tit. xij.

Officio et potestate iudicis li. i. ti. xiiij.

Officio et potestate iudicis delegati li. i. titu. xiiij.

Officio legati li. i. ti. xv

Officio iudicis ordinarij li. i. ti. xvi.

Postulatione prelatorum li. i. ti. v.

Pactis li. i. titu. xvij

Procuratorib⁹ li. i. titu. xix

Prescriptionibus li. ij. titu. xiiij

Prebendis et dignitatibus li. 3. ti. 3

Privilegijs et excessibus privilegiatorū li. v. ti. vi.

Penis li. 5. ti. 8

Penitentijs et remissionibus li. 5. ti. 9

Rescriptis li. i. ti. 3.

Renunciationibus li. i. titu. 7

Restitutione in integrum li. i. ti. 21

Restitutione spoliatorum li. ij. titu. 5

Rebus ecclesie non alienandis li. iij. ti. 9

Rerum permutatione li. 3. ti. x.

Regularib⁹ et trāseūtib⁹ ad religionē li. iij. ti. xiiij

Religiosis domib⁹.

Reliquijs et veneratione sanctorum li. 3. ti. xix

Regulis iuris li. v. ti. xij
 Summa trinitate et fide catholica li. i. ti. i.
 Supplenda negligentia prelatorum li. i. ti. viij.
 Sententia et re iudicata li. ij. ti. xij.
 Statu monachorum et canonicorum regularium li. iij. ti.
 Sponsalibus et matrimoniis li. iij. ti. ii (xvi.
 Scismaticis li. i. ti. iij.
 Sententia excommunicationis suspensionis in
 terdicti et solutionis li. v. ti. x.
 Tribus ordinum et qualitatibus ordinandorum li. i. ti. ix
 Testibus et attestacionibus li. ij. ti. x.
 Testamentis et ultimis voluntatibus. li. ij. ti. xi.
 Et lite pendente nichil innovetur. li. ij. ti. viij.
 Vita et honestate clericorum li. iij. ti. i.
 Voto et voti redemptione li. iij. ti. xv.
 Usuris.
 Verborum significatione li. v. ti. xl.
 Nota quod in rubricis sexti decretalium sunt ti. siue
 rubrice lxxij. In primo libro xxi. In secundo. xv
 In iij. xix. In quarto iij. In quinto xij
 Equantur tituli siue rubrice clementinarum
 ut in libris earum interpositi sunt ordine al-
 phabetico non inspecto. Tituli primi libri clementi-
 narum
 De summa trinitate et fide catholica
 De rescriptis
 De electione et electi potestate
 De renunciationibus
 De supplenda negligentia prelatorum
 De etate et qualitate &c.
 De officio vicarii
 De officio et potestate iudicis delegati
 De officio iudicis ordinarii
 De procuratoribus
 De integritate restitutione
 Tituli secundi libri clementinarum

De iudiciis De foro competenti
 De causa possessionis et proprietatis
 De dolo et contumacia
 Ut lite pendente nihil innouetur
 De sequestratione possessionum et fructuum.
 De probationibus
 De testibus et attestationibus
 De iureiurando De exceptionibus
 De sententia et re iudicata
 De appellatōib⁹ recusationib⁹ et relationibus

C'ituli tertij libri.

De vita et honestate clericorum
 De prebendis et dignitatibus
 De cessioe p̄bēde v̄l ecclie nō vacātis
 De rebus ecclie non alienandis
 De rerum permutatione
 De testamentis et vltimis voluntatibus
 De sepulturis
 De decimis primitiis et oblationibus
 De regularibus et transeuntibus ad religionē
 De statu monachorum et canonicorū regulariū
 De religiosiis domibus vt episcopo sint subiecte
 De iure patronatus
 De censibus exactionibus et procurationibus.
 De celebra. missarū et sacra. eucha. et diuinis officiis.
 De baptismo
 De reliquiis et veneratione sanctorum
 De immunitate ecclesiarum cimiteriorū et rerū
 ad eas pertinentium

C'ituli quarti libri

De consanguinitate et affinitate

C'ituli quinti libri

De magistri ne aliqd exigat p̄ licētia docēdi
 De iudeis et saracenis et eorum seruis
 De hereticis

De homicidio voluntario et casuali
De furis De excessibus prelatorum et subditorum
De privilegiis et excessibus privilegiatorum
De penis.

De penitentibus et remissionibus
De sententia excommunicationis suspensionis
interdicti et solutionis

De verborum significatione

Postis ritulis quosque librorum clementinarum prout communiter ponuntur in libris non inspecto alphabeti ordine ponuntur iidem tituli siue rubrice prefatorum librorum clementinarum secundum ordinem alphabeti ut a lectoribus citius inueniri valeant

Tituli siue rubrice libri clementinarum.
appellationibus recusationibus et relationibus li. ij. titu. xl.
Baptismo

Causa possessionis et proprietatis li. ij. ti. tertio

Cessione prebende vel ecclesie non vacantis li. iij. tit. iij.

Censibus et exactionibus et procuratoriis li. iij. ti. xij.

Celebratione missarum et sacramento eucharistie et diuini officii li. iij. titu. xiiij.

Consanguinitate et affinitate libro. iij. tit. i.

Dolo et contumacia li. ij. ti. iij.

Decimis primitiis et oblationibus li. iij. ti. 8

Electione et electi potestate li. i. ti. 3.

Estate et qualitate et ordine perficiendorum li. i. ti. ultimo

Exemptionibus li. ij. ti. ix.

Excessibus prelatorum sub libro. v. titu. 4

Foro competenti li. ij. ti. ij

Homicidio voluntario vel casuali li. v. ti. 3

Hereticis In integrum restitutione li. i. ti. ij.

Judiciis li. ii. ti. i. Jureiurando li. ii. ti. viii.

Jure patronatus li. iij. ti. xii

Immunitate ecclesiarum cimiteriorum et rerum ad eas pertinentium li. iij. ti. xvi

Iudels et saracenis et eorū seruīs. li. v. ti. ij.
 Magis et ne aliqd exigat p licētia docēdi. li. vi.
 Officio vicarij li. i. ti. 7. (ti. pmo.
 Officio et potestate iudicis delegati. li. i. titu. 8.
 Officio iudicis ordinarij. li. i. ti. octauo.
 Procuratoribus li. i. titu. x.
 Probationibus. li. ij. ti. vij.
 Prebendis et dignitatibus. li. iij. ti. v.
 Priuilegijs et excessib⁹ priuilegiatorū. li. v. ti. v.
 Penes libro. v. ti. vigesimo septimo.
 Penitentijs et remissionibus. li. v. ti. sexto.
 Rescriptis li. i. ti. ij.
 Renunciationibus li. i. titu. ij.
 Rebus ecclesie non alienandis li. 3. ti. 4.
 Rerum permutatione. li. 3. ti. 5.
 Regularib⁹ et trāseuntib⁹ ad religionē. li. 3. ti. ii.
 Religiosis domibus li. 3. titu. 36.
 Reliquijs et veneratione sanctorum. li. 3. ti. 45.
 Sūma trinitate et fide catholica. li. i. ti. i.
 Supplenda negligentia prelatorum. li. i. ti. x.
 Sequestrationē possessionū et fructuū. li. ij. ti. vi.
 Sententia et re iudicata. li. xxvij.
 Sepulturis. li. iij. ti. xxvij.
 Statu monachorū et canonicorū regula. li. 3. ti. 25.
 Sententia excommunicationis. suspensionis et inter
 cti et solutionis. li. v. ti. xxxix.
 Testibus et attestationibus. li. ij. ti. xx.
 Testamentis et ultimis voluntatibus. li. 3. ti. 26.
 Et lite pendente nichil innouetur. li. iij. ti. xvi.
 Vita et honestate clericorum. li. iij. ti. i.
 Usuris. li. v. ti. xix.
 Verborum significationibus. li. v. ti. xl.
 Nota qd i libris clemētiarū decretaliū sūt tituli
 siue rubrice. 47. In pmo. li. ii. In scdo. ii. In
 tertio 16. In quarto. i. In quinto. ix.

Cum ad decreti volumē redeūdo qz ē multus
 prolixum vt facilius ⁊ leuius possit cuilibet ptis
 materia perpēdi. Nota hos qui sequūt versūs.
Collige versibus his qui vult distinctio queris
Primo legat quisqz diuinum ius hoīs
 Altera dat textū q nosces iura qritū.
 Canonico varia iuri dat noīa terna.
 Quarta docet legum q causa modusqz statuti
 Ius naturale probat immutabile quinta
 Sexta notat vicium distinctio ludificatum
 Septima signat eos qui leges composuere
 Parte sub octaua mores naturaqz pugnant
 Noua statuta tenet nature cedere iuri
CIn decima regum leges canon superabit.
 Mandato iuris vt legum vincitur vsus.
 Omnia iustitie discretio prouida pensat.
 Non dispensatur vbi naturale patet ius.
 Sic nec agas leuia q quis vitet grauiora.
 Tempus in hac disce quo canon ceperit esse
 Respicias quot erunt et eos qui constituerunt
 Autor sit papa. si cōcilium celebretur.
 Dicitur hic q bis synodus celebratur in anno.
 Hec decretalis referat quid epistola possit.
 Bis dena pape sanctorū dogmata cedunt.
 Summos seu minimos recitās locat īferiores
 Ista locos distinguit et ordinat ecclesiarum.
 Consecrat hec omnes maiores siue minores.
 Discutit ista genus patriam/ vitamqz sacrādi.
 Optat apostolus hic q sit sine crimine presul.
 Sit post baptismā contentus coniuge sola
 Hac augustinus nubentis vota requirit.
 Ista sacratorum contractum damnat et odit.
 Hac locus et causa tempus persona notantur.
Conubiū terdena probat cōtra manicheos.
 Tangit et hec q contineant offerre volentes

Instruit hec leuita minor q. contineat se
 Ordo sacer non det si quis si bigamus sit.
 Femina pontifici persona domestica non sit.
 Ista docet presul q. debet sobrius esse
 Instruit hec prudens q. debeat esse sacrandus
 Hec phibet legere gentilia metra sacratum
 Scripturas sacras sacrandus scire iubetur.
 Admouet hec illum qui non extrinseca nouit.
Interius pars dena quater virtutibus ornat
 Conuenit esse modum gressus/verbiq;/cibiq;
 Tutius est ipsi si sit iunctis bonus hospes
 In factis verbis hunc condecet esse pudicu
 Gloria pontificis est vt procul ingluuias sit
 Expedit vt non sit percussor quiq; sacerdos
 Respuit hec hominem distinctio litigiosum
 Mittit in interitu cupidos hec fenus abhorrēs.
 Abiicitur sacrandus in hac si neophytus sit
 Non venit ad clerum qui corpus habet viciosu
An reparet habet pars quinquagesima lapsu
 Sacrari vetat hec omnes quos curia stringit
 Propositus primo datur hic preposterus ordo
 Idcirco vetat hos quia sepius hi reperuntur
 Reuicit hec seruos sine libertate sacrandos
 Eicit absisos et corporibus viciatos
 Condenatur in hac generatio presbiteroru
 Hic baptisatus prohibetur si fuit eger
 Hec vetat abbate monachos nolentes sacrari
 Officium negat hec nisi sit bene quisq; pbatus
In sacris presul vult sexagesima q. sit
 Indigni laici iubet hec ne pontifices sint
 Clerus plebs pnceps. hic eligit. hec petit h. vult
 Usurpans laicus id vt eligat/audiat istam
 Sed docet hec per quid tribuatur presulis ordo
 Cum dissensio sit a pluribus edita stabunt
 Et sacretur ab oib; archiepiscopus hec vult.

Institutos iubet a presule presbiteros hec.
Vult hec sacrari si cui dubius fuit ordo.
Si vult hoc presul lectores efficit abbas.
¶ Expertes tituli pars septuagesima pellit
Respice dicta patrum ne promoueas alienū
Abnuat hic recipi cui dimissoria non est
Tute suscipis hunc quē sic formata tuetur.
Punit maiores dum promouet inferiores
Distinguit tempus hec in quo promoueatur.
Tempora distinguit et in his ieiunia ponit.
Rectos iudicat hec modulos interstitiorum
Ista dat annorum numerum quo promoueat
A quibus ipsa patris electio debeat esse
¶ Urbes presulibus pars octogesima tradit.
Crimine quo careat sacrandus i hac replicatur.
Hec dat pauperibus lapsosq; dat reparare
At nec consensum det peccatis alienis
Sollicitus sit episcopus oppressos releuare.
Congruit vt presul curā ferat hospitum amplam
Incautū largū vetat hec venatibus obstat.
Hac datur impensa viduas inopesq; tueri.
Respuitur clerus si nō pius aut cupidus sit
Ista beneficia te dispensare docebit
Placat discordes pars nonagesima fratres
Tutius arte petat nisi sit satis ecclesie res
Hec plus corde probat dño q̄ voce canendum
Hec dat obedire maioribus inferiores
Non negat ista suas mādare vices patriarchas
Sed non omnino vetat ista tacere minores.
At seculi princeps nō ordinet ecclesie res.
Urbs non signatos apices non vult neq; mittit
Est ius muniti peregrinū quinq; sigillis.
Vniuersale nullum finit ista vocari.
¶ Pallia prelatis donat centesima multis.
Absit vt vna duos habeat prouincia patres.

Censum versibus his dat cause q̄stio queuis p̄me causa

Celinquit qui res mercatur sp̄iales.
Ecclias itrās nō cogat dare nūmos
Si p̄ p̄bēdis dederit qd̄ symō habet
Ignaros maclāt natos delicta p̄na

Ault rigor vt linquat natus sibi que pater emit

Ordinet ignaros si quos symon toleratur

Abiurans heresim presul poterit tolerari

CSi sit causa patens / iuris non queritur ordo *scda causa.*

Nemo suis rebus diiudicet expoliatum

Talio punit eos qui falso crimina ponunt

Si cadit accusans se non purget reus inde

Per testes binos presul conuincitur aptos

Qui causas differt appellans reijciatur

Arguit inferior maiorem crimine vincit

Mandato legis datur accusatio scriptis

CSingula restituit ius omnib⁹ expoliatis *tertia. cau.*

Inducias debet varias spoliatus habere.

Inducijs variū dat tertia questio tempus

Accusare nequit hominem vir turpis honestus

Ipsa domesticavox nulli nocet. aut inimica.

Sub censore reum pprio producere debes

Ihic non condēnet similis quem culpa remordet

Solus pontificem iudex non iudicet vnq̄

Pellitur accusans absentem testificansq̄

Submouet a reliquis testem defectus in vno

Mutus nunq̄ sit dilatio iure vetante

CAccusare nequit aliquis anathemate vincit? *quarta cā.*

Impubes testis in causa criminis haud est

Qui nequit accusare nequibit testificari.

Testis et accusans nemo simul esse valebit

Non est stringendus anathemate qui nequit cē

Pontificis delator agit ciuilia tantum

CMulceant scriptorem famosi flagra libelli *quinta cā.*

Est condēnandus semel et bis terq̄ vocandus.

- sex cau.** Nemo precurett crimē ciuiliū curet
Presulis in synodo fit condēnatio sola
Celans crimen obest multo plus q̄ manifestans
Aut caput aut lingua delatori copuletur
Non accusabunt infames symoniale
Accusans verbo non vincis simplice presul
Querere iudiciū nunq̄ debes alienum
Extremi veniant si sit sententia discors
Si cadit accusator erit reus exoneratus
- septia cau.** Presule viuentē nullus det pontificatū
Nec cathedrā repetit p̄sul quā sponte reliquit
- Octa. cau.** Ault ius ne statuāt successorē sibi presul
Nullus annorum michi pro sit vt eligat inde
Detur ab electo vitandi cautio damni
Linquendus non est nisi sit sententia presul
Ad dimissam redire ne quis pape sine scriptis
- Nonā cā.** Bānitus presul nequit ordinis esse minister
Alterius patrie clerum tondere vetamus
Pontificis clerum preuias non ordinet vllum
- Decia cau.** Basilice iuri subduntur pontificali
Nullus ecclesie presul fructus alienet
Nil preter solidos presumat querere binos
- Unde. cau.** Non coram layco clerus producitur vllus
Officiū punit tales suspensio culpas
Seu bona seu mala sit sententia dico timenda
- xij. causa.** Cleric⁹ hic aliquid p̄p̄iū phibetur habere.
Accipiens vel emens res ecclesie sibi reddat
Vinquas ecclesie totum quod habebis ab illa
Ex re communi quesitas diuide terras
Tu fortasse voles testari de p̄prio des
- xij. causa.** Ecclesie dā de baptismali decime sunt
Epa longo trahunt ius funeris et decimarum
- xliij. causa.** Quisq̄ potest licite sua q̄rere dū mō nō plus
Pro p̄pria valet ecclesia quis testificari
Si tulerit plus q̄ dederit quis funus habetur

Non petat vsuras laycus vel clericus villas
 Ex male quesitis elemosina non fit egenis
 Si male parata tenet digne non penitet vllus
 ¶ In furia penā nō des nā sic furor urget
 Pro patrocinijs nō querat munera clerus
 Totavoce nequis cōdēnari mulieris
 Nullas luce dei causas tractare valemus
 Infami detur purgatio probra neganti
 Extorquēdo rei penis confessio non est
 Solus non tollit p̄sul quē prestat honorem
 Ordine nō sumpto tua te probra facta repellāt.
 ¶ Datur in monachi pastores ecclesiarū
 Pleno possessas dabit abbas iure capellas
 Ecclesias iure terre non benedicat abbas
 Ep̄is ecclesie tollit prescriptio iura.
 Hec quadragena dabit domib⁹ ius religiosis
 Usurpās sine iudicio rē decidet a re
 Si dedit ecclesiā layc⁹, non hanc retinebis
 ¶ Nulli facta deo liceat dimittere vota
 Souald⁹ tenuit sua quē dimiserat eger
 Abbas ad pp̄ia monachum non sinat ire
 Dum redit illicite q̄ cōtulit illa manebunt
 ¶ Si monachus fiat p̄sul bona parata bipertit.
 Instituit p̄sul abbates a grege lectos.
 ¶ P̄sules clerum nō ipediāt monachanduz
 Presule nolēte claustrum bene clericus intrat.
 Multos canonicos canon phibet monachari
 ¶ Quē p̄ offert si placet exit. cū sit adultus
 Extrahit a claustro puerū pater illico si vult
 Cogit iuitus nemo retinere cucullam
 Strict⁹ ad claustrū monacho trāsire licebit
 ¶ Prima sit ex titulo sit cōmēdata secunda
 Presulis ecclesiam sine scriptis nemo reliquat
 Hec prohibet clero tractare negocia cleri
 Vestibus hic clavis inhi betur clericus vti

xv. causa

xvi. causa.

xvii. causa

xviii. causa

xix. causa

xx. causa

xxi. causa

- Si pponi linquas cēsozem sis anathema
 xxij. causa. ¶ Peccat peierans non iurans quando necesse
 Nō est piurus iurans veluti putat esse
 Pare maiori. q̄q̄ malus esse putetur
 Debēt iurata mutari. turpia si sint
 Si peierare cogis periurus haberis
 xxiij. cau. ¶ Ex iusta causa multis licet arma mouere
 Pro rebus licite bellū geritur repetendis
 Ius est dñi leſis focis succurritur armis
 Inferri vindicta valet q̄ crimina purget
 Occidens iudex puerſos inde meretur
 Ad bona p̄cipiūt compelli iura malignos.
 Ecclesie rebus sunt heretici spoliandi
 Si sis de clero. tu nunq̄ belliger esto
 xxiiij. causa ¶ Si sis hereticus. tua sit sententia nulla
 Sūt post fata mali nōnunq̄ corripienti.
 xxv. causa. Ob dñi labem non dānetur dom⁹ eius
 Tutā sit ecclesia quam lex p̄uata tuetur
 Et si subsequit lex altera derogat illi
 xxvi. causa ¶ Qui vētura sciūt per sortes sortilegi sunt.
 Peccat qui scriptis vel sortib⁹ abdita q̄rit
 A p̄ſis reprobe sumūt exordia sortes
 Quattuor his genera varro fert sortibus esse
 Cessent sortilegi ne sint anathemate stricti.
 Nū necesse subest vinctos a p̄ſule solues
 Egris nō dētnr pene sed notificentur
 xxvij. cau. ¶ Si sit solēne dirimit connubia votum
 Sponsū sponsa virū nō vxor deserit vnq̄
 xxviij. cau. ¶ Inter gentiles connubia dicim⁹ esse
 Deserat vxorem vir xp̄m despicientem
 Vir post baptisma reliquā ducēs bigamus sit
 xxix. causa ¶ Connubij vires persone dissipat error
 Inſcia cui nupsit dimittat libera seruum
 xxx. causa ¶ Fonte lauans p̄prium p̄uex nō vincula soluit
 Infantes phibet ius cōiugii celebrare

Tu naturalem non iungito spirituali

Uxor compatriis vxoris non michi nubat

Federa non fiant clandestina coniugiorum.

¶ Hi certis clausis mecham bene ducit adulter xxxi. causa.

Inuitam sponso non det natam pater vlli.

Tunc nisi consensus dederit reliquo bene nubit

¶ Turpia linquentē bñ ducit vir meretricē. xxxij. causa

Obstat cōiugio sacro complenda libido

Liber anus neptem sponsat seruo patre natam

Illicito prolem coitu querat sibi nullus

Non sine mente caro fertur violata puella

Non valet vxorē mechus vir linquere mecham

Non aliam ducat vxore superstite prima

Non duc gentilem si spondeat esse fidelem

¶ Si vir si gelidus ab eo seiunget vxor xxxij. cau.

Hubere mecha potest mechus si iuncta marito

Queritur an crimen purget contritio sola

¶ Tractat^r de pñia septē distictiōes habet.

¶ Gratia diuina contritis crimina delet

Perditur hic diuinitus amor nō in paradiso

Penam peccator bene pro vitis iterabit

Ista pbat dimissa semel peccata redire

At purus fias p crimine plurima voluas

Crimia presbitero pprio dic qui sapiens sit.

Tandem letus erit qui contunue gemit istic.

¶ Regressus ad quartam. q. cause. xxxij.

Reddito tñibus poscenti debita sacris

Mens vtriusq; nisi sit. non bene continet alter.

¶ Morte viri dubia que nupsit. adultera non xxxij. cau.

Reddatur primo cōiunx hec nupta scōo.

¶ Cognatam ducat propriam p coniuge nemo. xxxv. causa

Omnes vxoris consanguineas reprobabis

Copula septenis gradib^r talis prohibetur

Hic graduum numerus etates respicit orbis

Truncus ponitur hic cuz ramis. vt docet arbor.

Edocet in testes assumi sexta parentes
Filius esse nequit incestu qui genit' sit
Dispensat solus cum iunctis sanguine papa
Non bene se iuncta connubia prisca reformes
Non consanguineis prolem vidue dato premi
Raptum committis per vim rapiendo puellā.
Hec tibi iungetur purgato crimine raptus.
De consecratione quinque distinctiones continet
Consecrat ecclesias iussasq; canit tibi pma
Sacramenti tractat panis sacramenta scda.

Tertia dat ferias et post ieiunia ponit.
Tpa baptismi distinctio quarta notauit.
Frotes confirmas dabit vltima pneuma beatum

Explicit decretum versificatum

Sed qz decreti rubricas nimis esset onerosū
enumerare propter maximā multitudinē. Itē ta
men materiā eius propter eam subiungam i ge
nere de qualibet distinctione et omnibus qstioni
bus cunctarum causarum.

Super decretorum distinctio ē i tres ptes
Quar pma vocat distinctioes, et hu
iusmodi sūt ceterū et vna i pms dua
bus distinctioib' tractat mgr Hranus
de iure ponēdo iuris diuisionē subdi
uisiones et diuersarū specierū differētias et cōueniēti
as i tertia qd sit canō qd pūilegiū et qd officiū legū
In quarta quare leges facte sūt et quales esse de
beāt, et bñ de eis vel scō; eas sit iudicandū ac de
quadragesimali obseruatione. In quinta de mu
liere enixa vel mēstruosa. In sexta de multiplici
genere illusionū. In septima de conditorib' le
gū In octaua qz veritati et rationi sit cōsuetudo
postponenda In nona qz tribunalia regū sacer
dotali sunt potestati subdita et qz pōtīfices et re
ges se iuicez indigent. In decima quibus legib'

imperatorū sit obtemperandū et q̄ mēdacia scrī-
 ptorum non sunt admissa canonibus. et si qñ inue-
 niātur sunt corrigenda i opusculis tractatum
 In. xi. q̄ vsus et consuetudo legem et canonē nō
 vincant et que cō. ob. In. xij. de cōsuetudine et me-
 rore et quem quisq̄ modū psallendi debet tenere
 In. xij. q̄ min⁹ malū est eligendū. In. xiiij. q̄ nō
 sūt aliqua committenda delicta a nobis ne alijs gra-
 uiora committāt et q̄ cōsciētias valeant imperare.
 In decimaquinta distinctiōe quo tpe gñalia scilia
 ceperūt et quorum patrū recipiuntur opuscula.
 In. xvi. distinctiōe q̄ sinodi vel cōcilia roborentur
 auctoritate romani pōtificis. In. xvij. q̄ absq̄ au-
 ctoritate romāi pōtificis synod⁹ nō d̄z cōgrega-
 ri. In. xviii. de pena eorū q̄ synodo adesse cōtēnūt
 de auctoritate romane sedis In. xix. de auctori-
 te decretaliū epistolaz et apostolicaz s̄ctionum
 In. xx. distinctiōe Magister incipit agere de mini-
 stris ecclesie. In. xxi. de diuersis ordinib⁹ et gra-
 dibus mīstrorū In. xxii. de dignitate romane ec-
 clesie et quorundam librorum.
 In. xxiii. de ordine ministrorum incipiens a ro-
 mano pontifice. descendendo per singulos gra-
 dus vsq̄ ostiariatum. In. xxiiii. de examinatio-
 ne ordinandorum. In. xxv. de officijs clericorum
 incipēs ab ostiario et ascēdendo vsq̄ ad episco-
 palē dignitatez scz archiprīmicerij et thesaurarij
 circa mediū illius distinctionis. Illuc autē magi-
 ster Gratianus incipit declarare illas. xiiij. regu-
 las et precepta regule apostolice quas enumerat
 apostolus in epistola ad titum et ad thimoteum.
 Et prosequitur in eadem distinctione. Oportet
 episcopum et quēlibet ad sacros ordines promo-
 nendū esse sine crimīe supple notabili. In. xxvi.
 magister determinat de illa clausula regula apo-

Nolice predicte vnus vxoris virum continuan-
 do deinceps de continentia clericorū vsq; ad tri-
 gesimam quartam distinctionem. In trigesima
 quinta distinctione determinat illam clausulam
 regule apostolice sobriū cuius tamen pariam re-
 seruat vsq; ad xliij. distinctionē. In xxxvi. distin-
 ctione illud prudentem et illā psequit in tribus
 distinctionibus immediate sequentibus.
 In xl. et xli. distinctiōe illd ornatū interi⁹ & exteri⁹.
 In xliij. illud hospitalem.
 In xliij. pudicum et doctorem.
 In xliij. illud non vinolentum quod est ps. illius
 quod dictum est superius distinctione xxx v.
 In xlv. illud nō percussorem.
 In xlvij. illud non litigiosum
 In xlvij. illud nō cupidū dom⁹ sue bñ ppositum
 In xlvij. illud non neophitū.
 In xlix. magister breuiter recapitulat precepta re-
 gule apostolice predicte.
 In l. magister agit de lapsu & repatiōe clericorū
 In li. de curialibus ordinandis vel non.
 In liij. de preposteratione sacrorum ordinum.
 In liiij. de curie annexis recipiendis in clerum
 vel monasterium.
 In liiij. de seruis & manumissis pmouēdis vñō
 In lv. de corporibus viciatis bigamis illiteratis
 publice penitentibus ordinandis vel non.
 In lvi. de filiis presbiterorum et natis de forni-
 catione et adulterio.
 In lvii. de baptisat⁹ i egritudine nō ordinādis.
 In lviii. de monachis non ordinādis sine licētia
 sui abbatis.
 In lix. de laicis litteratis nō subito ordinādis.
 In lx. et trib⁹ seq⁹ tib⁹ de electiōe psonarū eccle^{ie}.
 In lxiiij. lxx. de cōsecratiōe episcopi.

In. lxxvi. de promotione archiepiscopi
 In. lxxvii. de ordinatione presbyterorum
 In. lxxviii. de ordinatione non iteranda et de cor. epis
 In. lxxix. de nouo ordinatis ne in ecclesia ministrant
 In. lxxx. ne quis ordinetur sine titulo
 In. lxxxi. ne quis ordinetur a non suo episcopo
 In. lxxxii. ne aliquis ignotus sine litteris commendaticijs recipiatur
 In. lxxxiii. qualiter commendatoria vel dimissoria vel formata sit facienda.
 In. lxxxiiii. de clericis inuitis non ordinandis
 In. lxxxv. de tpe et die consecrationis episcoporum necnon de temporibus ordinandorum aliorum clericorum.
 In. lxxxvi. de ieiunijs et quattuor temporibus.
 In. lxxxvii. et lxxxviii. de etate ordinandorum
 In. lxxxix. repetit de ordinatione summi pontificis.
 In. lxxx. i. quibus locis sunt ordinandi episcopi vel archiepiscopi.
 In. lxxxi. et alijs sequentibus repetit quidam de preceptis regule apostolice et maxime de continentia clericorum
 In. xc. de licitis et honestis operibus clericorum.
 In. xci. de modo catendi in ecclesia et clerici potestate.
 In. xcii. de obedientia minorum erga maiores.
 In. xciii. de legato romani pontificis et presentationibus archidiaconorum
 In. xciiii. de excessibus presbyterorum et episcoporum
 In. xcvi. et xcvi. de distinctis partibus secularibus et ecclesiasticis
 In. xcvi. repetit de ignotis non ordinandis
 In. xcvi. et alijs sequentibus tractat de auctoritate archiepiscoporum et primatum et usu pallii
 In. vltima distinctio dicitur de vna puicia ne in duas

Scriptes diuidat sine principis auctoritate
 Et cūda ps decreti dicitur cause eo quod distincta sit per causas. xxxvi. ¶ In singulis autem causis apponit magister gratianus plures questiones in quilibet illarum al-

legās p vtraq pte. tand diffinitiuā sniā subiun-
git vt p hoc rationes ceteroz iudicioz instruat.
¶ In prima cā agi de symoniacis que cōtinet
in se septē questiones. In prima querit vtrum
emere spiritualia sit peccatū. Solutio sic. In se-
cūda queritur vtrū pro ingressu ecclesie vel mo-
nasterij sit pecunia exigenda vel persoluenda?
Solutio nō ⁊ huiusmōi negatiua ē vera. In ter-
tia querit vtrū stipēdia ecclesie emere sit symo-
nia? Solutio sic. In quarta vtrū ille sit reus cri-
minis cuius pater illo ignorāte symoniā cōmi-
sit. Solutio. ignorantia facti nō iuris excusat eū.
In quinta vtrum licet ea retinere que pater filio
symoniace acq̃siuit? Solutio de rigore iuris nō
sed de misericordia secus est. In sexta vtrū ordi-
nati a symoniacis ignoranter sint abijciendi vel
non? Solu. probata iusta ignorantia misericor-
diter tolerantur. In. vii. vtrum renūciāns here-
si sit recipiendus in dignitate episcopali? Solu.
de iur. rigore deponit. sz ex dispēsatiōe sustinet.
¶ Secūda causa ⁊ quattuor que sequunt agunt
de ordine iudiciario. In quarta sūt octo q̃stiones
In prima queritur vtrū in manifestis sit ordo iu-
diciari⁹ req̃rendus? Solu. sic nisi sint notoria ca-
pi. de manifesta. e. cau. ⁊ questioe. In. ii. vtrū spo-
liatus ab aliquo sit iudicāndus? Solu. nō ante re-
stitutionē ca. nullus. e. cau. et. q. In. iij. qua pena
sunt feriendi q̃ in accusatione defecerit? Solu.
talionis. cad. calūniator. e. cau. ⁊. q. In. iiij. si ac-
cusatore deficiēte reus sit cogēdus ad purgatio-
nem? Solu. nō nisi ifamia publica labore. vt ibi
per totū. In. v. an duoz testimonio ep̃us sit con-
demnand⁹? Solu. sic ca. presbyter. e. cau. ⁊. q. In
sexta q̃ remedio cause subueniat vlc̃ causa suble-
uetur? Solu. per appellationē an sententiā vel

post ea, biduum, e. cau. et q. In septia an laici ad
accusationē clericorū sint recipiendi? Solutio de
iure antiquo sic de nouo non. In octeua qualiter
accusatio debet fieri? Solu. in scriptis, c. quis qd
e. cau. et questione

Tertia causa habet. xi. questiones. In prima
querit an restitutio sit fienda quibuslibet spolia
tis? Solu. sic nisi in istis casibus qz ifamatus apo
stolicus, iuste spoliatus, precisus cum suspecto
non restituuntur ea, cau. et que. ca. patet. In secū
da de iudicijs quo spacio sint dande, an post re
stitutionem tantum, et an post uocationē ad can
sam quibuslibet cōcedēde sint? Solutio ad arbi
trium iudicis. In tertia quo spacio mensū sint
inducie cōcedēde? Solutio ad arbitriū iudicis.
In quartavtrū infames sint recipiendi ad accu
sationem? Solu. non nisi ptra p̄similes. In qnta
an testes de domo accusatorū sint pducendi vel
inimicorū vox sit audienda? Solutio inimici mini
me, nec etia; domestici quibus imperamus hoc
possunt. In sexta an extra prouinciā reus sit pro
ducendus? Solutio, non, nisi per appellationes.
In septima an sit audienda eius sententia que
cum reo par inficit malicia? Solutio sic q̄ diu to
leratur ab ecclesia. In octaua an ep̄s ab vno pos
sit iudicari? Solutio, non, nisi a septē ep̄is refer
uata sentētia summo pontifici. In nona an ab
sensus aliquis sit accusandus? Solutio, nō, nisi sit
absens per contumaciā. In decimavtrū deficiē
tes vno casu sint admittēdi ad cōsequētia? so.
sic, capitulo placuit, eadē cau. et q̄stioe. In vndeci
mavtrum accusatus in accusatorem possit ouer
tere accusationē? so. non nisi maiori crimine.

Quarta causa hz. vi. questioes. In p̄ma que
ritur an in excommunicatione cōstitutus aliū accu

sare valeat? Solu. non. In. ii. an infra. xliij. annis
possit quis testificari? Solu. nō. In. iij. an ab accu-
satione prohibitus possit testis existerē? solutio.
non. capi. spacium. ea. q. In. iij. vtrum idē possit
accusator et testis existerē? solu. non. c. i. z. ij. eadē
q. In. v. si ad cām vocatus nō venerit die statuta
sit excoicad? solu. sic nisi iustā causā absentie p-
bauerit. In. vi. an calūniator in propria causa sit
audiendus? solu. sic. si causa non sit criminalis.
¶ Quinta causa habet sex questiones. In pma
queritur qua pena sit puniendus qui famosus li-
bellū scripsit? solu. anathematizandus. nisi scri-
pta pbauerit. ca. qdā maligni. e. q. In scda quo-
tiens sit quis ad causā vocandus anteq̃ senten-
tiam excoicatiōis accipiat? Solu. nō solū semel
sed etiā bis vel ter. In tertia an pcurator causā
alicui? agere valeat qui p se tūc adesse nō potest
Solu. criminalē non nisi sit illustris psona. Cām
vero iniuriarū q̃libet pōt c. epī. ea. q. In q̃rta an
absq̃ synodali audiētia epus sit dānand? Solu.
nō. In quinta an sit habendus inimic? qui crimen
alicuius indicat. Solu. nō. si hoc agat ex caritate
ca. illi qui. e. q. In. vi. qua pena sit plectēd? q̃ non
pbat qd obijcit. solu. taliōis. c. Epiphaniū. e. q.
¶ Sexta causa habet q̃nq̃s questioēs. In prima
queritur an crimine irretiti vel ifamia notati ad
huiusmodi accusationē sint admittēdi. solu. nō.
c. sunt plurimi. e. q. In secunda si epus accusatio-
nem in accusantē vertere voluerit vtrūz simplici
verbo eius sit fides adhibenda. Solu. non absq̃
certa pbatione. In tertia an liceat expetere iudi-
cium archiepī alterius prouincie. Solutio. non.
nisi in causa damnationis. In. iij. cuius iudiciūz
sit expetendū cū epī prouicie in sententia discor-
dant. solu. archiepī z coepiscoporum vltime pro

in cle. c. i. r. ff. e. q. In. v. si accusatore deficiente re
us sit cogendus ad probationem? So. nō. sed ad pur
gationem si laborat infamia. c. actor. e. q.

¶ Septima causa habet duas questioniē. In pri
mo queritur vtrum viuēte episcopo alius possit
in eadem ecclesia ordinari? Solutio nō nisi trās
feratur vel cedat. precedēte infirmitate tamen
vel senectute datur ei coadiutor. c. quis. ista. e.
q. In secunda vtrum illi qui deferūt causa infir
mitatis valitudine recepta possint cathedrā re
petere? Solutio non.

¶ Octava causa habet quinque questioniē. In p
ma queritur an liceat episcopū successorē elige
re? Solutio non. c. apostolica. e. q. In secunda an
amicorum patrociniā debeant i electione cōua
lescere? Solutio non. c. illud. e. q. In tertia an sit
symonia post electionem propter indēnitatē iu
ramentum p̄stare? solu. sic. si pactum super hoc
precessit. ca. talia. ca. q. In quarta an liceat cleri
cis iudicia episcopi de crimine accusati recusare
Solutio non ante condemnationem. In quinta
an excusatus coram apostolico sine eius litteris
debeat reuerti? solutio non.

¶ Nonā causa habet tres questioniē. In prima
querit an ordinatus ab excoīcato sit audiend⁹?
Solu. non. nisi ignorauerit illū excoīcatū esse. c.
ab excoīcatis. e. q. In secūda an liceat episcopo
vel archiep̄o alterius clericos ordinare? solutio
non sine litteris dimissorijs sui episcopi. In ter
tia an liceat archiepiscopo subditos suffraganei
sui damnare vel absolvere? solutio non. nisi ne
gligens fuerit episcopus vel ad eum appellatio
deferatur vel in casu consimili.

¶ Decia causa hz tres q̄stioēs In p̄ma q̄ritur an
ecclesia cū oī dote ad ep̄m ptineat aut ad eius or

ordinationē? solu. sic. c. regēda. e. q. In. ij. an. liceat
ēpis res ecclie distrahere. solu. nō. c. p̄cauere. e. q.
In. liij. qd a singulis ecclijs noīe cathedratici va
leant exigere? solu. duos solidos c. iter. ceta. e. q.
¶ Undecima causa habet tres q̄stioēs In prima
querit an clericus an ciuile iudicē sit trahendus?
Solu. nō. In scda qua pena sit feriendus q̄ clericū
ad secularē iudicem traxit. solutio excommuni
cationis. In tertia qua pena dignus sit q̄ excoīca
tionē vel sentētiā epī nō seruauerit? solu. talis
puniendus depositione.

¶ Duodecima causa habet quinq̄s questōes. In
prima querit an liceat clericis propriū habere?
Solutio nō. regularib⁹. c. nō dicatis. e. q. In se
cūda an liceat eis res ecclie dare. vel distribuere
Solu. nō. nisi in casibus a iure concessis xij. q. ij.
sine exceptione In iij. an clerici acq̄sita de rebus
ecclie possint reliquere q̄bus voluerit? solu. non
nisi ecclie. c. i. e. q. et de testa. req̄sisti. In. iij. qb⁹
possunt ea reliquere q̄ de suis ⁊ rebus ecclie pue
nerūt? solu. parti ecclie et ptim heredibus. xij. q.
4. c. i. In. 5. an liceat clericis facere testamentū?
Solutio sic de p̄p̄is licet. de rebus autem ecclie
sic non. xij. q. v. ca. fixum.

¶ Tridecima causa hz duas questi. In p̄ma q̄rit
utrū decime sint dande ratiōe territorij v̄l p̄sone
Solutio ratione vtriusq̄. xvi. q. i. quesisti. In se
cūda querit an ius percipiēdi decimas ⁊ funeran
di tollat p̄scriptiōe t̄pis? solutio sic. quia tollit
ius pcipiēdi decimas. xvi. q. tertia si q̄s. et extra
de p̄scrip. de quarta. sed ius funerandi nō tolli
tur p̄scriptione vt. 3. q. 2. §. non queritur

¶ Decimaquarta cā habet sex q̄stioēs. In p̄ma
q̄rit an liceat cleric⁹ i iudicio sua repetere? so. sic
In scda an sup reb⁹ ecclesie de eadē ecclia testes

sint recipiendi? solutio sic. c. sup prudentiaz. e. q.
 In tertia an pter sortē aliquid exigere sit vsura
 solutio sic. c. pleriq. e. q. In quarta an liceat cleri-
 cis vel laicis vsuras petere? solu. nō. xliij. q. quar-
 ta. qm nulli r ca. nec hoc. In quinta an ecclie vel
 elemosine sint faciēde de vsuris? solu. nō. xliij. q.
 v. p totū In sexta an vsurarij possint agē pñiam
 nō facta restitutione? solu. sic. si nō habeāt unde
 restituāt ca. si res aliena. e. q. ¶ Decima quita cā
 habet octo qstioes. In pma querit an i ea q sūt
 ab ignorātib? sit eis iputanda? solu. non nisi cul-
 pa sua p ignorātiā detuenerit ca. si qd de clericis
 .e. q. In scda an p ipēsis patrocinijs liceat clero
 mūera exigere? solu. nō. In tertia an p confessio-
 nē mulieris cū qua peccauit sacerdos sit pdenā-
 dus? solu. nō. c. nemini. e. q. In qrtā an dīcō
 debeant epī causas audire? solu. non. c. placita. e.
 q. In quinta an neganti crimē purgatio sit idicē-
 da? solu. sic si laborat ifamia. cap. p̄sbyter. e. q. In
 sexta an i crimib? cōfessio sit extorquenda? solu.
 sic s3 a curialib? n. In septima an ep̄s sol? valeat
 deponē p̄sbyterū vel diaconū? solu. non. c. felix. e.
 cau. r qstioe. In octaua si cōfessus vel cōuict? de
 his q āte ordinationē cōmisit valeat ministrare
 solu. nō. c. vltio ¶ Decimasexta cā h3 septem q
 stioes. In pma querit an liceat monachis pplis
 officiū celebrare? solu. sic cū pmissione epī r licen-
 tia abbatis. s. ecce eadē qōe. In scda an liceat eis
 in capellis suis sacerdotes instituere? solu. sic. si
 eas possidēt cū oī iure. c. visis. e. q. In scia. an iu-
 ra eccliaz p p̄scriptionē tollant. solu. sic. c. in. ea.
 cau. et. q. In quarta an ecclesia aduersus eccliam
 possit p̄scribere. solu. sic. c. volumus. e. q. In. v.
 an ep̄s vel abbas iure territorij capellā valeat vē

dicare? Solu. nō. c. si q̄s. e. q. In vi. si q̄s rē eccle-
sie ab aliquo iuste detētam sua auctoritate irre-
pserit an cadat a causa? Solu. ipe quidē cadit a
causa. sed ecclesia nō. c. si ep̄s. e. q. In vii. an lice-
at alicui de manu laici ecclesiam recipere? Solu-
tio non nisi ecclesia vel monasteriū habeat ius pa-
tronatus ca. si quis deiceps. e. cau. 7. q.

¶ Decia. septia causa hz quattuor q̄stiones. In p̄-
ma q̄rit an re? sit voti cū a pposito cordis sui re-
cedit? So. nō. q̄rū ad ecclesiā nisi ore p̄nūciaue-
rit. c. i. e. q. In scda an beneficia sint ei reddēda q̄
eis i infirmitate renūciauit? So. sic si nō erat sui cō-
pos. In. iij. an liceat ei qui se radit monasterio
postea ad p̄pa redire? Solu. sic i fra. añ. In q̄r-
ta si retroierit an sint ei sua reddēda? So. sic si de
licētia sui prelati recessit. alias non.

¶ Decia. viij. causa hz duas q̄stiones. in prima q̄-
rit an abbas fctūs ep̄s acq̄rat monasterio v̄l ec-
clesie? So. dū fuit abbas acq̄sivit mōasterio sed
dū factus ē ep̄s ecclie. c. q̄ sit. e. q. in. ij. an p̄ ep̄m
abbas eligēd? So. a fratrib? est eligendus. s; ab
ep̄o ordinandus. c. hoc tantum. e. q.

¶ Decia. ix. hz tres q̄stiones. In p̄ia q̄rit an ep̄s
debeat pmittere clericos ad monasteriū trāsire
Solu. sic. in scda si voluerit an liceat eis eo iūto
ad monasteriū trāsire? Solu. sic. c. due sunt. e. q. in
scia: an liceat canonicis regularib? trāsire ad mo-
nasteriū monachoz. solu. non. sine l̄nia sui plati.

¶ Vigesima causa hz quattuor q̄stiones. In p̄ia
queritur an pueri traditi monasterijs cogantur
ibi manere: Solutio. non: nisi postquā venerint
ad annum discretionis et consenserint. In secū-
da si preter voluntatem parentū itrauerint mo-
nasteriū an possint per eos extrahi de mōaste-

rio. Solutio sic infra annum et diem. si sint infra annos discretionis. c. si puella. In tertia qui inuitus cuculam induerit an cogatur eam retinere. Solutio non. nisi postq̃ consenserit. In. iij. an liceat ab vno monasterio transire ad aliud. solutio sic. arctioris regule.

Cicesima prima causa habet quinque questiones. In prima queritur an liceat clerico in duabus ecclesiis inscribi. Solutio non de iure cōi. ca. i. et ij. e. q. In secunda an liceat clerico a sua ad ecclesiaz aliam transire. Solutio non. sine litteris dimissoriis sui episcopi. c. si quis iam. e. causa et questione. In tertia an liceat clericis suscipere procuracionē negotiorum secularium. Solutio nō nisi causa pietatis. In quarta an liceat clericos ornari fulgidis vestibus. Solutio non. In quinta qua pena sint feriēdi clerici qui ad seculare negociū fugiunt. Solutio. excoicationis.

Cicesima. ij. cā habet quinq̃ q̃stiones. In prima q̃ritur an iuramētū sit p̃stādū. So. sic causa necessitatis. In. ij. an sit p̃iur? q̃ iurat falsū qd̃ putat eē verū. so. sic. p̃pter intētionē fallendi. In. iij. an liceat clericis episcopo denegare cōsuetā obediētiā. Solutio nō. an cōdēnationē In. iij. an iuramētū illicitū sit seruandum. Solutio non. ca. in malis rē. In quinta an sit periuus qui cogit alium peterare. solutio sic. ca. peierat e. cau. et q.

Cicesima tertia causa h̃z octo q̃stiones. In prima q̃rit̃ an militare sit p̃c̃m. solutio. nō. i iusto bello. c. militare. In. ij. an bellū sit iustū qd̃ fit ex edicto p̃reb? repetēdis. aut p̃pulsandorū hoīm cā. solutio. sic. c. i. e. q. In t̃tia an iniuria eccliarum sit armis p̃pulsanda. so. est ab his q̃b? l̃z. c. fortitudo e. q. In q̃rta an ṽdicta sit inferenda. so. est ab eo

an⁹ heresi ca. ea. vidicta. e. q. In. v. vtrū sit pec-
catū iudici de ministro reos occidē. so. non. si fiat
cā iusticie. c. etiā sine pctō. e. q. In. vi. an mali sit
cogēdi ad bonum. sol. nō. c. ad fidē. e. q. In septia
an heretici sint spoliādi suis eccle bonis. solu.
sic. c. iam vere e. cau. 7 q. In octaua an liceat cleri-
cis arma mouere. solutio nō manu propria nisi
in causa necessitatis ca. quicunq; e. q.
¶ Alicesima q̄rta cā hz tres q̄stiones In prima que-
rit an hereticus possit aliquē excōicare. so. nō. e
audiuimus. e. q. In. ii. an post mortē possit aliq̄s
excōicari. solu. p̄t. p heresi. c. sane. e. cau. 7 q. In
etia an p pctō dñi tota familia dz excōicari. solu.
nō sed interdicti potest. c. si heres eadē cau. et. q.
¶ Alicesima quinta causa hz duas q̄stiones. i. p̄-
ma q̄rit i auctoritate priuilegiū q̄s cōtra ius cōc
valeat se tueri. solu. valet. §. vltio. e. q. in secūda
an seq̄ntia priuilegia derogent priorib; solu. sic.
si dentur ex certa scientia. c. rescripta. e. q.
¶ Alicesima sexta causa hz septē q̄stioēs. in p̄-
ma q̄rit an sint sortilegi q̄ sub ficto noīe religio-
nis futura pmittūt. solu. sūt. i. secūda an sit pec-
catū esse sortilegū. solu. sic. c. fors. e. q. In tertia
a quibus genus diuinationis sumpsit exordium
solu. a persis. in quarta quot sūt genera diuina-
tionis. Solu. quattuor scōz numerū duo vero se-
cūdū formā. In. v. an sortilegi sint excōmunicā-
di. Solutio sic ca. cōtra ydolorū. e. q. In. vi. vtrū
excōmunicatus ab episcopo possit recōciliari a
presbytero. Solu. nō. incōsulto epō nisi i casu ne-
cessitatis ca. ab infirmis. In septima an morienti-
bus sit penitentia indicenda. Solutio non. sed
inotescenda ca. admoneant. e. q.
¶ Alicesima septia cā hz duas q̄stioēs. In p̄ma

Arif an cōiugliū possit esse inuolūtes. Solu. nō.
si votū sit solēizatiū secus sit simplex ca. i. r. ij. e.
q. In secūda an liceat sponse a sponso recedere
Solu. nō. si desponsato sit de pñti. c. desponsatā. e.
q. **T**ricesima octaua causa hz tres questiones.
In prima querit an sit cōiugliū inter infideles
Solutio nō. c. nō oportet. e. q. In secunda an lice
at conuerso ad fidem ducere aliā viuente priore.
Solu. sic. si diuisus sit ab infideli. c. si infidelis. e. q.
In. iij. an bigam^{us} sit q̄ habuit vnā vxorē aū bap
tisma r aliā post. So. sic. r hoc ratione baptismi
Tricesima nona causa habet duas q̄stiones. in
prima queritur an sit matrimoniū inter seruū r
ingenuam. So. sic. nisi error impediāt. In secun
da cum deprehenderit illa maritum fore seruū
an liceat ei ab illo recedere. Solutio sic. c. si quis
ingenuus. e. q.

Tricesima causa habet. v. questiones. In pri
ma queritur an sit debitum reddendum vxori q̄
proprium filium de fonte suscepit. Solutio sic. nō
si ex consensu vtriusq̄ sit factum ca. dictum est.
e. q. In secunda an sponsalia contrahantur iter
infantes. Solutio. non. infra septimū annū ca.
vbi nō est. e. q. In tertia an spūales vel adoptiui
filij cū naturalib^{us} possint cōputari. Solu. nō. ca. i.
In. iij. an liceat aliquē ducē cōmatres vxoris sue
in vxorē. So. sic. vxore mortua si cōmaternitas p
cessit matrimoniū ca. sciscitat. e. q. In quinta an
clādestina desponsatio manifeste preiudicet. So
lutio non q̄tum ad ecclesiam

Tricesima pma cā hz tres q̄stiones. in pri^a arif
an possit duci in vxorē q̄ pri^a polluta est p adulte
rium. Solu. pōt nisi dederit ei fidē pri^a adulteri vī
pēte viro r nisi machinatus esset in mortē ei^a. c. si

q̄viviēte. e. q. in scōa an filia sit iusta tradēda vi-
ro alicui in vxorē. So. nō. c. i. §. i. e. q. in. iij. an post
prius spōsionē ip̄a possit nubē alij. so. pōt si nō cō-
¶ Tricesima. ij. cā hz. viij. q. i. p̄ma an li (sēserit.
ceat meretricē ducere in vxorē. Solu. sic cū renū-
ciat. In. ij. an ip̄a sit cōiūx appellāda q̄ ducit cau-
sa incōtinētie. so. nō. in. iij. cā arbitriū seq̄tur mu-
lier an aui liberū vel patris originariū so. aui. In
q̄rta an viuēte vxore liceat alicui ex ancilla filios
q̄rere. so. non. in quinta si ea que iniusta opprimē
pudicitia amittere cōprobat. so. nō. §. i. In sexta
si adulter adulterā dimittere possit. solu. non. in
viij. si hoc saltē casu infidelē ducere possit ea cōdi-
tione vt reuertatur ad fidem. solutio non. c. solū
ea causa et questione.

¶ Tricesima tertia cā hz q̄nqz q̄stioēs. in p̄ma q̄ri-
tur an p̄pter ip̄otētiā coeūdi sit aliqua a viro se-
parāda. solu. sic. c. si quis. ea. q. In. ij. an separata
possit ei nubere cū quo prius fornicata est. solutio.
potest penitētia pacta. c. in adolescentia. e. q. In
iij. an sola contritione cordis possit deleri pctm̄
Solutio. sic. vbi facultas cōfitendi non suppetit
si confessionem non contempserit dum potue-
rit haberi. c. penitētes. Aduerte tamē q̄ ista ter-
tia non tractatur sub forma aliarum sed per mo-
dum tractatuli diuisi in septem distinctioēs qui
vocantur de penitentia. In quarta si tēpore ora-
tionis vxor quis debeat reddere debitum. solu-
tio sic. In quinta an vir sine consensu vxoris
possit vouere continentiam vel econuerso. So-
lutio non.

¶ Tricesima quarta causa habet duas questio-
nes. In prima queritur an rea adulteriū sit que
credens virum mortuū nupsit alteri. solutio. nō.

In. ii. an redeunt prioris viro cogenda sit redire
ad primū et recedere a scōo. solutio sic

¶ Tricesima quinta causa habet decem questio-
nes. In prima queritur an liceat aliquam ducere
ex cognatione propria. solutio non. In secun-
da an liceat aliquam ducere ex consanguinitate
vxoꝝ sue. solutio non. In tertia vsq; ad quem
gradu debet quis abstinere a cōsanguineis suis
et vxoꝝ sue. solutio vsq; ad septimum secundū
antiquos. In quarta queritur quare vsq; ad se-
ptimum gradum cōputatur cōsanguinitas? solu-
tio ad instar septē etatū hui' seculi. in quā quo-
mō gradu cōsanguinitatis sūt cōputādi? solu. si-
cut ostēdit in arboꝝ. in. vi. qui iure ppiquitatem
firmare debeāt? solu. ppiqui et vicini In. vii. an il-
li qui i iustu nati sunt filij reputētur? solu. non.
in viij. si cōsanguinei ignorāter cōiuncti simul pos-
sint remanere. solutio non nisi ex dispensatione
romani pontificis in quinto gradu vel supra.

In. ix. an mrimoniū separatum p falsos testes si
postea apparuerit eccliam fuisse deceptā sit rein-
tegrandū. sol. sic. ca. quisquis. ea. q. In decima si
relicta alicui' viri ad scōas nuptias trāsierit an
proles ex eis suscepta poterit copulari cōsangu-
neis prioris viri. solutio. non.

¶ Tricesima sexta causa habet duas questioes.
In p̄ia q̄rit an his q̄ virginē oppressit raptū cō-
miserit. solu. sic. c. de raptoribus. ea. causa. et. q. In
ii. an rapta raptori nubere possit p̄e cōsensū pre-
stāte. solu. sic. ca. deniq; ea. cau. et q̄stione.

t Tercia pars decreti dī de cōsecratiōe eo q̄
ita incipit. Et est diuisa i quib; distinctiones
In p̄ma agit de cōsecratiōe ecclie et celebratiōe
missar. In. ii. de sacramēto eucharistie. In. iii. de
S. iiii.

festiuitatib⁹ p circulus anni celebradis. in quarta
de baptismo. in quinta de cōfirmatiōe ⁊ ieiunio.

Et sic eminat liber i duob⁹ caplis de spūsancto.

¶ Incipiūt tituli legales scōz ordinē alpha
beti diuersorum voluminum iuris ciuilis.

¶ Incipiūt rubrice. ff. Aeteris

Adoptionib⁹ ⁊ emancipatiōib⁹ li. i. ti. 7

Aliēatiōe iudiciū mutādi cā facta li. iiii.

Arbitris li. iiii. ti. 8.

Ad senatusconsultū velleianū li. xvi. ti. i.

Ad legem aquileam li. ix.

Ad legem rariam de iactu li. xiii.

Ad exhibendum li. x. ti. iiii.

Alleatoribus li. xi. ti. v.

Ad senatusconsultū macedonianū li. xiii. ti. vii.

Actionib⁹ ēpti ⁊ venditi li. xix. ti. i. Infortiati

Actione rerum ammotarum li. i. ti. iiii.

Agnosendis vel alendis liberis a parētibus vñ

patronis libertis libro primo titulo quarto.

Admistratiōe ⁊ cōfēsu tutor ⁊ curator li. ii. ti. vii.

Acquirenda vel admittenda hereditate li. v.

Ad senatusconsultū siluiianum ⁊ claudianū li. v.

Annuis et mēstruis legatis ⁊ fideicōmissis li. ix.

Alimentis et cibarijs legatis libro decimo.

Auro ⁊ argēto mūdo ornamētis ynguētis vesti-

b⁹ et vestimentis statutis legatis li. x.

Adimēdi ⁊ trāfferēdi legat⁹ ⁊ fideicōmissis. li. x.

Ad senatusconsultum trabellianum et assignan-

dis libertis. li. xiii.

Ad senatusconsultū terculianū ⁊ orificianū. li. i4.

ff. Roui.

Aqua pluuiali arcenda li. x.

Ademptione libertatis li. ii.

Acquirenda possessione. li. iiii.

Acquirendo rerum dominio. li. iiii.
 Aqua quotidiana et estiva. li. v.
 Actionibus et obligationibus li. vi.
 Arboribus cedendis li. v.
 Acceptilationibus. li. octavo.
 Arborum furti cesarii. li. ix. Abigeis. li. ix.
 Accusationibus et inscriptionibus. li. x.
 Ad legem iuliam maiestatis li. decimo.
 Ad legem iuliam de adulteriis li. x.
 Ad legem iuliam de vi publica libro decimo
 Ad legem iuliam de vi priuata li. duodecimo
 Ad legem corneliam de sicariis li. decimo.
 Ad legem pompeiam de parricidis li. x.
 Ad legem corneliam de falsariis. li. x.
 Ad legem iuliam repetundarum li. x.
 Ad legem iuliam de annona libro. x.
 Ad legem iuliam peculatus. li. x.
 Ad legem iuliam de ambitu li. x.
 Ad legem fauiam de plagiaris li. x.
 Ad senatusconsultum turpilianum li. x.
 A quibus appellare non licet li. undecimo.
 A quo appellet quis. li. undecimo
 Appellationibus et relationibus li. undecimo
 Appellationibus recipiendis. li. xi.
 An per alium causa appellatiois rescindi possit li. x.
 An apud eum quo appellatur aliam causam age
 re quis compellatur libro duodecimo.
 An municipales li. xij. Albo scribendo li. xij.
 Administratio reum ad ciuitatem pertinere li. xij.
 ff. Aeteris. B
 Bonorum possessionis li. xij. Infortiati. B
 B Bonorum possessioe furioso infanti surdo
 et ceco petenda li. xij.
 Bonorum possessione contra tabulas li. xij.

Bonorum possessione secundum tabulas. li. xij.

Bonorum libertorum li. xij.

Bonorum possessione ex testamento militis. li. xij.

ff. flou.

B

Bonorum autem iudicium possidendi seu vendendi. li. iij.

Bonorum donatorum li. x.

Bonorum eorum qui ante suam mortem sibi consciuerunt. li. x.

ff. veteris

C.

Constitutionibus principum. li. i.

Calumniatorum li. iij.

Locis prediorum tam rusticorum quam urbanorum

Communiter diuidendo. li. i. (li. viij.)

Conditione causa data. causa non secuta li. xij.

Conditione ob turpem vel iniustam causam li. xij.

Conditione indebiti li. xii.

Conditio sine causa. li. xii.

Capite minutis. li. xij.

Conditione furtiva. li. xij.

Conditione ex lege. li. xij.

Conditione triticaria. li. xij.

Contrahenda emptione et venditione et de pactis inter emptorem et venditorem. li. xvij.

Commodati vel conducti. li. xij.

Constituta pecunia li. xij.

Compensationibus li. xvi.

Infortiati.

C.

Concubinis. li. i.

Confirmando tutore vel curatore. li. ij.

Contraria tutelae actione. li. iij.

Curatoribus furiosorum aliisque extra mores dandi. li. 3

Conditionibus institutionum. li. quarto

Conditionibus et demonstrationibus. li. xi.

Conditionibus contra tabulas. li. xij.

Collatione bonorum li. xiii. ti. vi.

Collectione dotis li. xij. titu. vij.
 Coniugēdis cū emācipato liberis ei⁹ li. xij. ti. x.
 Carboniano edicto libro. xij. titu. io

ff. Moui.

Q.

Collusione detegenda li. ij. titu. vlti.

Confessis. li. 4. ti. ij.

Cessione bonorum. li. 4. titu. 3.

Curatore bonis dādo li. 4. ti. 8.

Collegiis illicitis li. ix. ti. penul.

Cloacis libro quinto ti. xij.

Concussionibus li. ix. ti. xij.

Confractoribus et expilatoribus li. 9.

Crimine expilati hereditatis li. 9. ti. 19

Crimine stellionatus li. 9. ti. 20

Custodia et exhibitione eorum li. x. ti. 3

Cadaveribus punitorum li. x. titu. vlti.

Captiuis et postliminio. reuersis li. 11. ti. 15

Castrensi peculio li. xi. ti. penultimo

Cesibus li. xij. ti. 15

ff. Veteris.

D.

De diuisione rerum et qualitatum

Dolo malo li. 4. ti. 3

Depositum vel contra li. 15. ti. vltimo.

Distractioe pignoz ⁊ hypothecaz li. 20. ti. penul.

Diuortijs li. 24. titu. 2.

Donationibus inter virū ⁊ uxorem li. 24. ti. 1.

Infortiati

D

Dote prelegata li. ix. titu. 4.

Dotis collatione li. xij. ti. 7.

ff. Moui.

D.

Damno infecto li. i. ti. ij.

Donationibus. li. i. titu. penul.

Donationibus causa mortis li. i. ti. vltimo.

Diuersis tēporib⁹ ⁊ prescriptionibus. li. 6. ti. iij.

Doli mali et metus exceptione li. 6. titu. 4.

Duobus reis stipulandi li. 7. ti. 2.

Deurionibus li. xij. ti. 2.

Decretis ab ordine faciendis li. 12. ti. 9.

ff. Aeteris

E per quem factum erit quominus
quis in iudicio sistat li. 2. titu. x.
Edendo li. 2. ti. xij.
Eo q. certo loco dari opz. li. 13. ti. iij.
Exercitoria actioe. li. 14. ti. i.

Exceptione rei vendite et tradite li. 21. ti. ultimo.

Edilicio edicio et de redibitoria actioe li. 21. ti. i.

ex qb. casis maiores xrv. annis restituunt li. 4. ti. vi.

De euictionibus li. xxi. ti. penultimo

Infortiati

Excusationibus et tpi. eoz. id est tutor. li. 3. ti. i.

Eo q. p. tutore vel curatore negocia gessit li. 3. ti. 5.

Ex quib. causis in possessionem eatur li. 4. ti. 4.

ff. Noui.

Exceptione rei iudicate li. 6.

Eo qui appellauerat in prouincia li. xi. ti. xi.

Exceptionibus et prescriptionibus li. 6. ti. i.

Effractoribus li. ix. ti. xvij.

Extraordinariis criminibus li. ix. ti. xi.

Exceptione doli mali et metus li. vi. ti. iij.

Euictionibus et dupli stipulatione li. xxi.

ff. Aeteris.

Eris et dilatioib. et diuisis tpi. li. 2. ti. xij.

Fideicommissaria hereditatis petitioe li. 5. ti.

Familie herciscunde li. xi. ti. 2.

(ultimo)

Fugitiuis seruus li. xi. ti. 4.

Fide instrumentorum li. xij.

Fundo dotali li. 21. ti. ultimo.

Infortiati

f.

Fundo instructo vel infecto legato li. ix. ti. 7.
Fideiussoribus et mandatoribus heredibus tu-
torum curatorum li. 3. ti. 7.

ff. *Admou.* *S.*

Fideicommissariis libertatibus li. 2. ti. 5.
Fluminibus et ne qd i flumine publico li. 5. ti. xi.
Fonte. li. quinto titulo. xxi.
Fontis. libro. ix. titu. ii.
Furti aduersus nautas caupones tabularios li. 9
Furibus et balneariis li. ix. ti. xvij. ti. v.

Infortiati. *S.*

Gradibus et affinitatibus et nominibus eorum li. xiiij. titu. x.
ff. *Admou.* *S.*

Glande legenda li. v. titu. xxvij.

ff. *Aeteris* *lib*

h Is q sui vel alieni iuris sunt li. ij. ti. ultimo
his q infamia notantur li. iij. titu. ij.
his q elegerunt vel effuderunt li. 9. ti. iij
Heredibus tutorum vel curatorum li. 3. titu. 7

Infortiati *lib*

Hereditate vel actioe vendita li. xvij. titu. 4
his qui testamento delentur vel inducuntur vel
inscribuntur libro. 4. t. tu. 4
Heredibus instituendis li. 4. ti. v.
his qui pene causa relinquuntur li. ix. ti. vi
his que pro non scriptis habentur li. x. ti. viij.
his quibus ut indignis legata auferantur li. x. ti. vi.

ff. *Admou.* *lib*

his qui in fraudem creditorum li. iij. titu. nono

ff. *Aeteris* *lib*

Iusticia et iure li. i. ti. i.
Iurisdictione omnium iudicum li. 2. ti. i.
In ius vocando li. 2. ti. 4.
In ius vocati ut eant li. 2. ti. vi.

In integrū restitutione libro. 4. titu. 4.
 Iudicijs ubi quis agere debet li. v. tit. i.
 Inofficioso testamento li. 5. titu. iij
 Edicio finium regundorum li. 10. tit. 2
 Iure iurādo siue volūtario siue ncārio. li. 12. tit. 4
 Interrogationibus in iure faciendis li. xi. titu. i.
 In litem iurando libro. xij. tit. v.
 Institoria actione li. xiiij. tit. iij
 In rem verso li. xv. tit. iij
 In diem adiectione li. xvij. titu. ij
 In quib⁹ causis pign⁹ v⁹ hypotheca li. xx. tit. ij.
 Iuris ⁊ facti ignorantia li. xxij. titu. vlti.
 Iure dotum libro. 23. tit. 3.
 Infortiati. ¶
 Impensis circa res dotales factis li. i. tit. ij
 Iniusto rupto ⁊ irrupto testamēto. li. 4. tit. 3
 Iure deliberandi li. 4. titu. vlti.
 Iure codicillorum li. 9.
 Iure patronatus. li. 14.
 ff. Moui. ¶
 Iure aureorum anulorum libro. 12. tit. x.
 Interdictis libro. 5. tit. i.
 Itinere actuq; priuato. li. v. tit. 18
 Iudicati in solutione li. 8. titu. penul.
 Incendio ruina ⁊ naufragio li. 9. tit. 8
 Iniurijs ⁊ famosis bellicis li. 9. tit. x
 Illicitis collegijs li. 9. tit. penul.
 Interdictis ⁊ deportatis ⁊ relegatis. li. x. tit. xxij.
 Iure fisci. libro. 11. tit. 14
 Iure immunitatis li. 12. tit. 7
 ff. Aeteris. ¶
 I Egibus ⁊ senatuscōsultis ⁊ lōga consuetudie
 Rege rodia de iactu. li. 14. tit. 2. li. i. tit. 3.
 Rege commissoria. li. 18. tit. 3.

Locati et conducti. li. xix. titu. ij.

Infortiati

L.

Legitimis tutoribus libro secundo ti. quarto

Libris agnoscendis. li. i. ti. iij.

Liberis et posthumis heredibus instituendis

vel ex heredandis li. iij. ti. ij.

Legatis et fideicommissis primo li. vi. ti. i.

Legatis et fideicommissis secundo. li. ii. ti. i.

Legatis et fideicommissis tertio. li. viii. ti. i.

Liberatione legata. li. x. ti. iij.

Lege falsidia li. xi. ti. ii.

Legatis prestadis circa tabulas bonoz possessio
ne sita. li. xij. ti. iij.

Libertis vniuersitatis li. xiiij. ti. iij.

ff. Flou.

L.

Liberali ca li. ii. ti. xii. Loco publico fruendo. li. v.

Locis et itinerib⁹ publicis li. v. ti. vii. (ti. ix)

Liberio hoie exhibendo li. v. ti. xxviii.

Liberis et exhibendis et deducendis li. v. ti. xxix.

Litigiosis li. vi. ti. penul.

Libellis dimissorij li. ix. ti. sexto.

Legationibus li. xi. ti. vii.

ff. Aeteris.

M

Inoribus xxv. annis li. iij. ti. 4.

Mortuo inferendo. li. xi. ti. ultimo.

Mandati vel conducti li. xvii. ti. i.

Infortiati.

M

Militari testamento li. v. ti. i.

Magistratibus conueniendis li. iij. ti. viii.

ff. Flou.

M.

Manumissionibus li. ii. ti. i.

Manumissis vindicta. li. ii. ti. ii.

Manumissionibus que seruis ad vniuersitate p
tinentibus sponuntur li. ii. ti. iij.

Muneribus et honoribus. li. xij. ti. iij.

Manumissis in testamento li. 2. ti. 4.

ff. Aeteris.

Que qd cu qd ius vocabit vt eximat li. 2. ti. 7.

Megocijs gestis. li. 3. ti. 5.

Maute caupōes stabularij vt recepta restituāt. li.

Moralibus actionibus li. 9. ti. vi.

(bro. 4.

Mautilo fenore li. xij. ti. ii.

ff. Maui.

Maui operis nunciacione li. i. ti. i.

Matalibus restituendis li. ij. ti. xi.

Maue vis fiat ei qd in possessionē miss^{us} fuit li. 5. ti. 4.

Maue quid in loco sacro fiat li. v. ti. 6.

Maue qd i flumine publico ripa ve eius li. 5. ti. 7.

Maue de statu defūctor^{um} post quiquēniū qra^{te}. li. ij.

Maichil debet innouari pēdēte appellatione. li. ii.

Mundinis libro duodecimo.

Maouationibus et delegationibus li. 8.

ff. Aeteris.

Origie iur^{is} et oī^{um} magistratū. li. i. ti. ij.

Officio consulis li. i. ti. io.

Officio prefecti pretorio. li. i. ti. 40.

Officio prefecti vrbis li. i. ti. xlix.

Officio questoris li. i. ti. 13.

Officio pretoris libro. i. ti. 13.

Officio prefecti vigilum li. i. ti. 15.

Officio preconfulis et legati. li. i. ti. xvi.

Officio prefecti augusti li. i. ti. xvij.

Officio presidis li. i. ti. xvij.

Officio procuratoris cesaris. li. i. ti. xix.

Officio iuridici li. i. ti. xx.

Officio eius cui mādata ē iurisdictio. li. i. ti. xxi.

Officio assessoris. li. i.

Operibus seruor^{um}. li. vii. ti. xxij.

Infortiati.

o

Optione et electione legata li. ix.

Obsequiis a liberis et libertis parētib⁹ ⁊ patro
nis prestandis l. decimotertio ti. ultimo.

Operibus libertorū li. 13. ti. i.

ff. Noui.

o

Operibus publicis li. duodecimo. ti. nono.

ff. Aeteris.

o

P Actis li. ii. ti. decimoquarto.

Procuratorib⁹ ⁊ defēsiōib⁹ li. 3. ti. 3.

Petitione hereditatis li. 5. titu. 3.

Possessoria hereditatis petitiōe li. v.

Postulanda li. 3. ti. i.

Publicana in rem actione li. vi. ti. ii.

Ignoratitia actione li. xij. ti. ultimo.

Peculio libro decimoquinto ti. i.

Peculo et cōmodo rei vendite li. xviii. ti. vi.

Prescripti xbis ⁊ factū actiōibus li. xix. ti. vlt.

Pro socio li. xvij. ti. ultimo.

Pignorb⁹ ⁊ ypothec⁹ q̄lit ea ⁊ hant li. xx. ti. i.

Probatiōib⁹ ⁊ presumptionibus li. xxij. ti. ij.

Pactis dotalibus li. xij. ti. iij.

Infortiati.

o

Penu legata li. nono. ti. ix.

Peculio legato li. ix. ti. octauo.

ff. Noui.

o

Pro soluto li. iij.

Publicanis vectigalibus li. i. ti. iij.

Pro emptione li. iij. ti. v.

Pro herede li. iij. ti. vi.

Pro donato li. iij. ti. vij.

Pro derelicto li. iij. ti. octauo.

Pro legato li. 3. ti. nono

Pro dote li. 3. titulo. penultimo.

B. i.

Pro suo li. iiii. ti. vltimo.

Privilegio creditor. li. iiii. ti. vi

Precario. li. v. ti. xxv.

Pactis inter emptorē et venditorē. li. viij

Pretorijis stipulationibus. li. 8. ti. penultimo.

Privatis delictis. li. ix. ti. i.

Publicis iudicijs. li. x. ti. i.

Privilegijs veteranor. li. xi. ti. vltimo.

Preuicatoribus. li. ix. ti. xv.

Pupillaribus actionibus. li. ix. ti. vltimo.

Pensis. li. x. ti. xix.

Per quem appellauit in prouincia defendi pol-
licitationibus. li. xij. ti. xij.

Pro senectis. li. xij. ti. xij.

ff. veteris.

2.

Quod q̄sq̄ iuris in alterū statuit ipse eodem
utatur. li. ij. ti. ij.

Qui satis dare coguntur. li. ij. ti. viij.

Quod cuiusq̄ vniuersitatis noīe vel contra eas
agetur libro tertio titulo quarto

Quibus ex causis maiores viginti q̄q̄ annis in
integrū restituant. li. iij. ti. vi.

Quod metus causa gestum est. li. iij. ti. ij.

Quādo dies vsusfructus legati cedit. li. viij. ti. iij

Quēadmodū seruitutes amittātur. li. 8. ti. 6

Quib⁹ mōis vsusfruct⁹ vl⁹ vs⁹ amittat. li. 7. ti. 4

Quibus rebus ad eūdē iudicē eatur. li. xi. ti. ii.

Quod cum eo qui in aliena potestate est negoci-
um gestum esse dicetur. li. xiiii. ti. v.

Quando de peculio actio est annalis. li. xv. ti. ii.

Quod iussu. li. xv. ti. vltimo.

Queres pignori vel ypothetice obligari possit
libro vicesimo. titulo tertio.

Qui potiores in pignore habeātur ⁊ de his qui

In priorū creditorū locū succedūt li. xx. ti. 4.
 Quib' modis pign' vel hypotheca soluit li. xx. ti. vlti.
 Quib' causis pign' vel hypotheca contrahitur li.
 brovicesimo titu. ij.

Infortiati.

q' petāt tutores et curatores ubi petāt li. ij. ti. 6.
 Quando ex facto tutorū vel curatorū minores cō
 ueniri et agere possint li. ij. ti. ix.
 Quid falso tutore actore gestū esse dicat li. 13. ti. 4.
 qū dies legatorū vel fidei commissorū cedit li. 12. ti. ij.
 Quēadmodū testamēta aperiātur inspiciant et
 describantur li. 5. ti. 3.

Quib' nō cōpetit bonorū possessio li. 14. ti. 13.
 Quis ordo in bonorū possessiōib' seruet li. 14. ti.

xy ff. flouī
 Qui sine manumissiōe ad libertatē perueniunt
 libro secundo titu. 8.

Qui et a quibus manumissi liberant li. 2. ti. 9.
 Quib' ad libertatē pclamare nō l3 li. ij. ti. 13.
 Que in fraudem creditorū facta sunt li. 4. ti. 9.

Quorum bonorum li. v. ti. ij.
 Quorum legatorum li. v. titu. 3.

Quodvi aut clam li. 5. ti. 23.

Questionibus li. x. ti. 18.

Quarum rerum actio nō dat li. vi. ti. v.

Quādo appellare licet li. xi. ti. 4.

Quis et a quo appelletur li. xi. titu. ij.

Quā appellandū sit li. xi. titu. 4.

Que sententia si ne appellatione rescindatur li.

brovndecimo titu. 8.

ff. veteris.

Erum diuisiōe li. primo. ti. 8.

Receptis q' arbitriū receperūt vel se
 tentiā dicāt. i. arbitris li. 4. ti. 8.

Reivendicatione libro. vi. ti. primo.

Reb⁹ creditis si certū petat^r et de p^oditione li. xij. ti. i.

Religiosis et sumptibus funerum li. xi. ti. vij.

Rescindenda venditione li. i. ti. 5.

Res^u p^omutatione li. decimonono ti. 4.

Ritu nuptiar^u li. xxiij. ti. 2.

Repudijs et diuortijs li. 23. ti. vi.

Infortiati

R.

Rebus eor^u qui sub tutela vel cura sunt sine de
creto nō alienādis v^l supponēdis li. 3. ti. penulti.

Rebus dubijs li. i. ti. 7.

Regula cathoniana li. i. ti. 7.

ff. Moui.

R.

Re iudicata et effectus sententiarum et interlocu
tionibus libro. 4. titu. i.

Ripa munienda li. 5. ti. i. 4.

Rebus auctoritate iudicis possidendis li. 4. ti. 5.

Remissionibus li. v. ti. 24.

Riuus de fonte li. 5. ti. 20.

Rē pupilli adolescentis saluā fore li. 8. ti. 5.

Rē ratā haberi et de rati habitiōe li. 8. ti. 6.

Receptatoribus li. 9. ti. i. 6.

Requiritis reis et absentibus puniendis libro
decimo titulo. i. 7.

Re militari li. ii. ti. i. 6.

Regulis iuris libro. i. 2. titu. vlti.

ff. Aeteris

S.

Slatu hoim libro. i. ti. vltimo

Senatoribus li. i. ti. 9.

Si q^s in ius vocatū nō ierit li. 2. ti. 5.

Si quis in ius decenti nō obtempe
rauit libro. 2. ti. 3.

Si ex norali causa agatur quomodo caueatur li
bro secundo titu. 9.

So. li.

Si quis cautionibus in iudicio sustendi causa factis non obtinuerit li. 2. tit. xi.

Si pars hereditatis petatur li. v. tit. 4.

Si ager vectigalis vel emphitheoticus petatur libro. 6. tit. ultimo.

Si usufructus petatur vel ad alium pertinere noscatur libro sexto titu. 6.

Servitutibus urbanorum prediorum li. 7. tit. 2.

Servitutibus rusticorum prediorum li. 8. titu. 3.

Si servitus vendicetur vel ad alium pertinere negetur libro. 8. tit. 5.

Si quadrupes pauperiem id est damnum fecisse dicatur libro. 9. tit. i.

Servus corrupto li. ii. tit. 3.

Si mensur falsum modum dicat li. xi. tit. 6.

Sepulchro edificando li. xi. tit. ultimo.

Servis exportandis li. 18. tit. ultimo.

Sponsalibus li. 23. tit. i.

Infortiati

S

Soluto matrimonio quemadmodum dos petatur libro primo titu. i.

Si ventris nomine in possessione missa li. i. tit. v.

Si mulier ventris nomine calunie causa ipsius esse dicatur libro. i. titu. 6.

Suspectis tutoribus et curatoribus li. 2. tit. ultimo.

Si quis ab intestato vel alio modo possideat hereditatem libro. v. tit. 4.

Si quis aliquod testamentum irritari prohibuerit vel coegerit li. v. tit. ultimo.

Servitu te legata libro. 9. titu. 3.

Si certum petatur li. 12.

Si a parente quis manumissus fuerit libro de conditione et exceptione titu. 12.

Si quid in fraudem patroni factum sit li. 14. tit. 5.

Si tabule testamenti nulle extabūt li. xliij. ti. 6
 Successorio edicto li. 14. ti. 9
 Seruis ⁊ legit. heredi. li. 14. ti. penul.
 Si cū plus q̄ licuit per legē falsidiaz legatū esse
 dicatur libro. xi. titu. vi. ff. Moui S
 Si libertus ingenuus esse dicatur li. ij. ti. 14
 Separationibus li. 4. titu. 7
 Superficiebus li. v. titu. 17
 Siluano interdicto li. v. titu. vlti.
 Stipulatione seruorum li. 7. titu. vlti.
 Solutionibus ⁊ liberationibus li. 8. ti. 3.
 Si q̄s est test. liber esse iussus li. 9. ti. 4
 Si familia furtum fecisse dicatur li. 9. ti. 6
 Sepulchroviolato li. 9. ti. 12
 Sententiam passis ⁊ restitutis li. x. ti. penul.
 Si tutor vel curator vel magistratus appellat li.
 brovndecimo ti. x.
 Si appellatione pendente mors superueniat li.
 brovndecimo ti. 13
 Si tabule testamēti extabūt li. 13

ff. veteris T
 Transactionib⁹ libro. ij. ti. vltio
 Tributaria actione li. 14. ti. 4
 Testibus li. 22. ti. vlti.
 Infortiati T.
 Tutorib⁹ ⁊ curatoribus datis ab his qui ius dā-
 di habēt ⁊ quib⁹ ex causis dari possunt li. 2. ti. 5
 Tutelis li. 2. titu. 1.
 Tutela testamentaria li. 2. ti. 2
 Testamētis ⁊ qui testamētū facere possunt quē-
 admodum testamenta fiant li. 4. ti. 1
 Testamentis militum li. v.
 Tritico vino ⁊ oleo li. 9. ti. 6
 ff. Moui T

Tabulis exhibēdis li. v. ti. v.
 Ligno iniuncto li. nono. ti. iiii.
 Turba libro octauo.
 Termino amoto libro octauo.

ff. Aeteris.

A

¶ A usufructu et quē ad q̄s vtaf v̄l fruaf li. 6. ti. i.
 A usufructu accrescendo li. vii. ti. ii
 A usufructu accrescendo. li. vii. ti. iij.
 A su ⁊ habitatione li. vii. ti. viii.
 A usufructuarius quē ad modū caueat li. vii. ti. vll.
 A suris et fructu mora li. xii. ti. i.

Infortiati

A

¶ Aentre īspiciēdo custodiēdoq̄ ptu. li. i. ti. v.
 Aulgarī et pupillari īstitutione li. vii. ti. vi.
 A su et v̄ usufructu ⁊ redditu ⁊ habitatione operis
 p̄ legatum ⁊ fideicommissum datis li. ix. ti. ii.
 At legatorū ⁊ fideicommissorū seruandorum cau
 sa caueatur libro duodecimo titulo tertio.
 At in possessionem legatorum vel fideicommissorū
 seruandorum causa esse liceat li. xii. ti. vll.
 Aude legitimi li. xiiii. ti. viii
 Aude liberti li. xiiii. ti. vii.
 Aude cognati li. xiiii. ti. ix.
 Aude vir et vxor. li. xiiii. ti. xii.
 Aeteranorū militum successione li. xiiii. ti. xiii
 At legibus senatusconsulto bonorum possessio
 detur libro xiiii. titulo xv.
 Aetre in possessione mittēdo ⁊ curatore ei⁹ li. 14.

ff. Aou.

A

¶ A usurpationibus et v̄sucaptionibus li. iiii. ti. iiii.
 Aia publica ⁊ itinere publico fruēdo li. v. ti. x.
 At ī flumine ripa ve nauigare liceat li. v. ti. xiii.
 Ai et vi armata libro. v. ti. xv.
 A ti possidetis et vtrobi. li. v. ti. xvi.

B. iiii

De migrando. li. v. ti. xv.

Verborum obligationibus li. 7. ti. i.

De bonorum raptorum. li. ix. ti. viii.

Vocatione et excusatione munerum. li. xij. ti. v.

Varis et extr aordinarijs cognitioib⁹ li. xii. ti. xii.

Verborum significatione li. xii. ti. xv.

¶ Sequitur rubrice codicis.

¶

Bigels libro nono

De postatis. li. i. titulo. vij.

De accessorib⁹ et domesticis li. i. ti. xlvij.

De inonis li. i. ti. xlvij.

De duocatis diuersorum iudicioz li. 2. ti. 7.

De duocatis diuersorum iudiciu. li. ii. ti. viii.

De alienatione iudicii mutandi causa facta li. ij. ti. 54.

De duocatis fisci. li. ii. ti. ix.

De exhibendum li. iiii. ti. xxxi.

De actionibus et obligationibus li. iiii. ti. x.

De seruus p facto suo. li. iiii. ti. xiiij.

De actionib⁹ hereditariis li. iiii. ti. xvi.

De actione pignoratitia li. iiii.

De actione exercitoria li. iiii. ti. xxv.

De senatusconsultu macedonianu. li. 4. ti. 27.

De senatusconsultum siluanu. li. 4. ti. 28.

De actionibus empti et venditi li. 4. ti. 49.

De lendis liberis a parentibus li. 5. ti. 26.

De administratione tutorum et curatorum li. 5. ti. 58.

De alimentis pupillis prestandis li. 5. ti. 51.

De arbitrio tutele. li. 5. ti. 53.

De auctoritate prestanda li. 5. ti. 60.

De auctore et curatore vel tutore dato li. 5. ti. 62.

De eunda et abstinenda hereditate. li. 5.

De senatusconsultum trebellianum. li. v. ti. 57.

De legem falsidiam li. 6. ti. 59.

De senatusconsultum terculianum. li. vi. ti. lv.

So. liij.

Ad senatuscōsultū officianū. li. vi. ti. lvi.
 Dissertione tollenda li. septimo. ti. lvij.
 Acquirenda et retinēda possessione aduersus cre-
 ditorem li. vii. ti. xxxiii.
 Annali exceptione li. septimo ti. xli.
 Alluionibus vel palladibus li. viij. ti. xliij.
 Appellationibus li. septimo. ti. xliij.
 Excepti lationibus li. octauo ti. xliij.
 Adoptionibus liberorū li. octauo. ti. xlvij.
 Ad legē iuliam maiestatis li. nono. ti. viij.
 Ad legē iuliam de adulteriis et stupris li. ix. ti. ix.
 Ad legē iuliam de vi publica et puata li. ix. ti. xii.
 Ad legē corneliam de sicariis. li. ix. ti. xvi.
 Ad legem flauiam de plagiaris li. ix. ti. xx.
 Ad legem fiselliam li. nono titu. xxi.
 Ad legem corneliam de falsariis. li. nono ti. xxii.
 Ad legem iuliam repetundarū li. nono ti. xxvii.
 Ad legem iuliam de ambitu li. nono. ti. xxv.
 Abigeis li. ix. ti. xxvii.
 Abolitionibus li. ix. ti. xlii.
 Ad senatusconsultum turpilianum. li. ix. ti. xlv.
 Trium librorū. L. B
 Annona et tributis li. x. ti. xvi.
 Apocis publicis li. x. ti. xxii.
 Athletis li. x. ti. liii.
 Auri publici persecutoribus li. x. ti. lxx.
 Auro coronario li. x. ti. lxxiii.
 Argēti precio qđ thesauris iferē li. x. ti. lxxiiij.
 Annonis ciuilibus li. xi. ti. xxiii.
 Alexandria primitatiibus li. xi. ti. xxviii.
 Administratione rei publice li. xi. ti. xxx.
 Aque ductu li. xi. ti. xlii.
 Armorū vsu scio pncipe iterdicto li. xi. ti. xlv.
 Agricolis censitis et colonis li. xi. ti. xlvii.

Agricolis et mancipiis domiciis vel fiscalibus li
bro vndecimo titulo decimoséptimo.

Agentibus in rebus libro duodecimo titulo. xx.

Apparitoribus prefectorum pretorio et privilegi
is eorum li. duodecimo ti. lii.

Apparitoribus prefecturibus li. duodecimo ti. liij.

Apparitoribus magistrorum militum et privilegis li. 12. ti. 14.

Apparitoribus consulibus et legatis li. xii. ti. lv.

Apparitoribus comitis orientis li. xii. ti. lvi.

Apparitoribus comitis egentis li. duodecimo.

Apparitoribus prefecti annone li. xii. ti. lviii.

Codicis.

B

Bonis libertorum et iure patronatus li. xi. ti. 3.

Bonorum possessione secundum tabulas li. vi. ti. 10.

Bonorum possessione contra tabulas li. vi. ti. xi.

Bonis donatorum seu prescriptorum li. 9. ti. 49.

Bonis conscientis sibi mortem li. 9. ti. 50.

Bonorum possessione contra tabulas testamen
ti liberti li. 6. ti. xij.

Bonis maternis et materni generis li. 5. ti. 59.

Bonis que liberis li. 6. ti. 60.

Trium librorum codicis.

B

Bonis auctoritate principio possidendis li. x.

Bonis vacantibus et incorporatim li. x.

Trium librorum codicis.

C

Contractationibus rei familiaris li. i.

Contractationibus iudicium vel eorum que

sunt circa eos li. secundo ti. 52.

Causa ex qua infamia alicui irrogatur.

Communivtriusque iudicij li. 3. (li. 2

Comuni diuidendo li. 3. ti. 38. (ti. 38.

Consortibus eiusdem delicti li. 3. ti. 39.

Conditione indebita li. 4. ti. 5.

Conditione ob causam datorum li. 4. ti. 6.

Conditione ob turpem causam li. 4. ti. 7
 Conditione sui tua li. 4. ti. 8
 Conditione ex lege li. 4. titu. 9
 Constituta pecunia li. 4. ti. 18
 Commendato li. 4. ti. 23
 Compensationibus li. iij. ti. 31
 Contrahenda emptione li. iij. ti. 38
 Communium rerum alienatiōe li. 4. ti. 52
 Commercijs et mercatoribus li. 4. ti. 63
 Concubinis li. 5. ti. 77
 Confirmando tutore li. 5. titu. 30
 Contrario iudicio tutele li. v. ti. 59
 Curatori furiosi vel prodigi li. 5. ti. 71
 Carboniano edicto li. 6. ti. 16
 Collationibus libro titulo. 19
 Codicillis li. 6. titu. 36.
 Cōmunia delegatis et fideicommissis li. 6. ti. 24
 Conditione inserta legatis vel fideicommissis li.
 bro sexto titu. 46
 Caducis tollendis li. 6. ti. 50
 Communia de successionibus li. 6. ti. 58
 Collusione detegenda li. 7. ti. 20
 Communia de usu capionis li. 7. titu. 31
 Comuni seruo manumisso li. 7. ti. 7
 Communia de manumissionibus li. 7. titu. 15
 Comminationes vel epistolas li. 7. ti. 18
 Confessis libro. 7. ti. 60
 Contrahenda vel committenda stipulatione li.
 bro octauo titu. 38
 Creditorem euictionem nō debere li. 8. titu. 46
 Crimine peculat^r li. 9. titu. 28
 Custodia reorum li. 9. ti. 4
 Crimine sacrilegij libro. 9. ti. 29
 Crimine expylate hereditatis li. 9. ti. 32

Crimine stellionatus libro.9.ti.54
 Calumniatoribus li.9.titu.46
 Trium librorum codicis
 Conueniēdis fisci debitoribus li.x.ti.2
 Capiēdis ⁊ distrahēdis pignoribus tributorum,
 libro.x.titu.21.
 Canone largitionalium titulorum. li.x.titu.26.
 Conditis i publicis horreis li.x.ti.26
 Collatione donatorum vel reuelatorum aut tras
 latorum li.x.titu.28
 Collatione eris. li.x.ti.29
 curionibus et filiis eorum.
 Classitis vel classibus li.xi.ti.xij.
 Curialibus vrbis rome li.6.ti.13
 Collegiatis li.xi.titu.17.
 Canone frumētario vrbis rome li.xi.ti.22
 Capitatiōe ciuiū cēsibus exhibēda li.xi.ti.48.
 Colonis palestinis li.xi.titu.i.
 Colonis tracēsibus libro.xi.ti.51
 Colonis illicianis li.xi.ti.52
 Censibus censitoribus equatoribus ⁊ inspector
 bus libro.xi.titu.57
 Collatione fundorum patrimonialiū emphiteo
 ticorum li.xi.titu.71.
 Conductoribus et procuratoribus prediorum fi
 scalium libro.xi.titu.67
 Collatione fundorum fiscalium vel rei priuate vel
 dñice vel ciuitatis vel templi li.xi.ti.69
 Cipressis ex luco dannensi vel perferis per egyptum
 non excidendis li.xi.ti.73
 Consulibus et non spargendis ab his pecunijs
 et de prefectibus ⁊ magistratibus ⁊ patricijs mi
 litum libro.xij.titu.3
 Constitorianis militibus li.xij.titu.x.

Comitibus et tribunis scholarium li. xij. ti. xi.
 Comitibus rei militaris li. xij. titu. xij.
 Comitibus et archiuis sacri palatii. li. xij. ti. 13
 Comitibus qui pcuracione petunt li. xij. ti. 14.
 Curiosus. li. xij. ti. xxij.
 Castrensi oim palatioꝝ peculio. li. xij. titu. 30.
 Castrensi peculio militum prefectiannonaruz li
 bro duodecimo. titu. 36
 Comestru libro. xij. ti. 44
 Cursu publico et angarijs et peragarijs li. xij. ti. l.
 Coartatibus principibus li. xij. titu. lvij

Codicis

D

Defensoribus ciuitatum li. i. ti. 54
 Diuersis rescriptis et pragmaticis
 sanctionibus li. i. ti. xxvi
 Dolo malo li. ij. titu. xx
 Dilationibus li. ij. titu. xl.

Deposito li. 4. titu. 34
 Donatioibꝫ an nuptias et pꝑꝫ nuptias li. v. titu. 3
 Dotis promissione li. v. ti. xi
 Dote cauta non numerata li. v. ti. xv.
 Donationibus inter virum et uxorem li. v. ti. xvi.
 Diuortio facto apud quem liberi morari debeant
 libro quinto titu. 25
 Diuidenda tutela li. v. ti. 53
 Dedititia libertate tollenda li. 6. ti. 5
 Distractione pignorum li. 8. ti. xxvij
 Duobus reis stipulandi et duobus reis promit
 tendi libro. 3. titu. 40
 De donationibus li. 8. ti. 44
 Donationibus due sub modo vel conditione fi
 unt libro octauo titu. 55

Trium librorum codicis

D

Delatoribus libro. x. titu. xi.

Defensoribus libro. x.
 Discussoribus li. x. ti. 29
 Decretis decurionum super immunitate quibus-
 dam concedenda li. x. ti. 46
 Diversis predijs urbanis et rusticis templorum
 et ciuitatum et omni redditu ciuili li. xi. ti. 56
 Dignitatibus li. xij. ti. i.
 Domesticis et protectoribus li. xij. ti. 17
 Decanis li. xij. ti. 26
 Desertoribus et occultatoribus li. xij. ti. 45
 Diuersis officiis et apparitoribus iudicum et pro-
 torijs eorum li. xij. ti. 59

Codicis

E

Edictatōe iustiniani codicis li. i. ti. 3
 Episcopis et clericis li. i. ti. 6
 Edendo. libro. 2. ti. 1
 Epali audiētia et diuersis caplis li. i
 Errore calculi li. ij. ti. 5 (ti. 6.
 Errore aduocatorum li. ij. ti. xi
 Ex quibus causis alicui infamia irrogatur li. 2. ti. xij.
 Etiam per procuratorem in integrum restituti-
 onem agi posse li. ij. ti. 49
 Ex quibus causis maiores li. ij. ti. 53
 Ex delictis defunctorum in quodum heredes con-
 ueniantur li. 4. titu. 17
 Exercitoria actione li. 4. ti. 25
 Eunuchis li. 4. ti. 42
 Edictis actionibus li. 4. ti. 59
 Eo qui pro tutore negocia gerit li. 5. ti. 46
 Excusationibus et temporibus eorum li. 5. 6. ti. 6.
 Excusationibus veteranorum li. v. titu. 66.
 Edicto successorio li. 6. ti. 15
 Edicto diui adriani tollendo li. vi. ti. 32
 Excusatione rei iudicate li. 7. ti. 54

Edificijs priuatis li. octauo ti. x.
Etiā ob cyrographariam pecuniam pignus te-
neri posse li. octauo ti. xviij.

Exceptionibus siue p̄scriptionib⁹ li. 8. ti. 36

Euictionib⁹ li. octauo. ti. xlv.

Emancipationibus liberorū. li. 8. ti. xlix.

Exhibendis vel transmittēdis reis li. 9. ti. 3.

Emendatione seruorum li. 9. ti. 13.

Emendatione prop̄iquorum li. 9. ti. 15.

Trium librorum Codicis.

E

Exactiōibus li. x. ti. xix.

Excusationibus munerum. li. x. ti. xlv.

Excusatiōibus artificum li. x. ti. lxii.

Expensis ludorū. li. xi. ti. xxxi.

Equestri dignitate li. duodecimo ti. xxxi.

Exactōe ⁊ trāslatōe militariū ānonarū. l. 22. ti. 36

Executoribus ⁊ exactoribus li. 12. ti. lxij.

Erogatione militaris annone li. 12. ti. 37.

Codicis.

F

Aliofamilias li. iij. ti. xxij.

Fideiussoribus minorum li. iij. ti. 57.

Formulis li. iij.

Ferijs li. iij. ti. xij.

Familie heriscunde li. 3. ti. xxxvi.

Finium regundorum. li. iij. ti. xxxvij.

Fideiinstrumētorū. li. iij. ti. xxi.

Fundo dotali. li. v. ti. xxij.

Fideiussoribus tutorū. libro vltimo. ti. viij.

Fugitiuis seruis. li. vi.

Furtis et seruo corrupto. li. vi. ti. i.

Fideicommissis. li. vi. ti. xij.

falsa cā adiecta legato vlt̄ fideicomisso. l. vi. ti. 44

Fideicommissarijs libertatib⁹. li. vij. ti. lij.

Fructibus ⁊ litium expēsis. li. vij. ti. lij.

Fideiussoribus et mādatoribus. li. viij. ti. xli.

Famosis libellis. li. ix. ti. xxxvi.

Falsa moneta. li. ix. ti. xxiiij.

Trium librorū Codicis.

Fideiinstrumentorū et iure haste fiscalis. li. x. ti. iij.

Fiscalibus vsuris. li. x. ti. viij.

Filijs familias ⁊ quēadmodū pater pro eis teneatur. libro. x. titulo. 57.

Frumento vrbis cōstantinopolis. li. xi. ti. xxxij.

Frumento alexandrino. li. xi. ti. xxvij.

Fabricensibus. li. xi. ti. ix.

Fundis limitosis et terris ⁊ paludib⁹ et pascuis. libro decimo. titulo quinquagesimo nono.

Fundis patrimonialibus ⁊ saltuēsisibus ⁊ emphiteoticis. li. xi. ti. lxi.

Fundis reipublice et saltibus diuine domus. libro vndecimo. titulo. lxx.

Fugitiuis colonis patrimonialibus et emphiteoticis. libro vndecimo. titulo. lxxij.

Fundis et saltibus rei dominice. li. xi. ti. lxxvi.

Filijs officialium militarium qui moriuntur in bello. libro. xij. titulo. xli.

Codicis. S.

Generali abolitione. li. xi. ti. xliij.

Trium librorū Codicis. S.

Gladiatoribus. li. xi. ti. xliij.

Grege dominico. li. xi. ti. lxxiiij.

Codicis. S.

Hereticis ⁊ manicheis ⁊ samaritanis. li. i. ti. 8.

His qui ad ecclesiā cōfugiunt. li. i. ti. xv.

His qui ecclesiā manumittūtur. li. i. ti. xvi.

His qui ad statuā confugiunt. li. i. ti. xxvij.

His qui potētorū noīe titulos predijs affigunt. libro secundo. titulo decimo quinto.

His que metusve causa fiunt li. 2. ti. xx.
 His qui veniam etatis impetraverunt li. ij. ti. xlv.
 Hereditate vel actione vendita li. iiii. ti. xxxix.
 Heredibus tutorum li. v. ti. lv.
 Heredibus instituendis et que persone non pos-
 sunt institui li. vi. ti. vigesimotertio
 His qui sub modo legati li. vi. ti. xlv.
 His quibus ut indignis hereditates auferuntur
 libro sexto titulo trigesimoquinto
 His que pene nomine in testamento vel codicil-
 lo relinquuntur li. vi. ti. xli.
 His que sub modo legali vel fideicommissi relin-
 quuntur li. vi. ti. xlv.
 His quibus ante apertas tabulas hereditates
 transmittuntur li. vi. ti. quinquagesimoprimo.
 His qui a non domino manumittuntur li. 7. ti. x.
 His qui propter metum a sententia iudicis non
 appellaverunt li. viij. ti. lxxvij.
 His qui in portu creditorum loco succedunt li. viij. ti. xix.
 His qui accusare non possunt li. ix. ti. i.
 His qui parentes et liberos occidunt li. ix. ti. xvij.
 His qui sibi ascribunt aliquid in testamento li. ix. ti. xxiiij.
 His qui latrones vel alios criminibus reos occul-
 tauerunt libro nono titulo tricesimonono.

Trium li. Codicis.

li

His qui ex publicis rationibus mutuam pecuniam
 acceperunt li. x. ti. vi.
 His qui se defendunt li. x. ti. xij.
 Honoribus vel muneribus non continuandis iter
 patrem et filium et de iterualis li. x. ti. xxxix.
 His qui sponte munera publica suscipiunt li. x. ti. xliij.
 His qui a principe vacationem acceperunt li. x. ti. 43.
 His qui numero liberorum vel paupertate excusa-
 tionem meruerunt li. x. ti. liij.

li. l.

His q̄ nō impletis stipendiis sacramēto soluti sūt
libro decimo titulo. 54.

His q̄ i exilio dati vel i ordie sūt remoti libro deci
mo ti lvii.

His ex publica collatione illata sūt nonysurpā
dis li. x. ti. lxxi.

Honoratorum vehiculis li. ix. ti. xix.

His que ex officio quod administrauerūt conue
niuntur li. xi. ti. xxxviii.

His qui in sacro palatio li. xii. ti. xxviii.

Codicis.

3

Ad eis et celicolis li. i. ti. xii.

Juris et facti ignorantia li. i. ti. xxi.

Iustiniano codice confirmādo. li. i. ti. li.

In ius vocando li. ii. ti. scdo.

In integrū restitutionib⁹ minorū xxv. ātis li. iii.

In quibus causis restitutio i integrum necessaria
non sit li. ii. ti. xli.

In integrum restitutione postulata ne quid noui
fiat li. 2. ti. i.

Iureiurādo ppter calūniā dādo li. 2. ti. lviii.

Inuit⁹ nemo agere vel accusare cogat li. iii.

Judiciis li. iii. ti. i.

Jurisdictione oim iudiciū. li. 3. ti. i3.

In quibus causis militantes li. 3. ti. xxv.

Inofficioso testamento libro. 3. ti. xxviii.

Inofficiosis donationibus li. 3. ti. xxix.

Inofficiosis dotibus li. tertio ti. xxx.

Iure emphiteotico li. iiii. ti. lxxvi.

Iureiurando li. iiii.

Incestis et iutilibus nuptiis li. v. ti. v.

Interdicto mrimonio inter pupillū ⁊ tutorē seu
curatorē liberosq; eorū li. v. ti. vi

Iure dotium li. v. ti. xii.

In quibus causis tutorem habēti tutor vel cura
tor dari possit li. v. titu. 37

In litem dando tutorem vel curatorem li. v. ti. 45

In litem iurando li. v. ti. 54

Institutionibus et substitutionibus li. 6. ti. 24

Iure aureorum anulorum li. vi. ti. 7

Impuberū et alijs substitutionibus li. 6. ti. 25

Iure deliberandi et de adeunda et acquirenda he
reditate li. 6. titu. 29

Indicta viduitate li. 6. ti. xl.

Ingenuis et manumissis li. 6. ti. 14

In qb^o cāis cessat lōgi tps pscriptio li. 7. ti. 25.

Interdictis li. 8. titu. 1.

In qb^o causis pignus tacite cōtrahit li. 8. ti. xv.

Iure dñi ipetrando li. 8. titu. 34

Inutilib^o stipulationib^o li. 8. ti. 29

Ingratis liberis li. 8. titu. 50

Infantib^o expositis li. 8. ti. liij

Infirmendis penis celibat^o li. 8. ti. 58

Iure liberorum li. 8. ti. lix

Iniurijs li. 9. ti. xxxv

Trium li. Codicis

¶

Iure fisci li. x. titu. i.

Inditionibus li. x. titu. 17.

Imponēdis lucratiuis descriptiōib^o li. x. ti. 35

Incolis ubi quis domicilium habere videtur
et de his que studiorum causa in alia ciuitate de

gunt li. x. titu. 39

Infantibus li. 3. titu. 57

Inenarchis li. x. titu. 74

Immunitate nemini concedenda li. x. ti. xxv

Iure reipublice li. xi. titu. 29

In quibus causis coloni censiti dominos accusa
re possunt libro. xi. ti. 46

Codiciis **2**
 Egibus et cōstitutionibus principū
 et edictis libro. i. titu. 17
 Iuris et contestatione li. 3. ti. 9
 Rege acq̄lia li. 3. ti. 35
 Locato et conducto li. 4. ti. 65
 Legitima tutela li. 5. ti. 31
 Libertis et eorum liberis li. 6. ti. 6
 Libertis p̄teritis vel exheredatis li. 6. ti. 27.
 Legatis li. 6. ti. 37
 Legitimis heredibus li. 6. ti. 57
 Rege fusia canina tollenda li. 7. ti. 3.
 Latina libertate tollenda li. 7. ti. 6
 Liberali causa li. 7. ti. 16
 Liberis exhibendis li. 8. ti. 8
 Quittione pignoris li. 8. ti. 31
 Ritigiosis li. 8. titu. 37
 Ratoribus li. 8

Triū li. Codiciis 2
 Libertinis li. x. ti. 56
 Legationibus li. x. ti. 63
 Australis auri collatione li. xi
 Locatione prediorum ciuiliū vel fiscalīū li. vii
 decimo titu. 67
 Locoz et itinerū custodia li. 12. ti. 42
 Lucris aduocatorum et cōcessionibus officiorum
 libro. xij. ti. 62 **Codiciis 2**
 Mandatis principum li. i. titu. 18
 Mō mulctar q̄ a iudicib⁹ infligū̄ li. i. ti. 53
 Magistratibus municipalibus li. i. ti. 55
 Mandati li. 4. titu. 35
 Monopolis li. 4. ti. 56
 Magistratibus conueniendis li. v. ti. lvi
 Mortis causa donatione li. 8. ti. 57

Mulierib⁹ q⁹ seruīs p⁹prijs se iūxerūt li. 9. ti. xi.

Maleficis et mathematicis li. 9. ti. 8

Mutatione nois li. 9. ti. 25

Trium li. Codicis M

Municipijs et originarijs li. x. ti. 37

Mulieribus matrimoniorum li. x. ti. xl.

Mulieribus i quo loco munera sexui cōgruētia
et honores agnoscunt li. x. ti. lx.

Metallarijs et metallis et procuratoribus metal-
lorum libro xi. ti. 6

Murigerulis et ginerarijs li. xi. ti. 7

Metropoli beata li. xi. ti. 21

Mendicantibus validis li. xi. ti. 25

Manna li. xi. titu. 45

Mancipijs et colonis patrimonialiū et saltuēsijs
et emphiteoticorum fundorum li. xi. ti. lix

Magistris scriniozum li. xij. ti. ix

Militari veste li. xij. ti. 13

Mensoribus li. xli. titu. xxvij

Metatis et epidometicis li. xij. ti. xl

Codicis H

¶ Duo codice cōponēcio li. i. ti. i.

¶ He sanctum baptisma iteret li. i. ti. ix

¶ He mini licere signum saluatoris xpi li. i. ti. xi

¶ He christianū mācipiū heretic⁹ habeat li. i. ti. 13

¶ He comitib⁹ rei militaris vel tribunis lauacra p

¶ He nulli patrie sue administratio li. i. stent li. 2.

¶ He liceat potētiorib⁹ patrociniū li. 2. ti. 4

¶ He fiscus vel res publica pcuracionem alicuius
prestet cause li. ij. titu. 18

¶ He gocijs gestis li. ij. ti. 19

¶ He quis in causa sua iudicet li. 3. ti. v.

¶ He oralib⁹ actiōib⁹ li. 3. ti. 40

¶ He vxor p marito conueniatur li. 4. ti. 12

Ne filijs pro patre li. 4. ti. 12
 Non numerata pecunia li. 4. ti. 30
 Ne seruus pro dño li. 4
 Matrico fenore li. 4. ti. 33
 Mündinis li. 4. titu. 60
 Noua vectigalia institui non posse li. 4. ti. 62
 Muptijs li. v. ti. 4.
 Ne fideiussores vel mandatores dotius dētur li.
 bro quinto titu. 21
 Naturalibus et legitimis liberis li. 5. ti. 28.
 Ne pro dote mulieris bona quondam mariti ab
 dicant li. v. titu. xxiij
 Ne tutor vel curator vectigal cōducatur li. 5. ti. 42.
 Necessarijs et seruis heredibus istituendis libro
 sexto titu. 26
 Ne de statu defunctorum post quinquēniū que-
 ratur libro septimo ti. 21
 Nudo iure queritum tollendo li. 7. ti. 21
 Ne rei dñice vel tēploꝝ vendicatio temporis ex-
 ceptione submoueatur li. 7. ti. 39
 Nouationibus et delegationibus li. 5. ti. 42
 Ne liceat in vna eademq; causa tertio appellare
 libro. 7. titu. 71
 Nili aggeribus non rumpendis li. 9. ti. 58
 Ne sine iussu principis liceat confiscare libro no
 no titulo. 48
 Trium librorum Codicis ¶
 Ne fiscus rem quam vendit euincat li. x. ti. v
 Ne opes a collationibus exigantur li. x. ti. 24.
 Nauibus non excusandis li. xi. ti. 3.
 Nauicularijs seu nauallarijs li. xi. ti. i.
 Ne quid oneri publica imponatur li. xi. titu. v
 Naufragijs li. xi. ti. v.
 Nulli licere in frenis et sellis margaritas et sma-

ragdos aptare li. vndecimo ti. xi.
 Itautis tiberinis li. xi.
 Itale quis liber inuitus actuz reipublice agere co
 gatur li. xi. ti. xxxvi.
 Itale rustici ad vllū obsequio li. xi. ti. xliij.
 Itale licere habitatorib⁹ metro comedere li. xi. ti. lv
 Itale negociatores ne militent li. xii. ti. xxxiii.

Codicis.

D.

o fficio pfecti ptorio oriētis rillirici li. i. ti.
 fficio pfecti ptorio africe li. i. ti. 30. (29.)

fficio pfecti orbis li. i. ti. xxxi.
 fficio magistrorum militū li. i. ti. xxxii.
 fficio questoris li. i. ti. 33.
 fficio magistri officiorum li. ii. ti. xxxiii.
 fficio comitis sacri patrimonij li. i. ti. xxxvi.
 fficio comitis et legati li. i. ti. xxxvi.
 fficio comitis orientis li. i. ti. xxxvii.
 fficio pfecti augustalis li. i. ti. xxxviii.
 fficio vicarij li. i. trigessimosesto.
 fficio pretoris li. i. ti. xi.
 fficio rectoris prouincie li. i. ti. xli.
 fficio pfecti vigilum li. i. ti. xlii.
 fficio ciuiliū iudicum li. i. ti. 43.
 fficio iudicarium iudicum li. i. ti. xliiii.
 fficio ei⁹ q gerit vicē p̄sidis li. i. ti. xlvii.
 fficio pfecti anone iudicū diūsarū militiarū li. i.
 fficio diuersorū iudicum li. i. ti. xlv.
 fficium iudicum alexandrie li. i. ti. lvi.
 Ordine iudiciorum li. iiii. ti. octauo.
 Operis libertorum li. vi. ti. ii.
 Obsequiis patrono prestandis li. vi. ti. v.
 Ordine cognitionum li. iiii. ti. xix.
 Operis noui nunciatione li. viii. ti. xi.
 Operis publicis li. viii. ti. xi.

Trium li. Codicis.

Obligatione votorum li. xij. ti. xlvij.

Omni agro deserto 7 quando steriles cum fertilibus imponuntur li. x. ti. lviij.

Codicis.

Paganorum sacrificijs 7 tēplis l. i. ti. xliij.

Pactis li. ii. ti. liij.

Precibus Imperatori offerendis l. i. ti. xxxij.

Postulando li. 2. ti. 6.

Procuratoribus li. ii. ti. xij.

Pedaneis iudicibus li. iii. ti. 3.

Plus petitionibus li. iii. titulo decimo.

Petitione hereditatis li. iij. ti. xxx.

Probationibus li. iij. ti. xxx.

Pro ignorantia actione li. iij. ti. xxiiij.

Plus valere quod agitur q̄ quod simulare concipitur li. iij. ti. vigesimosecundo.

Per quas personas nobis acquiritur libro quarto titulo vicesimo octavo.

Prohibita sequestratione li. iij. ti. iij.

Pro socio li. iij. ti. xxxvij.

Patribus qui filios distraxerunt li. iij. tit. xliij.

Periculo rei vendite li. iij. ti. xlvij.

Pactis inter emptorem et venditorē li. 4. ti. 4.

Pactis cōuentis tam sup dote q̄ sup donatiōe propter nuptias et parafernis li. v. ti. xxiiij.

Periculo tutoris et curatoris li. v. ti. xxxix.

Predijs et alijs rebus minorū sine decreto non obligandis vel alienandis li. v. ti. lxxij.

Posthumis heredibus instituendis li. v. ti. xxvij.

Peculio eius qui libertatem meruit li. vij.

Prescriptione longi temporis li. vij. ti. xxii.

Pro quibus causis serui accipiunt premium libertatis li. vii. ti. xlii.

Pena iudicis qui male iudicauit. li. vii. ti. l.
 Priuilegio fisci. li. vii. ti. lxxiii.
 Priuilegio dotis. li. vii. ti. lxxv.
 Precario. li. viii. ti. ix.
 Publicis operibus. li. viii. ti. xii.
 Pignoribus. li. viii. ti. xiii.
 Pretorio pignore. li. viii. ti. xxi.
 Partu pignoris et omni causa. li. viii. ti. xxv.
 Pactis pignorum. li. viii. ti. xxxv.
 Patria potestate. li. viii. ti. xlvi.
 Possimio redemptis et ab hostibus reuersis
 libro octauo titulo. lv.
 Priuatis carceribus inhibendis. li. ix. ti. v.
 Penis. li. ix. ti. xlvij

Trium librorum Codicis.

Penis fiscalibus creditores preferri. li. x. tit. vii.
 Petitionibus bonorum sublati. li. x. ti. xii.
 Pretiis curialium sine decreto non alienandis,
 libro decimo. titulo xxxiii.
 Prebendo solariorum. li. x. ti. xxxv.
 Professoribus et medicis. li. x. ti. lii.
 Peculio successorum parentis. li. x. ti. lix.
 Ponderatoribus et auri illatoribus. li. x. ti. lxi.
 Potioribus ad munera nominandis. li. x. ti. lxi.
 Pretiis et omnibus rebus nauiculariorum. li. xi. ti. ii.
 Priuilegiis corporatorum urbis rome. li. xi. ti. xlii.
 Periculo nominatorum. li. xi. ti. xxxiii.
 Pistoribus. li. xi. ti. xv.
 Pascuis publicis et priuatis. li. xii. ti. lx.
 Periculis eorum qui pro magistratibus iterue
 nerunt. li. xi. ti. xxxiii.
 Pretiis donatorum vel dominicis. li. xi. ti. lxxiii.
 Priuilegiis domus auguste vel rei priuate, libro
 undecimo titulo septuagesimo tercio.

Palatijs et domibus li. xi. ti. septuagesimo quarto
 Prefectis pretorio sacre urbis li. xi. ti. iiii.
 Pretoribus et honore prefecture li. xii. ti. ii.
 Prepositis sacri cubiculi et de omnibus cubicu-
 larijs et priuilegijs eorū li. xii. ti. v.
 Primicerio et sacerdotio et notarijs. li. xii. ti. 18.
 Prepositis liberorum li. xii. ti. 18.
 Professoribus qui in urbe constantinopoli docentes
 ex lege meruerunt continuam li. xij. titu. 15.
 Prepositis sacrorum scriniorum li. xii. ti. xxxix.
 Principijs agentium in rebus li. xij. ti. xxi.
 Priuilegijs eorū qui in sacro palatio militant li-
 bro. duodecimo ti. xxvij.
 Priuilegijs scholarum li. xii. ti. xxix.
 Palatinis li. xii. ti. vicesimo tertio.
 Publice consulum nunciatioes li. xij. ti. lxii.
 Perfectissima dignitate li. xii. ti. xxxii.
 Primipilio li. xii. ti. lxi.

Codicis

Quando libellus principi datus litis consen-
 stationem facit li. i. ti. xxij.
 Qui et aduersus quos restitui in inte-
 grum non possunt li. ii. ti. xlij.
 Qui per procuratorem.
 Quibus ex causis minores in integrum restitui-
 untur li. ii. ti. quinquagesimo quarto.
 Qui pro sua iurisdictione iudicem dare vel da-
 ri possunt li. iii. ti. iiii.
 Qui legitimam in iudicijs personam habent vel
 non li. iii. ti. sexto.
 Quando inter pupillos vel viduas. li. iii. ti. xliii.
 Quando sine iudice liceat se vindicare li. iij. ti. 27
 Quibus ex causis militantes libro tertio.
 Quarto fiscus vel priuatus li. iij. ti. quinto.

Quod cum eo qui in aliena potestate est negoci-
um gestum esse dicitur libro quarto. ti. 29.
Que res vendi non possunt li. 4. ti. 40
Que res exportari non debent li. 4. ti. 41
Quando licet ab emptione recedere li. 4. ti. 65
Qui petant tutores vel curatores li. 5. ti. 31
Qui dare tutores vel curatores possunt vel non
possunt li. v. titu. xxv
Quando mulier tutelae fungi potest li. v. ti. 26
Quando ex facto tutoris vel curatoris minores
agere vel conveniri possunt li. v. ti. 40
Nisi tutores vel curatores esse desierit li. 5. ti. 61.
Qui numero liberorum se excusant li. v. ti. 67.
Qui facere testamentum possunt vel non. li. 6. ti. 21.
Qui morbo li. v. ti. 69
Qui tutelarum numero li. 5. ti. 70
Quando decreto opus non est li. v. ti. 73
Qui admitti ad bonorum possessionem possunt et in-
fra quod tempus libro. 6. ti. 8
Quando non petentium partes petentibus accre-
scunt libro sexto ti. ix.
Nisi dies legati vel fideicommissi cedat. li. vi. ti. 52.
Quod admodum testamenta aperiuntur li. 60. ti. 31
Qui manumittere non possunt li. 7. ti. xi
Qui non possunt ad libertatem pervenire li. 7. ti. 12
Quibus ad libertatem proclamare non licet li-
bro septimo ti. 18
Quibus non obicitur longi temporis prescriptio
libro. 7. titu. 36
Quadriennium prescriptione li. 7. ti. xl
Quomodo et quando iudex sententiam debeat
proferre li. 7. ti. 44
Quibus res iudicata non nocet li. 7. ti. lvij
Quando provocare necesse non est li. viij. ti. lvi

Quorum appellationis nō recipiuntur libro se-
ptimo. titulo sexagesimo sexto

Qui bonis cedere possunt li. 7. ti. 72

Quorum bonorum li. 8. ti. ij.

Que res pignori obligari possunt li. 8

Quorum legatorum li. 8. ti. 3

Qui potiores in pignore habeantur li. 8. ti. 18

Quibus causis pignus tacite contrahitur libro
octauo. titu. 15

Quando debitores venditionē pignoris impedi-
re possunt li. 8

Que sit longa consuetudo li. 8. ti. 54

Quā civilis actio p̄iudicet criminali li. 9. ti. 13

Questionibus li. 9. titu. 41

Qui accusare non possunt li. 9. ti. i.

Trium li. Codicis

Quando et quibus quarta pars debetur ex bo-
nis libro. x. ti. 33

Quēadmodū civilia mūera vēdicant li. 10. ti. 4.

Quibus muneribus vel prestationibus nemini
liceat excusare li. x. ti. 49

Qui etate li. x. ti. 45

Qui morbo se excusant li. x. ti. 50

Quibus munerib⁹ excusantur hī qui post impletā
militiā vel aduocationē per puincias suas omo-
dis vacātes cōmorantur. et de p̄ilegijs eorum

Constitutio greca et de conditionibus vecti-
galium fisci. libro. x. ti. xlvj.

Quo quisq; ordine conueniatur li. xij. ti. xxxv.

Questoribus ⁊ magistris officior li. xij. ti. 6

Qui militare possunt vel nō et de seruis ad mi-
litiā vel dignitatem aspirantibus. ⁊ vt nemo vel
duplici militia vel dignitate ⁊ militia vtatur si-
mul. libro. xij. titu. 33

Restitutionibus minorum que sunt
in integrum li. ij. ti. 22

Reputatiōib⁹ q̄ sūt i iudicio li. 2. ti.

Restitutōe militū li. 2. ti. li (48

Receptis arbitris li. 2. ti. lv.

Reuendicatiōe in integrum li. 3. ti. 32

Religiosis et sumptibus funerum li. iiii. ti. xlii.

Rebus creditis et iureiurando. li. iiii. ti. i.

Rebus alienis non alienādis li. iiii. ti. li.

Rescīdenda venditiōe li. iiii. ti. xliiii.

Rem alienam gerentibus li. iiii. ti. lv.

Rem permutatiōi ⁊ prescriptis verbis actio
ne li. quarto titulo septuagesimo quarto.

Rei vxoria actiōe ⁊ stipulatu li. quinto ti. xiii.

Repudijs ⁊ diuortijs ⁊ rerū amotaz li. v. ti. xviii

Repudienda bonoz possessiōe li. vi. ti. xviii.

Re iudicata li. vi. ti. 53.

Res inter alios acta vel iudicata alijs non nocēt
libro septimo titulo sexagesimo primo

Relationibus li. 7. titu. 62

Reuocādis his qui in fraudem creditorum alie
nata sunt li. 8. titu. lx

Remissione pignorum li. 8

Ratiocinijs operum li. 8. titu. xij

Reuocandis que in fraudem li. 8

Reuocandis donationib⁹ li. viij. ti. lvi

Raptu virginum seu viduarum nec non ⁊ monia
lium li. 9. titu. 13

Requirendis reis li. 9. ti. xl.

Trium librorum Codicis B

Reis postulatis li. x.

Re militari li. xi. ti. 35

Rogatione militari li. xij. ti. 36

Sodiciis S

Amma tritater fide catho. li. i. ti. 4
Sacrosctis ecclijs et reb⁹ puilegiatis
senatuscōsult. li. i. ti. 19 eaz li. i. ti. 5
Si cōtra ius vel vtilitatem publicā
aliquid fuerit postulatum li. i. ti. 25
Statuis et imaginib⁹ li. i. ti. 27
Sacrificijs paganis et templis li. i.
Si tutor vel curator iteruenerit li. 2. ti. 25
Si i cōmuni eademq³ causa i integrū restitutio
postuletur li. ij. ti. 26
Si aduersus rē iudicatā li. ij. ti. 27
Si aduersus venditionem li. 2. ti. xxvij
Si aduersus venditionem pignoris li. 2. ti. 29
Si aduersus donationē li. ij. ti. 30
Si aduersus libertatem li. ij. ti. 31
Si aduersus transactionem li. ij. ti. 32
Si aduersus solutionē a debitore vel a se factā
libro secundo titu. 33
Si aduersus dorem li. ij. ti. 34
Si aduersus delictum li. ij. ti. 35
Si aduersus vsucaptionē li. ij. ti. 36
Si aduersus fiscum li. ij. ti. 37
Si aduersus creditorem li. ij. ti. 38
Si vt se ab hereditate abstineat li. ij. ti. 39
Si obmissam hereditatem li. ij. ti. xl
Si mino^r se maiorem dixerit li. ij. ti. 43
Si sepi⁹ restitutio in integrū postulet li. ij. ti. 44
Si maior factus ratū habuerit li. ij. ti. xlix
Satisdando li. ij. ti. lv
Sportulis et sumptibus et diuersis iudicijs faciē
dis libro. 3. titu. 2
Seruitutibus et aqua li. 3. ti. 34
Seruum petatur li. 4. ti. ij.

Suffragio li. 4. ti. 3

Si seruus extero emi se mādauerit li. 4. ti. 26.

Sequestratione pecunie prohibita li. 4.

Si propter publicas pensationes venditio fuerit celebrata li. 4. ti. 46.

Sine censu et reliquijs fundum comparari non posse. libro quarto titulo. xlvij

Si quis alteri vel sibi. li. iij. ti. xl.

Si seruus exportandus venerit ne prostituatur libro quarto titulo. lvi.

Si mācipium ita fuerit alienatum vt manumittatur. libro. iij. titulo. lvii.

Sponsalibus libro quinto titulo primo.

Si rector provincie li. v. ti. ij.

Si quacūq; p̄ditus potestate vel ad eū ptinētes ad suppositarū iurisdictionis sue aspirare tenta uerit nuptias libro quinto. ti. vij.

Si nuptie ex rescripto petantur li. v. ti. vij.

Secundis nuptijs. li. v. ti. ix.

Si secundo nupserit mulier li. v. ti. x.

Soluto matrimonio quēadmodū dos petatur libro. v. ti. xix.

Si p̄stāte m̄rimonio dos soluta fuerit. li. 5. ti. 20.

Si ex pluribus tutorib⁹ vel curatoribus vnus agere vel conueniri possit li. v. ti. 41.

Suspectis tutorib⁹ vel curatoribus li. v. ti. 44.

Si mater idēnitatē p̄miserit li. v. ti. 47

Si contra matris voluntatem tutor datus sit libro quinto titulo quadragesimo octauo

Si tutor gessit. li. v. ti. lvi.

Si ex falsis allegatiōib⁹ se excusauerit li. v. ti. lxxiij

Si tutor rei p̄bulice causa abierit li. v. ti. lxxv

Si quis ignorans rem minoris esse sine decreto comparauerit li. v. ti. lxxiij

Si maior fact⁹ sine decreto facta alienationem
 confirmauerit li. v. ti. 75.
 Seruis fugitiuis. li. vi. ti. i.
 Si i fraude patroni a libto alienatio facta sit li. vi.
 Si quis aliquam testari prohibuerit v^l coegerit
 li. vi. titulo tricesimoquarto.
 Si omissa causa testamēti li. vi. ti. 39.
 Suis legitimis liberis li. sexto titulo liiij.
 Seruo pignori dato manumisso li. vii. ti. vii.
 Seruis reipublice manumittendis li. vii. ti. ix.
 Senatuscōsulto claudiano tollēdo. li. vii. ti. xxv.
 Sententiis prefectorū pretorio. li. vi. ti. xlii.
 Sententiis ex periculo recitandis. li. vii. ti. xlv.
 Sententiis et interlocutionibus omnium iudicū
 libro septimo. titulo. xlvj.
 Sētēcia q sine certa q^utitate ferf. li. vi. ti. xlvii
 Sententia que pro eo quod interest proferitur.
 libro septimo. titulo. xlviii.
 Sua non competente iudice sententia lata esse
 dicatur. libro septimo. titulo. xlix.
 Sētētia rescindi nō posse. li. vii. ti. li.
 Si plures vna sētētia cōdēnētur. li. vii. ti. lvi.
 Si ex falsis istrumētis. li. vii. ti. lix.
 Si pendente appellatione mors interuenerit. li
 bro septimo. titulo. lxxij.
 Si vn⁹ ex plurib⁹ appellauerit. li. vii. ti. lxxix.
 Si de momētanea possessione fuerit appellatū.
 libro septimo. titulo. lxx.
 Si per vim vel alio modo. li. viii. ti. v.
 Si aliena res pignori obligata sit. li. viii. ti. xvi.
 Si antiq^{or} creditor pign⁹ vēdiderit. li. viii. ti. xx.
 Si cōs res pignori data sit. li. viii. ti. xxi.
 Si i causa iudicati pignus captū sit. li. viii. ti. 32.
 Si pignus pignori datum sit. li. viii. ti. xxiii.

fo. lxx.

Si ex vendito pignore agatur li. 8. ti. 30.
Si vnus ex pluribus heredib⁹ creditor vel debi
toribus partē suā soluerit li. 8. ti. xxxij.
Si pignoris cōuentionē numeratio cōsecuta non
sit li. viij. ti. tricesimotertio
Solutionibus et liberationibus li. viij. ti. 43.
Si quis imperatori maledicit. li. ix. ti. 7.
Si qs eā cui⁹ tutor fuerit stuprauerit li. ix. ti. x.
Sepulchro violato li. ix. ti. xix.
Seditiosis li. ix. ti. xij.
Sententiā passis et reitutis li. ix. ti. 51.

Trium li. Codicis.

S

Sētētīs aduers⁹ fiscū latis retractādīs li. x. ti. x.
Sup indicto li. x. ti. xvij.
Super exactionibus li. x. ti. xx.
Si seruus aut libertus ad decurionatum aspira
uerit li. x. ti. xxi.
Si curialis relicta ciuitate rus habitare malues
rit li. xii. ti. xxxvi.
Si ppter iūmicitā creatio facta sit li. x. ti. xiiij.
Sumptum recuperatione li. x. ti. xxvij.
Susceptoribus prepositis et archarijs li. x. ti. 70.
Suarijs et susceptoribus vi et ceteris corporatis
libro xi ti. xvi.
Studijs liberalibus vrbis romane et cōstantino
polis li. xi. ti. xvij.
Sumptus inucti muneris ad oēs pertinere colle
gas li. vndecimo. ti. xxxij.
Spectaculis et seīs leonib⁹ li. xi. ti. xl.
Silētiarijs et decurionib⁹ li. xij. ti. xvi.
Statoribus li. xij. ti. xxxiij.
Salgago hostib⁹ nō prebendo li. xij. ti. 39.

Codicis,

T

J. 6

Transactionibus. li. ij. ti. iij.
Tribus integri restitutioe. li. 3. ti. 54
Testibus. li. iij. ti. xx.
Titulis. li. v.
Tutoribus et curatoribus illustris. li. v.
Testamentaria tutela. li. v. ti. 29.
Tutore vel curatore qui non satisfecit. li. v. ti. xliij.
Testamento militis. li. vi. ti. xx.
Testamentis et quemadmodum testamenta ordinantur. libro sexto. ti. xxiij.
Tribus et reparationibus appellationum. li. viij.
Testamentaria manumissione. li. viij. ti. ij.
Tabulis exhibendis. li. viij. ti. viij.
Trium li. Codicis. T.
Thesauris. li. x. ti. xv.
Tabularijs scribis et olographis. li. x. ti. ultimo.
Tironibus. libro. xij. ti. xli.
Tractatorijs et statutis. li. xii.
Codicis. A.
Quaeteri iure enucleando. li. i. ti. xx.
At lite pendente post prouocationem. li. i. ti. xxiij.
At omnes tam civiles quam militares iudices. libro primo. titulo. xli.
At que desunt aduocatis partim iudex suppleat. libro secundo. titulo. xi.
At nemo priuatus titulos. li. ii. ti. xvi.
At nemini signum imprimere liceat sine auctoritate iudicis. libro. ij. ti. xviij.
Ubi et apud quos cognitio restitutionis habenda est. libro secundo. ti. xlvij.
De vxoribus militum. li. ij. ti. xxv.
At nemo iuris agere vel accusare cogatur. li. iij. ti. viij.
Ubi de criminibus agi oporteat. li. iij. ti. xv.
Ubi fideicommissum peti oporteat. li. iij. ti. xviij.

vbi cōueniat q. cer. loco dare pmissi li. q̄rto t. 18
 Abi de possessione agi oporteat li. 3. ti. 16
 Usu fructu 7 habitatione li. 3. ti. 35.
 Abi i rem actio exerceri d3 li. quarto ti. xix
 Abi de hereditate agitur li. 5. t. xx
 Abi agi oporteat de ratiociniis tam publicis q̄
 priuatis li. 3. ti. vicesimoprīmo
 Abi quis de curiali vel cohortali aliave cōditio-
 ne conueniatur li. secundo ti. vicesimotertio
 Abi status causa agi debeat li. iiii. t. xxii.
 Abi senatores v̄ clarissimi li. iiii. ti. vicesimo. iiii.
 Et actiones ab herede 7 cōtra heredes incipiāt.
 li. iiii. ti. vndecimo.
 Abi cause fiscales
 Usufructu et ministerio seruorū li. quarto
 Usuris li. iiii. t. 33.
 Hectigalibus et cōmissis li. iiii. ti. lxi
 Abi petātur tutores vel curatores li. 9 ti. xxxii.
 Abi tutor cause post vbertatē assit li. 5 t. xlix
 Abi pupilli educuntur li. 5 t. 50
 Usuris pupillaribus li. iiii t. 57.
 Unde liberi li. quinto ti. tridecimo.
 vnde legitimi 7 vnde cognati li. 6. ti. q̄rtodecimo
 Unde vir 7 vxor li. sexto. ti. decioseptio
 Verborū 7 rerū significatione li. sexto. t. 38
 vsuris 7 fructibus legatorū vel fideicōmissorum
 libro sexto ti. xlvii
 Abi de possessione legatorū vel fideicōmissorū.
 seruandorum causa agatur li. sexto titulo. 58
 Usucaptione pro emptione li. vii. ti. 27.
 vsucaptione pro donato li. septimo ti. xxviii.
 vindicta libertate libro septimo titulo. primo.
 vsucaptione pro dote libro 7 ti. xxxix
 vsucaptione transformando li. vii. ti. xxxii
 B. ij.

vsucaptione pro herede li. 7. ti. 30

Unde vi. li. 8. ti. 4

vti possidetis li. 13. ti. 6

Si bonorum raptorum li. 9. ti. 33

Et infra certum tempus criminalis questio agatur li. nono titu. 44

Trium li. Codicis

Venditione rerum fiscalium li. x. ti. 4

vt nemini liceat i emptione specieru se excusare de munere seccamee li. x. ti. 27

vacatione publici muneris li. x. ti. 14

Vestibus olorberis et auratis li. xi. ti. 8

Veteris nummismatis potestate li. xi. ti. x

Et censibus pro equitatoribus li. xi. ti. lvij

Vendendis rebus ciuitatis li. xi. ti. 31

Venatione ferarum li. xi. ti. 44

vt nemo ad suum patrociniu suscipiat vices li. brovndecimo ti. liij

vt nullus ex vicarijs alioru vicarioru pro debitis teneatur li. xi. ti. iij

Et dignitatum ordo seruetur li. xij. ti. 8

veteranis li. xij. titu. xlvj

Incipiunt rubrice autenticonis
ministrandis officijs in sacris ap-
pellationibus collatione tertia
apellatiõib⁹ et infra q̄ t̄p̄a debeat ap-
pellari collatione. iij

Apud q̄s oporteat causas dicē mōachis col. vi.

Armīs colla. vi.

Administrationibus col. viij

Appellationibus col. viij

Alienatione et ephiteosi locate et hypothecis et
alijs diuersis contractibus col. ix

Constitutio iustiniani ad p̄fectu p̄torio colla. i.

Consulibus colla. 4.

Constitutio que ex ascripto et libere natos liberos esse vult col. v.

Consanguineis et uterinis fratribus col. vi.

Collationibus et alijs capitulis col. i.

Defensoribus ciuitatum col. ij.

Deposito colla. vij.

Duobus reis promittendi colla. vij.

¶ Ecclesiasticarum rerum immobilium alienatione et solutione col. 4.

Exhibendis et introducendis reis colla. v.

Executioib⁹ et q̄ oueniū⁹ et recoueniū⁹ col. 12.

Equalitate dotis et propter nuptias donationum collatione. 7.

Ecclesiasticis titulis col. ix.

Fideiussorib⁹ et mādatorib⁹ et solutioib⁹ col. i.

Filijs ante dotalia instrumenta natis col. 3.

¶ His q̄ ingrediuntur ad appellationes col. v.

His q̄ obligatos se h̄re res prohibet minorum col. vi.

His q̄ ingrediū⁹ mōasteriū et substantijs eorū col. 6.

Hereditibus ab intestato venientibus col. 9.

Iusiurandum quod prestatur ab his qui ministracionē accipiunt colla. ij.

Incestis et nepharijs nuptijs col. 3.

Iureiurando a moriente prestito propter mensuram substantie sue colla. v.

Judicibus colla. vi.

Immensis donationibus in filios factis col. vij.

In medio litis non fieri sacras formas col. 8.

Interdictis collegijs hereticorum col. 9.

¶ Leonibus col. 3.

Litigiosis et decima parte litis col. 8.

Monachis colla. i.

Mandatis principum col. 3.

Mensura ordinandorum clericorum col. 3

Nō eligendo secundo nubētes mulieres colla. i.

Non alienandis aut permutandis ecclesie reb⁹
immobilibus colla. ij.

Nuptijs colla. 4

Nullum credētem agricolae tenere illius terras,
et quantam debeat vsuram dare col. quarta

Nec virū qđ ex dote ē nec mulierem ex sponsali
cia largitate lucrū propriū habere col. 8

Privilegijs dotis hereticis mulieribus non pre
standis colla. 8.

Quomodo oporteat episcopos et reliquos cleri
cos ad ordinationem deduci et de expensis cleri
corum collatione prima

Quibus modis naturales filij efficiuntur legit
timi collatione. 6

Questore collatione septima

Que de dignitatib⁹ alijs ab episcopatu liberet
filium a patria potestate col. 7

Quibus modis naturales efficiuntur sui col. vij

Referendarijs palatij collatione. iij

Restitutionibus col. 4.

Restitutione fideicommissi col. ix

Raptu mulierū q̄ raptoribus nupserūt col. 9

Senecas nō solum fideiussores sed etiam si iur
urandum dederunt sine periculo recedere col. v

Sacratissimis et reuerendissimis episcopis cle
ricis ⁊ monachis col. v.

Triente et semisse ⁊ successionibus filiorum ⁊ ne
potum naturalium col. 3

Tabellionibus col. 4

Testibus col. 7

Tempore non solute pecunie sup dote col. 7

Testamenti imperfectis a parentibus in filios

factis col. octava.

Et determinatus sit numerus clericorum sanctissimi
me maioris ecclesie col. i.

Et iudices sine quoquo suffragio fiant col. ii.

Et ecclesia romana centum annorum habeat pre-
scriptionem col. ii.

Et nullus mutuas agricole teneat ei⁹ fr as col. v.

Et ponat nomē imperatoris in instrumentis col. v.

Et decreto ecclesiasticarum rerum cōmutatio-
nes fiant col. v.

Et nō fiant pignoratōes p alijs psonis col. v.

Et ea que sunt insinuata super clericis in ma-
iori ecclesia dentur col. v.

Et clerici qñ recedunt alijs pro eis surrogatis p
beant surrogatis emolimēta collatione quinta.

Et in pūatis domib⁹ facta nō fiāt misteria col. v.

Et defuncti seu funera eorum nō iniuriuntur a
creditoribus col. v.

Nec imobilia āte nuptiales donatiōes nec ypo-
thece donentur col. v.

Et facte noue constitutiones post insinuatiōes
earum post duos menses valeant col. v.

Et nullus fabricet oratorij domos preter volun-
tatem epī col. v.

Et ab illustrib⁹ r q̄ super eā dignitatē sūt col. v.

Et ordinarie prefecture urbane col. v.

Et oēs obediant iudicibus prouinciarū col. v.

Et hi qui obligatas habere se phiberēt res mi-
norū aut erogati sunt eis ad eorū gubernationē
penitus non accedant col. vi.

Et non luxurientur cōtra naturam hoīes col. vi

Et liberti decetero aureo nō egeāt anulo col. vi

Et clerici apud episcopos proprios primum cō-
ueniantur col. vi.

Et sine prohibitione matres debitrices ⁊ credi-
trices tutelam minorum gerat col. vii.

Et ex actione instantis dotis prime ⁊ secunde vi-
ro ad secunda vota migrante ꝑponat ex prima
vel ex priori matre filij. col. septia.

Et nec miles nec federatus. col. octaua.

Et diuine iussiones subscriptionem habeant glo-
riorissimi questoris col. octaua.

Et eum de appellatione cognoscitur secundum
illas leges debeat iudicari quo tempore date se-
tentie obtinebant col. octaua.

Et liceat matri et auie ⁊ alijs parētib⁹ post legi-
timam partem liberis derelictam quo modo vo-
luerint habere facultatem col. nona.

Et spōsalia largitas specialis ꝑtract⁹ sit col. ix.

Et litigantes iurent quod non promiserunt da-
re iudicibus nec dabunt col. nona.

Vel fratrum filij succedant pariter ad imitationē
fratrum col. nona.

Et nulli iudici liceat habere loci senatorem nisi
in certis causis col. nona.

Et differentes iudices audire interpellatium al-
legatione compellantur col. nona.

Aluris nautici collatione nona.

¶ Incipiunt rubrice institutionū.

Adoptionib⁹ li. i. ti. xii.

Attiliano tutore vel eo qui a lege at-
tilia datur li. i. ti. xxi.

Auctoritate tuorū li. i. ti. xxii.

Adeptiōe legatorū ⁊ trāslatiōe li. v.

Assignatione libertorū li. ij. ti. ix. (ti. xxi.)

Acquisitione per arrogantiam li. iiii. ti. xi.

Actionibus li. iiii. ti. vi.

¶ Bonorum possessionibus li. iiii. ti. x.

¶ Capitis diminutione li. i. ti. xvij.
 Curatoribus dandis et confirmandis.
 Codicillis li. ii. ti. vicesimo quarto.
 Consensu et obligatione li. iii. ti. xxiiij.
 ¶ Donationibus li. ii. ti. xvij.
 Duobus reis stipulandi vel pmittendi li. iij. ti.
 sexagesimo sexto.
 Diuisione stipulationum li. iij. ti. decimonono.
 ¶ Excusationibus tutorum et curatorum li. i. ti.
 vigesimo secundo.
 Exheredatione liberorum li. ii. ti. xii.
 Eo cui libertatis causa bona adiunguntur li. ij. ti. xii.
 Emptio et venditione li. iij. ti. vicesimo quarto.
 Exceptionibus li. iij. ti. xiiij.
 ¶ Fiduciaria tutela li. i. ti. xix.
 Fideicommissariis hereditatibus li. ii. ti. xxiiij.
 Fideiussoribus li. iij. ti. vicesimo primo.
 ¶ Gradibus cognationum li. iij. ti. vi.
 ¶ His qui sui vel alieni iuris sunt li. i. ti. ix.
 His qui possunt dare tutores vel curatores li. ii.
 Habitationibus et usu li. ii. ti. v.
 Heredibus instituendis li. ii. ti. xiiij.
 Heredum qualitate et differentia li. ii. ti. xviii.
 Heredibus que ab intestato deferuntur li. iij. ti. i.
 His per quos agere possumus li. iij. ti. x.
 ¶ Iustitia et iure li. i. ti. ii.
 Iure naturali gentium et civili li. i. ti. iij.
 Iure personarum li. i. ti. iij.
 Ingenuis li. i. ti. iij.
 Incorporalibus rebus li. ii. ti. scdo.
 In officioso testamento li. ii. ti. xiiij.
 Inutilibus et stipulationibus li. iij. ti. xx.
 Iniuriis li. iij. ti. 4.
 Interdictis li. iij. ti. xvi.

¶ Libertinis li. i. ti. vi.
¶ Rege fusia canina li. i. ti. octauo.
¶ Legitima agnatorum tutela li. i. ti. xvi.
¶ Legitima patronorum tutela li. i. ti. xix.
¶ Legitima parentum tutela li. i. ti. xix.
¶ Legatis li. ii. ti. xx.
¶ Rege falsidia li. ii. ti. xxii.
¶ Legitima agnatorum successione li. iiii. ti. ii.
¶ Litterarum obligatione li. iiii. ti. xxii.
¶ Locatione et conductione li. iiii. ti. xxv.
¶ Rege aquilia li. iiii. ti. iii.
¶ Militari testamento li. ii. ti. xi.
¶ Mandato li. iiii. ti. xxvii.
¶ Ruptis li. ii. ti. x.
¶ Moralibus actionibus li. iiii. ti. ix.
¶ Obligationibus que ex contractu vel quasi co-
 tractu nascuntur li. iiii. ti. xxviii.
¶ Obligationibus li. i. ti. decio tertio.
¶ Obligationibus que ex consensu li. iiii. ti. 23.
¶ Obligationibus que ex delicto nascuntur li. 4. ti. i.
¶ Obligationibus que quasi ex maleficio nascuntur li. 4.
¶ Officio iudicis li. iiii. ti. decio octauo.
¶ Patria potestate li. i. ti. nono.
¶ Pupillari substitutione li. secundo ti. 16.
¶ Pena temere litigantium li. iiii. ti. xvi.
¶ Per quas personas nobis acquiritur li. 3. ti. xxix.
¶ Perpetuis et temporalibus actionibus et que in here-
 des et ab heredibus transeunt li. 4. ti. xii.
¶ Publicis iudiciis li. iiii. ti. xvii.
¶ Qui ex quibus causis manumitti non possunt li. i. ti. vi.
¶ Quibus modis ius preieptatis soluitur li. i. ti. xii.
¶ Qui dari possunt tutores in testamento li. i. ti. xiiii.
¶ Quibus modis tutela finitur. Primo ti. xxii.
¶ Quibus alienare liceat li. tertio. titulo, octauo.

Quibus est permissum facere testm̃ li. 2. ti. xij.
 Quibus modis testamenta infirmant li. ij. ti. 17
 Quibus modis retrahitur obligatio li. iij.
 Quibus modis tollitur obligatio li. 4. ti. 30
 Quod cum eo qui in aliena potestate est negociū
 gestum esse dicitur li. 4. ti. 7
 De rerum diuisione li. 2. ti. i.
 Rebus corporalibus et incorporalibus li. 2. ti. ij
 Replicationibus li. 4. ti. 14
 Satisfactione tutorum et curatorum li. i. ti. 24
 Suspectis tutoribus et curatoribus li. i. ti. 25
 Seruitutibus li. 2. ti. 3.
 Singulis rebus per fideicommissum relictis li.
 bro secundo titu. 24
 Senatusconsulto orficiano li. 3. ti. 3
 Senatusconsulto terculiano li. 3. ti. 4
 Successione cognatorum li. 3. ti. v.
 Seruili cognatione li. 3. ti. 7
 Successione libertorum li. 3. ti. 8
 Successionibus sublati que fiebat p bonorum vē-
 ditionem ex senatusconsulto claudio li. 3. ti. 13
 Stipulatione seruorum li. 3. ti. 18
 Societate li. 3. ti. 26
 Si quadrupes pauperie fecisse dicat li. 4. ti. 9.
 Satisfactionibus li. 3. ti. 11
 De Tutelis li. i. ti. 13
 Testamentis ordinandis li. 2. ti. x
 De usufructu
 usu et habitatione li. ij. ti. 4
 usucaptionibus li. 2. ti. 6
 vulgari substitutione li. 2. ti. 15
 verborum obligatione li. 3. ti. 16
 vi bonorum raptorum li. 4. ti. 2
 Incipiunt rubricę de usu feudorum

- Alienatione feudi
An maritus succedat uxori i beneficio
Apud quē vel q̄s cōtrouersia feudi
An remoueri debeant testes
An mutus vel alius imperfectus
An ille qui interfecit fratrem domini sui
Alienatione feudi paterni
An agnatus vel filius defuncti
An apud iudicem vel dominum
Beneficio fratris et qualiter frater
Beneficio femine
Controuersia inuestiture
Contentione inter dominum et uassalum
Contentione inter dominum et fidelem
Inuestitura feudi
Contentione inter me et dominum
Constitutiones domini lotharii feudorum
Controuersia feudi inter pares terminanda
Cōtrouersie inter dñm emphiteosis et uasallus
Consuetudine recti feudi
Clerico qui inuestituram facit
Capitulis conradi
Controuersia inter masculū et feminam
Controuersia inter dominum et emptorem
Capitaneo qui curam vendidit
Controuersia inter uassalū et alium de beneficio
Constitutiones domini friderici
Episcopum vel abbatem vel abbatissam vel do-
minum plebis feudum dare non posse
Eo qui finem fecit agnato de feudo paterno.
Eo qui sibi et heredibus suis masculis et feminis
inuestituram acceperit
Hic finit lex deinde consuetudines legis incipiūt
Imperator lotharius

Inuestitura de re aliena facta
Inuestitura quam titius cepit a sempronio
Inuestitura in maritum facta
Inuestitura apud pares curie terminanda
In quibus causis feudum amittatur

Lege conradi

Militie vassallo qui contumax est
Minis valuasoribus
Mutus vel alius imperfectus feudum retineat

Matura feudi
Moua fide formata
Matura successionis feudi
Motus feudorum

Pace iuramento firmanda
Per quos fiat inuestitura per quos restituatur
Pace tenenda et eius violatoribus
Prohibita alienatione per lotharium
Prohibita feudi alienatione per fridericum
Pugna

Qui feudum dare possunt.
Qui successores feudum
Quo tempore miles inuestiturā petere debeat
Quibus modis feudum amittatur
Qui successores teneant.
Quemadmodum feudum ad filiā pertineat.
Quibus modis feudum constitui potest
Quid sit inuestitura
Quod precedere inuestituram debeat fidelitas.
Qualiter vassalus iurare debeat fidelitatem
Qualiter olim feudum poterat alienari.
Quis dicatur dux marchio.
Que fuit prima causa beneficij ad mittendi
Qui testes sūt necē ad pbādā nouā inuestiturā.
Quid iuris sit post alienationem feudi

qualiter dominus de proprietate priuetur
Que sunt regule
Quot testes sūt necessarij ad pbādā inq̃titudinē
¶ Successione feudi
Si controuersia fuerit in inuestitura
Si episcopus vel abbas vel abbatissa
Si de inuestitura inter dñm et vassallū lis oriatur.
Si feudo controuersia fuerit
Si de feudo vassallus ab aliquo interpellat⁹ fue-
rit et dominus eum defendere noluerit
Si negatum fuerit beneficium a vassallo
Si vassallus feudo priuetur cui debeat deferri.
Si vassallus feudi conditionem negauerit ex cer-
ta scientia
¶ Vassallo decrepite etatis qui feudū refutauit
Vassallo qui contra constitutionē lotharij feudū
alienauit
Notis feudorum

Digesti veteris

Primus liber habet titulos viginti duos
Secundus quindecim
Tertius septem
Quartus nouem
Quintus quinq;
Sextus tres
Septimus octo
Octauus sex
Nonus quattuor
Decimus quattuor
Undecimus habet titulos nouem
Duodecimus nonem
Tridecimus septem
Decimus quartus quattuor
Decimus quintus habet titulos quattuor
Decimus sextus tres
Decimus septimus tres
Decimus octauus nouem

Decimus nonus habet titulos tres
 Vicesimus habet titulos duos
 Vicesimus primus habet titulos tres
 Vicesimus secundus habet titulos sex
 Vicesimus tertius habet titulos quinque
 Vicesimus quartus habet titulos tres
 Et sunt simul centum sexaginta tituli.

Infortiati.

Primus liber habet titulos septem.
 Secundus habet titulos novem
 Tertius habet titulos decem
 Quartus habet titulos septem
 Quintus habet titulos septem.
 Sextus. vii. Septimus. lii.
 Octavus. i. Nonus. x.
 Decimus habet titulos decem
 Undecimus. lii.
 Duodecimus quattuor
 Tredecimus octo.
 Decimus quartus. xviij.
 Et sunt simul. xviij.

Digestis nouis.

Primus liber habet titulos. sex
 Secundus. xvi.
 Tertius. xi. Quartus. xi.
 Quintus. xxxiii.
 Sextus viij. Septimus. lii.
 Octavus. viij.
 Nonus. xxv. Decimus. xxv.
 Undecimus. xiiij.
 Duodecimus. xxv.
 Et sunt simul. clxxxij.

Codicis

Primus liber habet titulos. liij.

Secundus. lviij.

Quartus. lxvi.

Sextus. lxi.

Octauus. lix.

Decimus. lxxiij.

Duodecimus habet titulos. lxxiij.

Et sunt simul. ccccc. liij.

Autenticorum siue nouellarū constitutionū.

Prima collatio habet titulos septem.

Secunda collatio habet titulos. xi.

Tercia collatio habet titulos septem.

Quarta collatio habet titulos octo.

Quinta collatio habet titulos octodecim.

Sexta collatio habet titulos quatuordecim.

Septima collatio habet titulos nouem.

Octaua collatio habet titulos decem.

Nonā collatio habet titulos duodecim.

Et sunt simul. xcviij.

Decima collatio autenticorum siue nouellarum constitutionum, aut liber siue vsus feudorū habet titulos. lxxi. Institutionum.

Prim^{us} liber habet titulos. xxiij. Scds. xxvi.

Terci^{us}. xxxij. Quartus. xvij. Et sūt simul. xcix.

Libellus docēs modū studēdi ⁊ legēdi cōtēta ⁊ abbreviata vtriusq; iuris tā canonici q̄ ciuili in se cōtinēs titulos siue rubricas eiusdē iuris diligēter castigatus accuratissimeq; emendatus opera Johānis barbier parrhisii impressus: sumptibus Hoffredi de marnes bibliopole ad signū pellicani in vico diui iacobi commorantis finit, Anno ab orbe redēpto Millesimo quigētesimo octauo. decima Junij.

onū

arum
3 ha

revl
ciz

sten
cui
uris
atus
sum
gnū
nit
imo

